

جمعية خدمة المحتوى
الإسلامي باللغات

สารานุกรมฉบับย่อสำหรับมุฮัซซิน อิหม่าม เคาะฎิบ และบทบัญญัติเกี่ยวกับมัสยิด

المُخْتَصَرُ الْمُفِيدُ لِلْمُؤَدِّنِ وَالْإِمَامِ وَالْخَطِيبِ وَأَحْكَامِ الْمَسَاجِدِ

ไทย

تايلندي

คณะกรรมการวิชาการ

สังกัดสมาคมบริการข้อมูลอิสลามในภาษาต่าง ๆ

المُخْتَصَرُ الْمُفِيدُ

لِلْمُؤَذِّنِ وَالْإِمَامِ وَالْخَطِيبِ وَأَحْكَامِ الْمَسَاجِدِ

สารานุกรมฉบับย่อสำหรับมุอ์ซซิน อิหม่าม
เคาะฎิบ และบทบัญญัติเกี่ยวกับมัสยิด

اللَّجْنَةُ الْعِلْمِيَّةُ

بِجَمْعِيَّةِ خِدْمَةِ الْمُحْتَوَى الْإِسْلَامِيِّ بِاللُّغَاتِ

คณะกรรมการวิชาการ

สังกัดสมาคมบริการข้อมูลอิสลามในภาษาต่าง ๆ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

สารแนารู้งบับยอสำหรับมุฮัซซัน อิหม่าม เคาะฎีบ และบทบัญญัติเกียวกับบมัสยิด

คณะกรรมการวิชาการ สมาคมบริการเนื้อหาอิสลามในภ
ษาต่าง ๆ

แท้จริงมวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮ์ เราขอสรร
เสริญพระองค์ เราขอความช่วยเหลือต่อพระองค์ เราขอภัยโ
ทษจากพระองค์ เราขอความคุ้มครองต่ออัลลอฮ์ให้ห่างไกล
จากความชั่วร้ายของตัวเราและจากความชั่วที่เกิดขึ้นจากการ
กระทำของเรา ผู้ใดที่อัลลอฮ์ทรงให้ทางนำ ไม่มีผู้ใดสามารถ
ทำให้เขาหลงทางได้ และผู้ใดที่พระองค์ทรงปล่อยให้หลงทาง
ไม่มีผู้ใดสามารถให้ทางนำเขาได้ ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่าไม
มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพอิบาดะฮ์นอกจากอัลลอฮ์เ
เพียงพระองค์เดียวเท่านั้น โดยที่ไม่มีภาคีใด ๆ ต่อพระองค์ และ
ข้าพเจ้าขอปฏิญาณตนว่า แท้จริงมุหัมมัดนั้นเป็นบ่าวและศา
สนทูตของพระองค์ ขออัลลอฮ์ทรงประทานพรและความสันติ
สุขแด่ท่าน วงศ์วานของท่าน บรรดาสาวกของท่าน และบรรด
าผู้ที่เจริญรอยตามพวกเขาด้วยความดีงาม

เนื่องจากผู้คนมีความต้องการอย่างต่อเนื่องในสิ่งที่ทำให้ส
ภาพความเป็นอยู่ของพวกเขาดีขึ้น ชะรีอะฮ์จึงได้มาพร้อมกับ
สิ่งที่ทำให้สิ่งนั้นเกิดขึ้น และส่วนหนึ่งของสิ่งนั้นคือสิ่งที่เกี่ยวข
้องกับการอะซานและการอิกอมะฮ์สำหรับการละหมาด การเป็
นอิหม่ามนำละหมาดผู้คน คุณปะฮ์วันศุกร์ และบทบัญญัติต่าง

ๆ ของมัสยิด ดังนั้นความรับผิดชอบของมุอ์ซซินประจำมัสยิด อิหม่าม และผู้ที่อ่านคุฏบะฮ์วันศุกร์จึงเป็นความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่ ด้วยเหตุนี้เราจึงได้ตั้งใจจัดทำหนังสือชื่อ: (สารานุกรม บัญยอสำหรับมุอ์ซซิน อิหม่าม เคาะฎิบ และบทบัญญัติเกี่ยวกับมัสยิด) และได้แปลเป็นหลายภาษา

บทที่หนึ่ง: บทบัญญัติต่าง ๆ

เกี่ยวกับการอาซานและการอิกอมะฮ์

การอาซานคือสัญลักษณ์ของอิสลามและผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม โดยจะถูกป่าวประกาศห้าครั้งในทุกวันและทุกคืน บรรดาอะลามาอ์ได้ให้ความสนใจในเรื่องนี้ไว้ในตำราของพวกเขาทั้งในด้านการสั่งใช้ ชุนนะฮ์ ข้อบัญญัติ สิ่งส่งเสริมให้กระทำ และสิ่งที่ทำให้เป็นโมฆะ ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นเพราะความสำคัญและเกียรติของอิบาเดฮ์นี้¹

ประการที่หนึ่ง: นิยามของการอาซานและการอิกอมะฮ์

อะซานในทางศาสนบัญญัติคือ การประกาศเข้าเวลาละหมาด ด้วยถ้อยคำเฉพาะที่ถูกกำหนดไว้ตามหลักศาสนา²

และอิกอมะฮ์ในทางศาสนบัญญัติ: คือการประกาศเพื่อเริ่มทำการละหมาด ด้วยถ้อยคำเฉพาะตามตามหลักศาสนา³

1 โปรดดู: ฟัตหุลมุณอิม ชัรห์ เศาะฮี้ฮ์ มุสลิม (2/460)

2 ดู: อัล-มุฆนีย์ ของอิบน์ กุดามะฮ์ (1/292), มุคตาร์ อัศ-เศาะฮาหฺ (16, หมวด อะลฟ-ซาล-นูน), และอัล-อะซาน วัล-อิกอมะฮ์ ของอัล-เกาะหฺฎอนีย์ (5)

3 ดู: กัชชาฟ อัล-กินาฮ์: (1/ 230).

ประการที่สอง: บทบัญญัติของการอาชานและการอิโกมะฮ์

การอาชานและการอิโกมะฮ์ถูกบัญญัติไว้ในอัลกุรอาน ซูเราะฮ์ และอิจมาอ์:

ส่วนในอัลกุรอานนั้น แท้จริงอัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

﴿وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوءًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ﴾^(๖๖)

และเมื่อพวกเขารู้ว่าได้เรียกร้องไปสู่การละหมาด พวกเขาก็ถืออเอการละหมาดเป็นการเย้ยหยันเป็นการล้อเล่น นั่นก็เพราะพวกเขาคือพวกที่ไม่ใช้ปัญญา [อัลมาอิดะฮ์: 58]

ส่วนหลักฐานจากสุนนะฮ์ของท่านนบี ﷺ มีหะดีษจำนวนมากที่บ่งชี้ถึงการบัญญัติของทั้งสอง ส่วนหนึ่งคือ:

จากอิบนุอุมร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม่า กล่าวว่า : เมื่อครั้งที่บรรดามุสลิมได้เดินทางมาถึงนครมะดีนะฮ์ พวกเขาจะมารวมตัวกันและนัดเวลาละหมาดโดยที่ยังไม่มีการป่าวประกาศเรียก แล้ววันหนึ่งพวกเขาจึงได้ปรึกษากันในเรื่องดังกล่าว บางคนก็ได้เสนอให้ใช้ระฆังเหมือนของชาวคริสต์ และบางคนก็เสนอให้ใช้เขาสัตว์ป่าเหมือนของชาวยิว ท่านอุมร์จึงได้กล่าวขึ้นว่า "ทำไมพวกเราไม่ส่งคนหนึ่งไปป่าวประกาศเรียกสู่การละหมาดเล่า?" ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงกล่าวว่า :

«يَا بِلَالُ، قُمْ فَتَادِ بِالصَّلَاةِ».

“โอ้ บิลาล เอ๋ย จงลุกขึ้นแล้วประกาศเรียกสู่การละหมาด¹

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (604) และมุสลิม (377)

และสำหรับหลักฐานอีกอันมาอีกนั้น ประชาชาติได้มีมติเป็นเอกฉันท์ถึงการบัญญัติของทั้งสองสำหรับการละหมาด

5 เวลา:

อิมาม อิบน์ กุดามะฮฺ อัล-มัคดิซียฺ ได้กล่าวว่า: และประชาชาติมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า การอะซานเป็นศาสนบัญญัติสำหรับการละหมาด 5 เวลา¹

การอะซานและการอิโกมะฮ์เป็นฟัรฎูกิฟายะฮ์สำหรับบรรดาผู้ชายทั้งในยามปกติและยามเดินทาง สำหรับการละหมาดทั้งห้าเวลาเท่านั้น ตามหะดีษของมาลิก บิน อัล-หุัยริษ เพราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวแก่พวกเขาว่า:

«إِذَا حَضَرَتِ الصَّلَاةُ فَلْيُؤْذِّنْ لَكُمْ أَحَدُكُمْ، وَلْيُؤَمِّمْكُمْ أَكْبَرُكُمْ»

“เมื่อถึงเวลาละหมาด ก็ให้คนหนึ่งในหมู่พวกเจ้าทำการประกาศ(เรียกสู่การละหมาด) และให้ผู้ที่อาวุโสที่สุดในหมู่พวกเจ้านำพวกเจ้าละหมาด”².

และเนื่องจากทั้งสองเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ที่เด่นชัดของอิสลาม ดังนั้นจึงไม่อนุญาตให้ละทิ้งมัน

สำหรับผู้หญิง ไม่มีบัญญัติให้ทำการอะซานและอิโกมะฮ์ไม่ว่านางจะละหมาดตามลำพัง หรือเป็นอิมามนำละหมาดแก่บรรดาผู้หญิงก็ตาม³

¹ อัล-มุฆนีย์ (1/293).

² รายงานโดย อัลบุคอรี (628) และมุสลิม (674)

³ ซัรหุลอุมดะฮฺ ของอิบนุตัยมียะฮฺ - บทว่าด้วยการละหมาด (หน้า 101)

ประการที่สาม: ความประเสริฐของการอะซานและการอิโกมะฮ์

มีตัวบทหลักฐานมากมายที่กล่าวถึงความประเสริฐของการอะซานและบรรดาผู้ที่ทำการอะซาน ซึ่งส่วนหนึ่งจากความประเสริฐเหล่านั้นมีดังต่อไปนี้:

ผู้อะซานเป็นหนึ่งในบรรดาผู้เชิดชวนไปสู่อัลลอฮ์ และเขาเป็นผู้ที่มีคำพูดที่ดีเลิศที่สุด พระองค์ได้ตรัสว่า:

(وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾)

และผู้ใดเล่าจะมีคำพูดที่ดีเลิศยิ่งไปกว่าผู้เชิดชวนไปสู่อัลลอฮ์ และประกอบความดี และกล่าวว่า แท้จริงฉันเป็นคนหนึ่งในบรรดาผู้นอบน้อม [ฟูศลีลัต: 33]

ผู้ที่อะซานเป็นผู้มีคำค่อที่ยาวที่สุดในบรรดามุสลิมนับพันล้านคนในวันกิยามะฮ์ โดยมีรายงานจากมุอาวิยะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า ฉันเคยได้ยินท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสัลลัม กล่าวว่า

«الْمُؤَدِّنُونَ أَطْوَلُ النَّاسِ أَعْنَاقًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ».

"ผู้ที่ทำการอะซานนั้น จะเป็นคนที่มีคอที่ยาวที่สุดในวันปรโลก"¹.

การอะซานและการอิโกมะฮ์ช่วยขับไล่ชัยฏอน; จากท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิ วะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

¹ รายงานโดยมุสลิม: (387)

«إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ أَذْبَرَ الشَّيْطَانُ لَهُ ضُرَاطٌ، حَتَّى لَا يَسْمَعَ التَّائِبِينَ، فَإِذَا قُضِيَ التَّائِبِينَ أَقْبَلَ، حَتَّى إِذَا نُتُبَّ بِالصَّلَاةِ -أَيُّ: أُقِيمَتِ الصَّلَاةُ- أَذْبَرَ، حَتَّى إِذَا قُضِيَ التَّوْبَةُ أَقْبَلَ، حَتَّى يَخْطُرَ -أَيُّ: يُوسِسُ- بَيْنَ الْمَرْءِ وَنَفْسِهِ، يَقُولُ لَهُ: اذْكُرْ كَذَا وَاذْكُرْ كَذَا، لِمَا لَمْ يَكُنْ يَذْكُرُ مِنْ قَبْلُ، حَتَّى يَظَلَّ الرَّجُلُ مَا يَدْرِي كَمْ صَلَّى».

«เมื่อเสียงอะซานเพื่อการละหมาดได้ประกาศขึ้น ชัยฆอนจะผินหลังหนีเตลิดโดยผายลมไปด้วย จนกระทั่งไม่ได้ยินเสียงการอะซาน และเมื่อสิ้นเสียงอะซานมันจะกลับมา จนกระทั่งเมื่อมีการอิกอมะฮ์เพื่อละหมาด -กล่าวคือ การละหมาดได้เริ่มขึ้น- มันก็จะหนีเตลิดไป จนกระทั่งเมื่อเสียงอิกอมะฮ์ได้จบลง มันก็จะหวนกลับมา จนกระทั่งมันจะเข้ามารบกวน -หมายถึง กระซิบกระซาบ- ระหว่างคนๆ หนึ่งกับตัวของเขาเอง โดยบอกให้เขานึกถึงสิ่งนั้นและสิ่งนี้ ในสิ่งที่เขาไม่เคยนึกถึงมาก่อนเลย กระทั่งทำให้ชายคนนั้นไม่รู้ว่าตนเองได้ละหมาดไปจำนวนเท่าไรแล้ว»¹.

ทุกสรรพสิ่งที่ได้ยินเสียงอะซานจะเป็นพยานให้แก่ผู้ประกาศอะซาน มีรายงานจากอับดุลลอฮ์ บิน อับดिरเราะห์มาน อัล-อันศอรีย์ ว่า ท่านอบูสะอีด อัล-คุดรีย์ ราะะฎียัลลอฮ์ อันฮู ได้กล่าวแก่เขาว่า: “แท้จริงฉันเห็นท่านเป็นผู้ที่รักฝูงแกะและชนบท ดังนั้น เมื่อท่านอยู่ในฝูงแกะของท่าน หรือในชนบทของท่าน แล้วท่านได้อะซานเพื่อการละหมาด ก็จงเปล่งเสียงของท่านให้ดังในการประกาศเรียกนั้น เพราะแท้จริงแล้ว:”

«لَا يَسْمَعُ مَدَى صَوْتِ الْمُؤَذِّنِ، حِينَ وَلَا إِنْسٌ وَلَا شَيْءٌ، إِلَّا شَهِدَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ».

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (1222) และมุสลิม (389)

«إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى الصَّفِّ الْمَقْدَمِ، وَالْمُؤَذِّنُ يُغْفَرُ لَهُ مَدَّ صَوْتِهِ،
وَيُصَدِّقُهُ مَنْ سَمِعَهُ مِنْ رَطْبٍ وَيَابِسٍ، وَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ صَلَّى مَعَهُ».

«แท้จริงอัลลอฮ์และมลาอิกะฮ์ของพระองค์ทรงประทานพรแก่แถวหน้า และผู้ที่ประกาศเรียกสู่การละหมาดจะได้รับการอภัยโทษตราบเท่าที่เสียงของเขาไปถึง และทุกสรรพสิ่งที่ได้ยินเสียงของเขา ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตจะเป็นพยานให้แก่เขา และเขาจะได้รับผลบุญเทียบเท่ากับบรรดาผู้ที่ละหมาดร่วมกับเขา»¹.

แท้จริงการอะซานนั้นเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์ที่สำคัญยิ่งของอิสลาม และเป็นสิ่งที่แบ่งแยกระหว่างดินแดนแห่งการปฏิบัติศรัทธาและดินแดนแห่งอิสลาม ดังที่ท่านอัล-บุคอรีได้ระบุไว้ในหนังสือเศาะฮิห์ของท่าน ในบทที่มีหัวข้อว่า: “บทว่าด้วยการที่เลือดจะถูกพิทักษ์รักษาไว้ด้วยการอะซาน” หลังจากนั้นท่านได้รายงานหะดีษจากท่านอนัส บิน มาลิก เราะฎียัลลอฮุอันฮุ: “เมื่อท่านนบี คือลลิลลอฮะลัยฮิวะสลัม นำพวกเราไปสู้รบกับกลุ่มชนหนึ่ง ท่านจะไม่ทำการรบจนกว่าจะถึงเวลารุ่งเช้าและระดุก่อน หากท่านได้ยินเสียงอะซาน ท่านก็จะระงับการสู้รบกับพวกเขา และหากท่านไม่ได้ยินเสียงอะซาน ท่านก็จะสู้รบกับพวกเขา”² ท่านอิหม่ามอัลคือตตอบี ยี กล่าววว่า: “ในเรื่องนี้เป็นการอธิบายว่า แท้จริงการอะซานคือสัญลักษณ์แห่งศาสน

¹ รายงานโดยอะหมัด (18506) และอันนะซาอี (646), อัลมุนซิริยกกล่าวในอัตตริศบิวัตตริศบิ (1/176) ว่าเป็นสายรายงานหะซันที่ดี และอิบนุลมุสลิกินกล่าวในอัลบัตรุลมุนิร (3/385) ว่าเป็นสายรายงานที่ดี

² รายงานโดย อัลบุคอรี (610) และมุสลิม (382)

าอิสลาม และเป็นสิ่งที่เป็นวาญิบซึ่งไม่อนุญาตให้ละทิ้ง และหา
กว่าชาวเมืองใดตกลงร่วมกันที่จะละทิ้งการอะซานและปฏีเศร
ที่จะปฏิบัติ ผู้ปกครองก็มีสิทธิ์ที่จะต่อสู้กับพวกเขาในเรื่องนี้"¹

ประการที่สี่: เงื่อนไขความถูกต้องของการอาชาน และการอิโกมะฮ์

1. เป็นมุสลิม: ดังนั้นการอาชานและการอิโกมะฮ์จะใช้ไม่ได้
จากผู้ปฏิเสธศรัทธา เพราะทั้งสองประการนั้นเป็นการอิบาด
ะฮ์ และการอิบาดะฮ์นั้นจะใช้ไม่ได้จากผู้ปฏิเสธศรัทธา

2. มีสติสัมปชัญญะ: ดังนั้นการกระทำทั้งสองจากคนวิกล
จริต คนเมาสุรา และเด็กเล็กที่ยังไม่รู้เดียงสาจึงใช้ไม่ได้ เช่นเดี
ยวกับศาสนกิจ (อิบาดะฮ์) อื่นๆ

3. การตั้งเจตนา: ทั้งสองจะไม่ถูกต้องหากไม่มีการตั้งเจต
นา เนื่องจากทั้งสองเป็นการอิบาดะฮ์ และการอิบาดะฮ์จะไม่ถูก
ต้อง นอกจากต้องมีการตั้งเจตนา ดังคำกล่าวของท่านเราะ
ซูลุลลอฮ์ ค็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่า:

«إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى».

""แท้จริงทุกๆ การงานจะขึ้นอยู่กับที่ตั้งเจตนา และแท้
จริงทุกๆ คนจะได้รับ (การตอบแทน) ตามที่เขาได้เจตนาไว้""².

4- ต้องเป็นเพศชาย ดังนั้นการอะซานของสตรีและอิโกมะ
ฮ์ของนางนั้นไม่เศาะห์ (ใช้ไม่ได้)

¹ อะฮ์ลาม อัล-หะดีษ ชัรหุ เศาะฮีห์ อัล-บุคอรี: (1/ 460).

² รายงานโดย อัลบุคอรี (1) และมุสลิม (1907)

5- การอะซานต้องกระทำเมื่อเข้าเวลาละหมาดแล้ว ดังนั้น จะใช้ไม่ได้ (ไม่เศาะหฺ) หากกระทำก่อนเวลา ดังมีหะดีษของท่านมาลิก บิน อัล-หุวัยริษ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่าท่านนบี คือลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«... فَإِذَا حَضَرَتِ الصَّلَاةُ فَلْيُؤَذِّنْ لَكُمْ أَحَدُكُمْ، وَلْيُؤَمِّمْكُمْ أَكْبَرُكُمْ».

«...ดังนั้น เมื่อถึงเวลาละหมาด ก็ให้คนหนึ่งในหมู่พวกเจ้า กล่าวอะซาน และให้ผู้ที่อาวุโสที่สุดในหมู่พวกเจ้านำละหมาด »¹ ซึ่งได้ผูกการอะซานไว้กับการมาถึงของการละหมาด ซึ่งการละหมาดจะยังไม่มาถึงจนกว่าจะเข้าเวลาของมัน และให้อิกอมะฮฺมีขึ้นเมื่อต้องการจะเริ่มทำการละหมาด

6- การอะซาน -และเช่นเดียวกันกับการอิกอมะฮฺ- ต้องเรียงตามลำดับ: ความหมายของการเรียงตามลำดับคือ ผู้ประกาศอะซานต้องกล่าวถ้อยคำของอะซานและอิกอมะฮฺตามตัวบทบัญญัติทางศาสนาที่ได้ชี้แจงลักษณะของอะซานและอิกอมะฮฺไว้ โดยไม่กล่าวสลับลำดับคำหรือประโยคใดๆ เนื่องจากการอะซานเป็นอิวาตะฮฺที่ถูกกำหนดไว้ตามลำดับนี้ จึงจำเป็นต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ได้มีระบุไว้ ดังคำกล่าวของท่านนบี คือลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ที่ว่า:

«مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ، فَهُوَ رَدٌّ».

¹ บันทึกโดย อัล-บุคอรี (628) และมุสลิม (674)

“ผู้ใดที่ทำอุตริกรรมขึ้นในศาสนาของเรา โดยสิ่งนั้นไม่ใช่มาจากศาสนาแต่อย่างใด สิ่งนั้นก็ถูกปฏิเสธ”¹.

7- การอะซานและอิกอมะฮ์ต้องกล่าวต่อเนื่องกัน ซึ่งความต่อเนื่องหมายถึง การกล่าวถ้อยคำติดต่อกันโดยไม่มีสิ่งใดมาคั่นด้วยคำพูดหรือการกระทำ และห้ามเว้นช่วงระหว่างกันเป็นเวลานาน

8- การอะซานและการอิกอมะฮ์ต้องเป็นภาษาอาหรับ และใช้ถ้อยคำตามที่ปรากฏในสุนนะฮ์ โดยต้องปลอดจากการกล่าวผิดเพี้ยนที่ทำให้ความหมายบิดเบือน

9- การใช้เสียงดังในการอะซาน เพราะหากผู้ประกาศอะซานลดเสียงลงจนได้ยินแค่เพียงตัวเอง ย่อมไม่บรรลุเป้าหมายของบทบัญญัติว่าด้วยการอะซาน ดังคำตรัสของท่านนบี ﷺ:

«فَلْيُؤَدِّنْ لَكُمْ أَحَدُكُمْ».

“ก็ให้คนหนึ่งในหมู่พวกเจ้าทำการประกาศ(เรียกสู่การละหมาด)”² และนี่เป็นการบ่งชี้ถึงการเปล่งเสียงดังเพื่อให้ผู้อื่นได้ยิน ซึ่งเป็นเป้าหมายของการประกาศให้ทราบ ฉะนั้น หากเขาอะซานให้แก่ตัวเองหรือผู้ที่อยู่ด้วยกัน ก็ไม่เป็นเงื่อนไขที่จะต้องเปล่งเสียงดัง แต่ให้เปล่งเสียงเพียงแคให้ตนเองหรือผู้ที่อยู่ด้วยกันได้ยิน หว่าหากเขาเปล่งเสียงดังกว่านั้นก็ย่อมเป็นสิ่งที่ดีกว่า เนื่องจากหะดีษของอบีสะอีด อัลคุดรีย์ เราะฎียัลลอฮุอันฮู จากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะสลัม:

¹ รายงานโดย อัลบุคอรีย์ (2697) และมุสลิม (1718) จากหะดีษของอาชิชะ เราะฎียัลลอฮุอันฮา

² ได้มีการกล่าวถึงที่มาก่อนหน้านี้แล้ว

«.. فَإِذَا كُنْتَ فِي غَمِّكَ أَوْ بَادِيَّتِكَ فَأَذْنَتْ فَارْفَعْ صَوْتَكَ بِاللَّدَاءِ؛ فَإِنَّهُ لَا يَسْمَعُ مَدَى صَوْتِ الْمُؤَذِّنِ حِينَ وَلَا إِنْسٍ وَلَا شَيْءٍ إِلَّا شَهِدَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ».

«...ดังนั้น เมื่อเจ้าอยู่ในฝูงแพะแกะของเจ้า หรือในชนบทของเจ้า แล้วเจ้าก็ประกาศ(เรียกสู่การละหมาด) ก็จงเปล่งเสียงของเจ้าให้ดังในการประกาศนั้น เพราะแท้จริง ไม่มีทั้งญิน มนุษย์ และสิ่งใดๆ ที่ได้ยินสุดเสียงของผู้ประกาศ เว้นแต่ว่ามันจะป็นพยานให้แก่เขาในวันกิยามะฮ์»¹.

ประกาศที่ห้า: คุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับผู้ทำการอะซาน

1- ต้องเป็นผู้ที่รู้จักในด้านคุณธรรมและความเที่ยงตรง ตามที่ห่านศาสนทูต ﷺ ได้ตรัสไว้ว่า:

«الْإِمَامُ ضَامِنٌ، وَالْمُؤَذِّنُ مُؤْتَمَنٌ، اللَّهُمَّ ارْشِدِ الْإِمَامَةَ، وَاعْفِرْ لِلْمُؤَذِّنِينَ».

"อิหม่ามคือผู้รับผิดชอบ และมุอ์ซซินคือผู้ที่ได้รับความไว้วางใจ โอ้อัลลอฮ์ โปรดทรงชี้นำแก่บรรดาอิหม่าม และโปรดอภัยให้แก่บรรดามุอ์ซซิน"² ผู้ประกาศอาซานคือผู้ที่ได้รับความไว้วางใจในเรื่องเวลาละหมาดและการถือศีลอด ซึ่งความไว้วางใจนี้จะไม่มีการปฏิบัติได้นอกจากผู้ที่มีคุณธรรม ดังนั้นผู้ประกาศอาซานจะต้องไม่เป็นผู้ฝ่าฝืน หรือผู้ที่ทำบาปอย่างเปิดเผย หรือผู้ที่เสื่อมเสียเกียรติและมรรยาท

2- ต้องเป็นผู้ที่บริสุทธิ์ศาสนภาวะ เพราะการอะซานของผู้ที่บริสุทธิ์ศาสนภาวะนั้นสมบูรณ์กว่า ส่วนการอะซานของเด็กที่รู้

¹ ได้มีการกล่าวถึงที่มาก่อนหน้านี้แล้ว

² รายงานโดย ออบูดาวูด (517) และอัตติรมิซีย์ (207)

ดียงสาก็ใช้ได้หากอะซานในเวลา เมื่อเขาอะซานแล้วก็ถือว่า
เพียงพอ เพราะเป็นการแจ้งให้ทราบถึงการเข้าเวลาละหมาด

3- ต้องเป็นผู้มีความรู้เรื่องเวลา เพื่อจะได้ตรวจสอบและอะ
ซานในตอนต้นเวลา เพราะหากไม่มีความรู้ ก็อาจเกิดความผิ
ดพลาดหรือคลาดเคลื่อนได้

4- เป็นผู้ที่มีเสียงดังกังวาน เนื่องด้วยหะดีษของอับดุลลอฮ์
บิน ซัยด์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เกี่ยวกับความผันเรื่องการอะซาน
ซึ่งท่านนบี คือลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวแก่เขาว่า

«إِنَّ هَذِهِ لَرُؤْيَا حَقٍّ، فَقُمْ مَعَ بِلَالٍ فَإِنَّهُ أُنْدَى وَأَمَدٌ صَوْتًا مِنْكَ، فَأَلْقِ عَلَيْهِ مَا
قِيلَ لَكَ، وَلْيُنَادِ بِذَلِكَ.»

"«แท้จริงนี่คือความผันอันเป็นจริง ดังนั้นจงไปพร้อมกับบิ
ลาล เพราะแท้จริงเขานั้นมีเสียงที่ไพเราะและกังวานกว่าเจ้า แ
ล้วจงถ่ายทอดแก่เขาในสิ่งที่ได้ถูกกล่าวแก่เจ้า และจงให้เขา
ป่าวประกาศด้วยกับสิ่งนั้น»"¹ และความหมาย:

«وَأَمَدٌ صَوْتًا مِنْكَ.»

"และเขามีเสียงที่ก้องกังวานกว่าท่าน" คือ: มีเสียงที่สูงและ
ดังกังวานกว่าท่าน และนั่นคือหลักฐานที่บ่งชี้ว่าสุนนะฮ์ให้เลือ
กผู้อะซานที่มีเสียงสูงและกังวาน เพราะผู้ที่มีเสียงสูงจะสามารถ
ป่าวประกาศการอะซานได้ดีกว่า²

¹ บันทึกโดย อัตติรมิซียฺ (189) และท่านกล่าวว่า: เป็นหะดีษหะสันเศาะฮีห์

² ดู: ตุหฟะตุลอะหะซียฺ (1/481).

5- เป็นผู้ที่มีน้ำเสียงไพเราะ ดังคำกล่าวของท่าน ﷺ ในหะดีษของท่าน अब्दুলลอฮ์ บิน ซัยด์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ที่ได้กล่าวมาว่า:

«فَأَنَّهُ أَندَى وَأَمَدٌ صَوْنًا مِنْكَ».

"เพราะแท้จริงเขานั้นมีน้ำเสียงไพเราะและกังวานกว่าเจ้า"
หมายถึง: ผู้ที่มีน้ำเสียงไพเราะและหวานซึ่งที่สุด

6. เป็นผู้สะอาดจากหะดัษเล็กและหะดัษใหญ่ เพราะการอะซานและการอิกอมาฮ์เป็นการรำลึกถึงอัลลอฮ์ และเป็นที่ส่งเสริมให้ผู้รำลึกเป็นผู้สะอาด

7- อะซานขณะยืน; เพราะท่านนบี ﷺ กล่าวว่า:

«يَا بِلَالُ قُمْ، فَتَدِ بِالصَّلَاةِ».

โอ้ บิลาเล๋ย จงลุกขึ้นและจงประกาศเชิญชวนสู่การละหมาดเถิด¹ อิบน์ อัลมุญซิร กล่าวว่า: "เป็นมติเอกฉันท์ว่า การที่ผู้ประกาศทำการอะซานในสภาพที่ยืนนั้นเป็นส่วนหนึ่งจากสุนนะฮ์"²

8- ผินหน้าทางกิบละฮ์ขณะทำการอะซาน ตามที่มีปรากฏในหะดีษสายรายงานหนึ่งของ अब्दูลลอฮ์ บิน เซด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เกี่ยวกับความฝันเรื่องอะซาน ซึ่งท่านกล่าวว่า: ""เขาไต่ขึ้นไปยังทิศกิบละฮ์ แล้วกล่าวว่า: «อัลลอฮ์อภัยโทษ อัลลอฮ์อภัยโทษ

¹ รายงานโดย अब्దుคอรีย์ (604) และมุสลิม (377)

² อัลอิจมาฮ์ ของอิบน์มุญซิร: (หน้า 38)

บร...»"1," และอิบนุ อัลมุนซิร กล่าวว่า "และมีมติเป็นเอกฉันท์
ว่าเป็นสุนนะฮ์ให้หันไปยังทิศกิบละฮ์ในการอะซาน"2.

9- เอน้าวซีทั้งสองใส่ไว้ในหูทั้งสองข้าง เนื่องจากการกระทำ
ของบิลาล เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ขณะอะซานต่อหน้าท่านนบี
ﷺ โดยมีรายงานจากอะบู ญุฮัยฟะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า
:"ฉันเห็นบิลาลกำลังอะซาน เขาหมุนและหันหน้าไปทางนี้
นทีทางนี้ที และนิ้วทั้งสองของเขาอยู่ในหู ขณะที่ท่านเราะซูล
ลลอฮ์ คือลัลลอฮุ อะลัยฮิอะสลัม อยู่ในกระโหลกสีแดงของท่าน
น..."3."

ท่านอิมามอัตติรมิซียได้กล่าวหลังจากที่ท่านบันทึกหะดีษ
บทนี้ว่า: และเป็นสิ่งที่บรรดาผู้รู้ยึดถือปฏิบัติกัน: คือพวกเขา
ส่งเสริมให้ผู้ทำหน้าที่อะซานเอน้าวซีทั้งสองของเขาใส่ไว้ในหูทั้ง
สองข้างในขณะทำการอะซาน

อิบนุ ซุรุมะฮ์ ได้ถูกถามว่า เหตุใดผู้กล่าวอะซานจึงถูกสั่ง
ให้เอน้าวซีทั้งสองใส่ไว้ในหูของเขา? เขาตอบว่า: "เพื่อความดัง
ของเสียง..."4

อัล-นะวารีย์ เราะหิมะฮุลลอฮ์ กล่าวว่า: สุนนะฮ์คือให้เอน้าว
ซีทั้งสองของเขาสอดไว้ในหูทั้งสองข้าง และนี่เป็นสิ่งที่เห็นพ้อง

1 รายงานโดย อับูดาวูด (507)

2 อัลอิญญุม่าฮ์ ของอิบนุ อัลมุนซิร: (น. 38)

3 รายงานโดย อัตติรมิซีย: (197), และท่านได้กล่าวว่า เป็นหะดีษที่หะสันเศาะฮีห์, และต้นสาย
ของหะดีษบทนี้อยู่ในเศาะฮีห์ อัลบุคอรี (634) มีสำนวนว่า: จาก เอารฺน บิน อิบ ญุฮัยฟ
ะฮ์, จากพ่อของเขา, ว่าเขาได้เห็นท่านบิลาลกำลังทำการอะซาน แล้วฉันก็คอยมองตามป
ากของท่านที่หันไปทางนั้นทีทางนี้ทีขณะทำการอะซาน.

4 "อัลเอาซัฎ" (4/11)

องต๋องกัน และท่านอัลมะหามิลียัไดรายนงานไวในหนังสือ อัลมัจมูอ์ จากอะละมาฮ์ส่วนใหญ อะละมาฮ์ของเรากล่าวว่า: และในเรื่องนี้ยังมีประโยชน์อีกประการหนึ่ง คือ อาจมีบางคนไม่ได้ยินเสียงของเขาเนื่องจากหูหนวก หรืออยู่ไกล หรือด้วยสาเหตุอื่นใด ก็จะสามารถอนุมานการอะซานของเขาได้จากนั้วทั้งสองของเขา¹

10- ให้หันไปทางขวาเมื่อกล่าว: **حَيَّ عَلَى** ทั้งสองครั้ง และหันไปทางซ้ายเมื่อกล่าว: **حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ** ทั้งสองครั้ง โดยให้เท้าทั้งสองข้างยังคงอยู่กับที่ จากหะดีษของอบู ญุหัยยะอะเราะะฎียัลลอฮุอันฮุ เกี่ยวกับการอะซานของท่านบิลาละ เรอะฎียัลลอฮุอันฮุ ต่อหน้าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ซึ่งท่านได้กล่าวว่า:

«فَجَعَلْتُ قَائِدًا، هَاهُنَا وَهَاهُنَا، يَقُولُ: يَمِينًا وَشِمَالًا: حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ».

"ฉันจึงคอยติดตามปากของท่าน ที่หันไปทางขวาและทางซ้าย โดยกล่าวว่า “หัยยะ อะลัสศอลาฮฺ” และ “หัยยะ อะลัลฟะลาหฺ” ความว่า “จงมาสู่การละหมาดกันเถิด” และ “จงมาสู่ชัยชนะกันเถิด””² เพราะทำให้ผู้ที่อยู่ห่างไกลจากมัสยิดได้ยินเสียงเรียกร้องสู่การละหมาดได้ดียิ่งขึ้น

11- ให้ค่อยๆ กล่าวอะซาน โดยไม่เอื้อนเสียงและไม่ยัดเสียงเกินควร เพราะอะซานเป็นการประกาศเรียกผู้ที่ไม่ได้อยู่ที่มัส

¹ ซุรหฺ อัล-มุฮ์ซัซ (3/113)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (634) และมุสลิม (503) เป็นสำนวนของมุสลิม

ยิต ดังนั้นการกล่าวอย่างซ้ำๆ จึงสื่อความได้ดีกว่า และให้รีบกล่าวอิกอมะฮ์ เพราะเป็นการประกาศแก่ผู้ที่อยู่พร้อมแล้ว ดังนั้นการกล่าวอย่างรวดเร็วจึงมีความเหมาะสม¹

12- ให้กล่าวอะซานตามบทบัญญัติด้วยเสียงที่นุ่มนวลเรียบบ่งาย ไม่ตืดเสียงหรือกล่าวผิดเพี้ยน ไม่ใช่ท่วงทำนองแบบการขับร้อง และไม่ยิดเสียงจนผิดไปจากเจตนารมณ์ แต่ให้กล่าวด้วยเสียงของผู้ทำหน้าที่อะซานเอง โดยคำนึงถึงเงื่อนไขและมารยาทต่างๆ ตามบทบัญญัติ

ประการที่หก: ลักษณะการอาซานและการอิกอมะฮ์

สำหรับการอาซานและการอิกอมะฮ์นั้น มีรูปแบบวิธีการต่างๆ ที่ถูกระบุไว้ในตัวบทหลักฐานจากท่านนบี ซึ่งหนึ่งในสิ่งที่ถูกรายงานเกี่ยวกับลักษณะของการอาซานและการอิกอมะฮ์คือหะดีษของท่านอับดุลลอฮ์ บิน ซัยด์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ และถ้อยคำของการอาซานในนั้นคือ:

الله أكبر، الله أكبر، الله أكبر، الله أكبر
أشهد أن لا إله إلا الله، أشهد أن لا إله إلا الله
أشهد أن محمدًا رسول الله، أشهد أن محمدًا رسول الله
حيَّ على الصلاة، حيَّ على الصلاة
حيَّ على الفلاح، حيَّ على الفلاح
الله أكبر، الله أكبر
لا إله إلا الله

ถ้อยคำการอิกอมะฮ์:

الله أكبر، الله أكبر

¹ ดู: อัล-มุฆนีน ของอิบนุ กุดามะฮฺ (1/295)

أشهد أن لا إله إلا الله
 أشهد أن محمدًا رسول الله
 حيَّ على الصلاة، حيَّ على الفلاح
 قد قامت الصلاة، قد قامت الصلاة
 الله أكبر، الله أكبر
 لا إله إلا الله¹

นี่คือลักษณะของการอะซานและการอิกอมะฮ์ที่ท่านบิลาล
 เราะฎียัลลอฮุ อันฮุ ได้ยึดถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอพร้อมกับท
 านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ ทั้งในยามพำนักและยามเดินทาง จนกระทั่ง
 ท่าน ﷺ ได้เสียชีวิต

และให้กล่าวในการอะซานฟัจญริหลังจาก คำว่า: หียยะอะ
 ลัลพะลาฮ์ ด้วยกับ คำว่า: วัสเศาะลาตุ ค็อยรุม มินันแนมฺ สอง
 ครั้ง; เนื่องจากมีรายงานจาก อบู มะหฺซุเราะฮฺ เราะฎียัลลอฮุ อัน
 หุ ว่าท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลอฮุอะลัยฮิซซัลม ได้กล่าว
 แก่เขาว่า:

«فَإِنْ كَانَتْ صَلَاةُ الصُّبْحِ قُلْتَ: الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ التَّوْمِ، الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ التَّوْمِ».

«และถ้าหากเป็นการละหมาดศุบฮิ ก็ให้กล่าวว่า»:2.

และยังมีรูปแบบอื่นสำหรับการอะซานอีกคือ อัต-ตฺรฏีวฺ ซึ่ง
 หมายถึง การกล่าวซ้ำ โดยให้ลดเสียงเมื่อกล่าวซาอาดะฮ์ทั้งสอง
 แล้วกล่าวซ้ำอีกครั้งด้วยเสียงที่ดังขึ้น และสำหรับการอิกอ
 มะฮ์ ก็ให้กล่าวเป็นคู่ และรูปแบบนี้มีรายงานไว้ในหะดีษของท

1 รายงานโดย อบูดาวูด (499), และอัตติรมิซียฺ ฉบับย่อ (189), และท่านกล่าวว่า: หะดีษของ
 อับดุลลอฮ์ บิน ซัยด์ เป็นหะดีษหะสัน เศาะฮิหฺ

2 รายงานโดย อบูดาวูด (500), อัน-นะวะวียกกล่าวใน คลาเศาะตฺลอะหฺกาม (1/286) ว่าเป็น
 หะดีษหะสัน

านอบี มะห์ซุเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ โดยท่านได้กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้สอนการอะซานแก่นัซด้วยตัวของท่านเอง และได้กล่าวว่า:

«قُل: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ - مَرَّتَيْنِ مَرَّتَيْنِ - قَالَ: ثُمَّ ارْجِعْ، فَمَدَّ صَوْتَكَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ».

จงกล่าวว่า:

«وَالْإِقَامَةُ: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ، قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»

และอีกอมะฮ์ให้กล่าว:1.

และนี่คือความแตกต่างในเชิงความหลากหลาย ซึ่งไม่ว่าผู้อาซานจะยึดเอารูปแบบใดจากบรรดารูปแบบที่ได้รับการยืนยันเหล่านั้นมาปฏิบัติ ก็ถือว่าดีงามทั้งสิ้น ซึ่งในเรื่องนี้ ชัยคุลอิสลาม อิบน์ตุตมียะฮ์ เราะหิมะฮุลลอฮ์ ได้กล่าวหลังจากที่ท่านได้กล่าวถึงรูปแบบบางประการของการอาซานที่ได้รับการยืนยันไว้ว่า: และเมื่อเป็นเช่นนั้น ทศนะที่ถูกต้องคือแนวทางของอะฮ์ลุลหะดีษและผู้เห็นพ้องกับพวกเขา กล่าวคือการอนุญาต

¹ รายงานโดย อบูดาวูด (502, 503)

สิ่งที่ได้รับการยืนยันในเรื่องนั้นจากท่านนบี ﷺ โดยพวกเขาจะไม่รังเกียจสิ่งใดจากมันเลย เนื่องจากความหลากหลายของรูปแบบอะซานและอิกมะฮ์นั้น ก็เหมือนกับความหลากหลายของรูปแบบการอ่านอัลกุรอานและการอ่านตะชะฮ์ฮุดและอื่นๆ ในทำนองเดียวกัน และไม่เป็นที่อนุญาตสำหรับผู้ใดที่จะรังเกียจสิ่งที่ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ ได้ทรงกำหนดเป็นแบบฉบับไว้แก่ประชาชาติของท่าน¹.

ประการที่เจ็ด: คำกล่าวสำหรับผู้ไดยินอะซาน และ ละบทดุอาห์หลังจากจบอะซาน

ส่งเสริม (สุนัต) สำหรับผู้ที่ไดยินเสียงอะซานให้กล่าวเหมื่อนที่ผู้อะซานกล่าว ตามหะดิษของท่านอบี สะอีด อัล-คุดรีย์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«إِذَا سَمِعْتُمُ النَّدَاءَ فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ الْمُؤَدِّنُ».

“เมื่อพวกเจ้าไดยินเสียงอะซาน ก็จงกล่าวตามที่มุอ์ซซินได้กล่าวไว้”². ยกเว้นในสองประโยคหัยอะละฮ์ - ซึ่งเป็นคำกล่าวของมุอ์ซซินที่ว่า: หัยยา อะลัสเศาะละฮ์ และ หัยยา อะลัลฟะลาห์- โดยเป็นที่ส่งเสริมให้ผู้ไดยินเสียงอะซานกล่าวหลังจากแต่ละประโยคว่า:

«لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ».

¹ มัจญ์มูอ์ อัลฟะตาวา: (22/ 66)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (611) และมุสลิม (383)

“ไม่มีความสามารถและพลังกำลังใดที่เกิดขึ้นเว้นแต่ด้วย
กับพลังอำนาจของอัลลอฮ์” ตามหะดีษของอุมร์ อิบน์ลุคคือญี
อบ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอ
ฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า:

«إِذَا قَالَ الْمُؤَدِّنُ: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، فَقَالَ أَحَدُكُمْ: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، ثُمَّ
قَالَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، قَالَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، ثُمَّ قَالَ: أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا
رَسُولُ اللَّهِ، قَالَ: أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، ثُمَّ قَالَ: حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، قَالَ: لَا حَوْلَ
وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، ثُمَّ قَالَ: حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، قَالَ: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، ثُمَّ قَالَ:
اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، قَالَ: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، ثُمَّ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا
اللَّهُ مِنْ قَلْبِهِ، دَخَلَ الْجَنَّةَ»

“เมื่อมุอัซซิบิน กล่าวว่า "اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ" (อัลลอฮ์ผู้ยิ่งใหญ่
) แล้วคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้ากล่าวตามว่า "اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ"
จากนั้นเขากล่าวว่า "أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ" (ข้าพเจ้าขอ
ปฏิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์) และเขาก็กล่าว
ตามว่า "أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ" และจากนั้นเขากล่าวว่า "حَمْدًا رَسُولُ اللَّهِ
" (ข้าพเจ้าขอปฎิญาณว่ามุฮัมมัดเป็นเราะซูล
ของอัลลอฮ์) และเขาก็กล่าวตามว่า "أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ"
จากนั้นเขากล่าวว่า "حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ" (จงมาละหมาดกันเถิด)
และเขาก็กล่าวตามว่า "لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ" (ไม่มีอำนาจ
หรือกำลังใดๆ เว้นแต่ด้วยการอนุมัติจากอัลลอฮ์) แล้วเขากล
่าวว่า "حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ" (จงมาสู่ความสำเร็จกันเถิด) และเขาก็
กล่าวตามว่า "لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ" และจากนั้นเขากล่าวว่า "

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ" แล้วเขาก็ก้าวตามว่า "اللَّهُ أَكْبَرُ" แล้วเขาก็ก้าวตามว่า "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ" และเขาก็ก้าวตามว่า "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ" จากใจของเขา เขาจะได้เข้าสวรรค์อย่างแน่นอน”¹.

และให้กล่าวว่า

“ฉันขอปฎิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์เพียงองค์เดียวเท่านั้นโดยไม่มีภาคีใดๆสำหรับพระองค์ และมุหัมมัดนั้นเป็นบ่าวและศาสนทูตของพระองค์ ฉันพอใจที่อัลลอฮ์เป็นพระผู้อภิบาลของฉัน พอใจที่มุหัมมัดเป็นศาสนทูตของฉัน และพอใจที่อิสลามเป็นศาสนาของฉัน” หลังจากคำปฎิญาณทั้งสอง

จากท่านสะอัด บิน อบีวัคกอศ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลุลลอฮอะลยฮะสัลลัม กล่าวว่า:

«مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الْمُؤَدِّنَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيَ اللَّهُ رَبًّا، وَمُحَمَّدٌ رَسُولًا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا؛ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ».

“ผู้ใดที่กล่าวในตอนที่ได้ยินผู้อ่าน ว่า “ฉันขอปฎิญาณว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์เพียงองค์เดียวเท่านั้นโดยไม่มีภาคีใดๆสำหรับพระองค์ และมุหัมมัดนั้นเป็นบ่าวและศาสนทูตของพระองค์ ฉันพอใจที่อัลลอฮ์เป็นพระผู้อภิบาล

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (385)

ของฉัน พอใจที่หม่มมัดเป็นศาสนทูตของฉัน และพอใจที่อิสลามเป็นศาสนาของฉัน” เขาจะได้รับการอภัยโทษ”¹

และเมื่อมุอ์ซซินิกกล่าวในละหมาดศุบฮฺว่า: อัศเศาะลาตุ คือ ยรม มินัลเนาวิ, ผู้ฟังก็ให้กล่าวเช่นเดียวกัน; เนื่องจากคำกล่าวของท่านคือลัลลอฮุ อะลัยฮี วะซัลลัมว่า:

«إِذَا سَمِعْتُمُ النَّدَاءَ فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ الْمُؤَدِّنُ».

“เมื่อพวกเจ้าได้ยินเสียงอะซาน ก็จงกล่าวตามที่มุอ์ซซินิกได้กล่าวไว้”².

จากนั้นให้กล่าวเศาะละวาตแก่ท่านนบี ﷺ แล้วกล่าวตามที่มีรายงานมาในหะดีษจากท่าน ﷺ ว่า:

«مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ النَّدَاءَ: اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةُ التَّامَّةُ، وَالصَّلَاةُ الْقَائِمَةُ، آتٍ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مُحَمَّدًا الَّذِي وَعَدْتَهُ، حَلَّتْ لَهُ شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

ผู้ใดก็ตามที่กล่าวเมื่อได้ยินเสียงอะซานว่า: "โอ้อัลลอฮ์ พระผู้อภิบาลแห่งการเรียกร้องเชิญชวนอันสมบูรณ์นี้ และการละหมาดที่กำลังจะดำรงขึ้น ได้โปรดประทานอัล-วะซียะฮ์และความประเสริฐแก่หม่มมัด และโปรดฟื้นคืนชีพเขาในตำแหน่งที่ไ้ได้รับการสรรเสริญซึ่งพระองค์ได้ทรงสัญญาแก่เขาไว้" เขาก็จะได้รับการช่วยเหลือ (ชะฟาอะฮ์) จากฉันในวันกิยามะฮ์³ และความหมาย:

1 บันทึกโดยมุสลิม: (386)

2 รายงานโดยอัลบุคอรีและมุสลิม

3 รายงานโดย อัลบุคอรี จากญาบิร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ (614)

«الدَّعْوَةُ النَّامَةُ»

"การเรียกร้องอันสมบูรณ์" คือ การเรียกร้องเชิญชวนของการอะซานนั้นมีความสมบูรณ์ครบถ้วน เนื่องจากประกอบไปด้วยการเทิดทูนอัลลอฮ์และการให้เอกภาพแด่พระองค์ การปฏิญาณตนถึงการเป็นเราะซูล และการเรียกร้องเชิญชวนไปสู่ความดี

«وَالصَّلَاةُ الْقَائِمَةُ»

"และการละหมาดที่ถูกดำรงไว้" หมายถึง ที่กำลังจะดำรงขึ้นและถูกปฏิบัติ

«الْوَسِيلَةُ»

"อัล-วะซีละฮ์" คือ สถานะในสวนสวรรค์

«الْفَضِيلَةُ»

"ความประเสริฐ" คือ เกียรติคุณอันสูงส่งที่ไม่มีผู้ใดมีส่วนร่วมด้วย

«مَقَامًا مُحَمَّدًا»

"ตำแหน่งที่ได้รับการสรรเสริญ" คือ ทุกตำแหน่งที่ผู้คนต่างสรรเสริญ และหนึ่งในนั้นคือการช่วยเหลือที่ยิ่งใหญ่ที่สุดแก่บรรดาสิ่งมีชีวิตทั้งมวล ซึ่งเป็นการช่วยเหลือแก่บรรดาผู้คนในที่ชุมนุมจนกว่าจะมีการพิพากษาระหว่างพวกเขา

จากท่านอับดุลลอฮ์ บิน อัมร์ บิน อัลอาศ เราะฎียัลลอฮุอันฮุม เล่าว่า เขาได้ยินท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่:

«إِذَا سَمِعْتُمُ الْمُؤَذِّنَ، فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ، ثُمَّ صَلُّوا عَلَيَّ؛ فَإِنَّهُ مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلَاةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرًا، ثُمَّ سَلُوا اللَّهَ لِي الْوَسِيلَةَ، فَإِنَّهَا مَنْزِلَةٌ فِي الْجَنَّةِ، لَا تَنْبَغِي إِلَّا لِعَبْدٍ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ، وَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ أَنَا هُوَ، فَمَنْ سَأَلَ لِي الْوَسِيلَةَ، حَلَّتْ لَهُ الشَّفَاعَةُ».

“เมื่อพวกเจ้าได้ยินผู้อะซานเรียกสู่การละหมาด ก็จงกล่าวตามอย่างที่เขากล่าว แล้วจงทำการเศาะละวาตต่อฉัน เพราะผู้ใดทำการเศาะละวาตต่อฉันหนึ่งครั้ง อัลลอฮ์จะทำการเศาะละวาตแก่เขาสิบครั้ง จากนั้นก็จงขอต่ออัลลอฮ์ซึ่งสถานะหนึ่งให้แก่นฉัน แท้จริงมันเป็นตำแหน่งหนึ่งในสวรรค์ที่ไม่คู่ควรกับใครนอกจากผู้เป็นบ่าวคนหนึ่งจากบ่าวของอัลลอฮ์เท่านั้น และฉันหวังว่าบ่าวคนนั้นจะเป็นฉัน ดังนั้นใครก็ตามที่ขอสถานะนั้นให้แก่นฉัน การชะฟาอะฮ์จะเป็นที่อนุญาตสำหรับเขา”¹.

และส่วนหนึ่งจากสิ่งอุตริกรรม (บิตอะฮ์) ที่ถูกอุตริขึ้นในการอะซาน มุอัซซินได้เปล่งเสียงดังเศาะละวาตและสลามต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม หลังจากอะซาน การกล่าวบทอดอาห์หลังอะซาน ซึ่งก็คือ (اللهم رب هذه الدعوة التامة) ในรูปแบบเป็นหมู่ และยกมือทั้งสองขณะขอตอดอาห์ดังกล่าว และการเพิ่มคำว่า (ฮักก็อน) หรือ (อะบะดัน) ของผู้ที่กล่าวตามมุอัซซินในประโยคสุดท้าย โดยกล่าวว่า (ฮักก็อน ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์) หรือ (อะบะดัน ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮ์) นั่นก็เนื่องจากไม่มีหลักฐานสำหรับสิ่งดังกล่าวทั้งหมด

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (384)

ประการที่แปด: บทบัญญัติว่าด้วยการออกจากมัสยิดหลังจากอะซาน

ห้ามมิให้ชายคนหนึ่งออกจากมัสยิดหลังจากอะซานจนกว่าจะได้ละหมาด เว้นแต่เขาจะมีเหตุจำเป็นที่ได้รับการอนุมัติ หรือมีเจตนาที่จะกลับมายังมัสยิด ก็ไม่มีข้อห้ามสำหรับเขา ดังมีรายงานจากท่านอบี อัส-ซะอ์ซอวีย์ เขากล่าวว่า: “พวกเราได้นั่งอยู่ในมัสยิดพร้อมกับท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ แล้วมุอ์ซซิบก็ไต่อะซาน ก็มีชายคนหนึ่งลุกขึ้นเดินออกจากมัสยิด ท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์จึงมองตามเขาไปจนกระทั่งเขาออกจากมัสยิดไป แล้วท่านก็กล่าวว่า: “สำหรับชายผู้นี้ แท้จริงเขาได้ฝ่าฝืนท่านอบูลกอสิม رضي الله عنه แล้ว”¹”

อັต-ติรมิซีย์กล่าวหลังจากที่ท่านได้บันทึกหะดีษบทนี้ในสุนันของท่านว่า “และนี่คือแนวปฏิบัติของบรรดาผู้มีความรู้จากบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอลัยฮิวะสัลลัม และชนรุ่นหลังจากพวกเขา: คือจะไม่มีผู้ใดออกจากมัสยิดหลังจากอะซาน เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็น เช่น การที่เขาไม่มีน้ำละหมาด หรือมีกิจธุระที่จำเป็นอย่างยิ่ง”².

ประการที่เก้า: ระยะเวลาเท่าใดระหว่างอะซานกับอิคอมะฮ์?

มีระบุไว้ในสุนันะฮ์ซึ่งบ่งชี้ว่ามีช่วงเวลาเพียงพอรหว่างอะซานและอิคอมะฮ์ จากอัब्ดุลลอฮ์ บิน มุฮ็อฟฟัล เราะฎียัลลอ

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (655)

² สุนัน อັตติรมิซีย์: (1/ 397), (204)

ฮุอันฮู ได้กล่าวว่า: ท่านนบี คือลัลลอฮฺอะลัยฮิซซาลาม กล่าวว่า:

«يَنْ كُلُّ أَدَانِيٍّ صَلَاةً، يَنْ كُلُّ أَدَانِيٍّ صَلَاةً»، ثُمَّ قَالَ فِي الثَّلَاثَةِ: «لِمَنْ شَاءَ».

“ระหว่างทุก ๆ สองอะซาน (อะซานและอิกอมะฮ์) มีการละหมาด ระหว่างทุก ๆ สองอะซาน มีการละหมาด” จากนั้นท่านก็กล่าวในครั้งที่สาม: “สำหรับผู้ที่ประสงค์”¹ และสิ่งที่หมายถึงสองอะซานนั้น คือการอะซานและการอิกอมะฮ์ ดังนั้นผู้ทำหน้าที่อะซานจึงควรเว้นช่วงเวลาระหว่างการอะซานกับการอิกอมะฮ์ไว้ เพื่อให้บรรดาผู้ที่มาถึงแล้วสามารถทำการละหมาดสองร็อกอะฮ์ก่อนการละหมาด (ฟรฎ) และเพื่อให้ผู้คนที่มาอย่างมัสยิดสามารถมาและร่วมละหมาดได้ทัน

อิมามอะหมัด กล่าวว่า สมควรที่มุอ์ซซินเมื่อทำการอะซานแล้ว จะไม่รีบเร่งในการอิกอมะฮ์ และควรทิ้งช่วงเวลาไว้จนกว่าผู้คนจะเดินทางมาถึงมัสยิด และเพื่อให้ผู้ที่ต้องการทำธุระส่วนตัวได้จัดการให้เสร็จสิ้น โดยให้มีช่วงเวลาระหว่างการอะซานและการอิกอมะฮ์ของเขอพอสสมควร²

ประการที่สิบ: ความรับผิดชอบและมารยาทของ ผู้อะซาน

ผู้อะซานสมควรที่มีความบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮ์ในการอะซาน ตามหะดีษของท่านอุษมาน บิน อับี อัล-อาศ เราะฎิยัลลอฮุอันฮู ที่กล่าวว่า

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (627) และมุสลิม (838)

² ซัรหฺ อุมมะตุลฟิคุฮ ของอิบนุตัยมียะฮฺ, กิตาบุศศอลาฮฺ: (หน้า 135).

«إِنَّ مِنْ آخِرِ مَا عَهْدَ إِلَيَّ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ اتَّخِذَ مُؤَدِّنَا لَا يَأْخُذُ عَلَى آذَانِهِ أَجْرًا».

“แท้จริงแล้ว หนึ่งในคำสั่งเสียสุดท้ายที่ท่านเราะซูลลอฮฺ ﷺ ได้สั่งเสียแก่นั่นคือ ให้แต่งตั้งผู้ที่อะซานที่ไม่รับค่าตอบแทนจากการอะซาน”¹.

อิมามอัต-ติรมิซียฺ เราะฮิมะฮุลลอฮฺ ได้กล่าวหลังจากที่ท่านได้บันทึกหะดีษบทนี้ว่า: “และนี่คือแนวปฏิบัติของบรรดาผู้รู้ โดยพวกเขาถือว่าเป็นที่น่ารังเกียจที่ผู้ทำหน้าที่อะซานจะรับค่าจ้างจากการอะซาน และส่งเสริมให้ผู้ทำหน้าที่อะซานมุ่งหวังในผลตอบแทนจากการอะซานของตน”

ส่วนการให้ค่าตอบแทนแก่ผู้ทำหน้าที่อะซานจากกองคลังของมุสลิมนั้นไม่เป็นที่ต้องห้าม เนื่องจากกองคลังของมุสลิมถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อผลประโยชน์ของชาวมุสลิมโดยเฉพาะ และการอะซานและการอิกอมะฮ์ก็เป็นส่วนหนึ่งจากผลประโยชน์ของชาวมุสลิม²

และจำเป็นที่เขาจะต้องรู้ว่า เขามีหน้าที่รับผิดชอบในการอะซานสำหรับการละหมาดทั้งห้าในเวลาของมัน ตามคำกล่าวของท่านนบี คือลัลลอฮฺอะลัยฮิวะสัลลัม ที่ว่า:

«الْإِمَامُ ضَامِنٌ، وَالْمُؤَدِّنُ مُؤْتَمَنٌ».

“อิหม่ามคือผู้รับผิดชอบ และมุอ์ซซินคือผู้ได้รับความไว้วางใจ”³ หมายถึง เขาคือผู้ที่ได้รับความไว้วางใจในเรื่องเวลา

1 บันทึกโดย อัตติรมิซียฺ: (209), และท่านกล่าวว่า “หะดีษะสัน”

2 ดู: อัลอะซาน วัลอิกอมะฮ์ ของอัลเกาะฮฺญอญียฺ: (น. 19)

3 รายงานโดย อบูดาวูด (517) และอัตติรมิซียฺ (207) จากอบูฮุร็อยเราะฮฺ เราะฎิยัลลอฮฺอันฮฺ

หมาด ดังนั้นเขาจึงจำเป็นต้องมายังมัสยิดในสภาพที่สะอาด ก่อนถึงเวลาอะซานล่วงหน้าอย่างเพียงพอ และจะต้องไม่ขาดจากการอะซานวันแต่จะมีเหตุจำเป็น และในกรณีดังกล่าว เขาจะต้องแต่งตั้งผู้ที่จะทำหน้าที่อะซานแทนตน

สิ่งที่ส่งเสริมสำหรับผู้อะซานมีดังต่อไปนี้:

(1) ให้ใส่ใจในความสะอาดของมัสยิดและการดูแลรักษา และให้ความร่วมมือกับคนงานของมัสยิดและญะมาอะฮ์ของมัสยิดในเรื่องดังกล่าว แท้จริงอัลลอฮ์ได้ทรงสรรเสริญผู้ที่ทำนุบำรุงบ้านของพระองค์ และตรัสว่า:

﴿إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَحْشَ إِلَّا لِلَّهِ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُتَهْتَبِينَ ۝﴾

"แท้จริงผู้ที่พัฒนาบรรดามัสยิดของอัลลอฮ์นั้น คือผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และวันปรโลก และได้ดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และจ่ายซะกาต และเขาไม่กลัวผู้ใดเว้นแต่อัลลอฮ์เท่านั้น ดังนั้น แนนอน ชนเหล่านี้แหละจะเป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มชนผู้ที่ได้รับทางนำ" [อัตเตาบะฮ์: 18] ไม่ว่าจะเป็นการทำนุบำรุงมัสยิดด้วยการสร้าง การบำรุงรักษา และการทำความสะอาด หรือด้วยการดำรงละหมาดและรำลึกถึงอัลลอฮ์ในนั้นก็ตาม ทั้งสองความหมายนี้ล้วนครอบคลุมอยู่ในคำว่า อัล-อิมาระฮ์¹

(2) เป็นผู้ที่เรียนรู้หลักความเชื่อที่ถูกต้องและบทบัญญัติว่าด้วยการอะซาน การจัดการความสะอาด และการละหมาด ห่อนจำคัมภีร์ของอัลลอฮ์ได้ในระดับที่เพียงพอ และมีคุณสมบัติ

¹ ดู : พัตหุลบารี (1/ 541).

เหมาะสมที่จะทำหน้าที่แทนอิหม่ามได้เมื่อเขาไม่สามารถนำละหมาดได้

(3) สั่งใช้ในสิ่งที่ดีและห้ามปรามจากสิ่งที่ชั่วร้าย และเชิญชวนไปสู่อัลลอฮ์ตะอาลาด้วยวิถียปัญญาและการตักเตือนที่ดีงาม อีกทั้งมีความเมตตาต่อผู้คนและอดทนต่อความเดือดร้อนจากพวกเขา และให้ความร่วมมือในเรื่องดังกล่าวกับอิหม่ามประจำมัสยิด

(4) ควรทำให้มัสยิดเป็นสถานที่ที่จำกัดอยู่เฉพาะกับวิชาความรู้ การเคารพอิบาดะฮ์ และสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่บรรดาผู้ละหมาด และควรออกห่างจากทุกสิ่งที่เป็นโทษต่อพวกเขา ทั้งในเรื่องศาสนาและเรื่องدنยาของพวกเขา

(5) ให้สร้างความสนิทสนมและร่วมมือกับญะมาอะฮ์ของมัสยิดและบรรดาผู้มามัสยิดเป็นประจำ โดยถามไถ่ถึงพวกเขาเมื่อขาดหายไป เยี่ยมเยียนผู้ป่วยของพวกเขา ละหมาดให้แก่ผู้เสียชีวิตและร่วมในขบวนศพ และอยู่เคียงข้างพวกเขาในยามประสบภัยพิบัติและความทุกข์ยาก

บทที่สอง: บทบัญญัติต่างๆ

เกี่ยวกับการเป็นอิหม่าม

ประการที่หนึ่ง: นิยามของการเป็นอิหม่าม

การเป็นอิหม่ามในการละหมาด: คือการที่ชายคนหนึ่งจากบรรดาผู้ละหมาดก้าวไปข้างหน้า เพื่อให้พวกเขาได้ปฏิบัติตาม

มเขาในการละหมาด และผู้เป็นอิหม่ามในการละหมาด: คือผู้ที่ผู้คนปฏิบัติตามเขาในการละหมาดของพวกเขา¹

ประการที่สอง: บทบัญญัติและความประเสริฐเกี่ยวกับการเป็นอิหม่าม

การเป็นอิหม่ามนำละหมาดถือเป็นหนึ่งในการงานที่ดีเลิศซึ่งจะถูกรับผิดชอบโดยบรรดาผู้คนที่ดีที่สุดในสังคมที่มีคุณลักษณะอันประเสริฐ ทั้งในด้านความรู้ การอ่านอัลกุรอาน การมีคุณธรรม และอื่น ๆ ดังที่จะกล่าวต่อไป และการละหมาดญะมาอะฮ์นั้นจะเกิดขึ้นไม่ได้หากปราศจากการมีอิหม่าม และการละหมาดญะมาอะฮ์นั้นถือเป็นหนึ่งในสัญลักษณ์อันยิ่งใหญ่ของอิสลาม²

ส่วนหนึ่งจากความประเสริฐของการเป็นอิหม่าม :

1- การเป็นอิหม่ามนั้นมีความประเสริฐเป็นที่รู้จักกันดี ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ทรงดำรงตำแหน่งนี้ด้วยพระองค์เอง เช่นเดียวกับบรรดาเคาะลีฟะฮ์ ผู้ทรงคุณธรรมของท่าน และบรรดามุสลิมที่ประเสริฐที่สุดในด้านความรู้และด้านการปฏิบัติก็ยังคงดำรงตำแหน่งนี้สืบต่อมา³

¹ ดู: หะซียะฮ์ อัร-เราะฎุลมุร็อบบียะฮ์ (2/ 296), อัล-อิมามะฮ์ ฟิศ-เศาะลาฮ์ โดย อัล-เกาะหฺญูญญียะฮ์: (น. 6)

² ดู: สารานุกรมฟิกห์แห่งคูเวต: (6/ 201)

³ ดู: การเป็นอิหม่ามในการละหมาด ของ อัล-เกาะหฺญูญญียะฮ์: (น. 9)

2- การเป็นอิหม่ามในการละหมาดคืออำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติศาสนาที่มีความประเสริฐ ซึ่งบรรดาผู้มีความประเสริฐจะเป็นผู้รับผิดชอบ ดังคำกล่าวของท่านนบี ﷺ:

«يَوْمَ الْقَوْمِ أَقْرَأَهُمْ لِكِتَابِ اللَّهِ ...»

"ผู้ที่จะเป็นอิหม่ามของกลุ่มหนึ่งคือผู้ที่อ่านคัมภีร์ของอัลลอฮ์ได้ดีที่สุด..."¹ และเป็นที่ทราบกันดีว่าผู้ที่อ่านได้ดีกว่าย่อมประเสริฐกว่า ฉะนั้น การที่มันถูกนำมากล่าวคู่กับเขาย่อมบ่งชี้ถึงความประเสริฐของมัน²

3- การขอดุอาอ์ของท่านนบี คืออลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม แก่บรรดาผู้นำให้ได้รับการชี้นำ: จากท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คืออลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«الإِمَامُ ضَامِنٌ، وَالْمُؤَدِّنُ مُؤْتَمَنٌ، اللَّهُمَّ ارْشِدِ الْإِمَمَةَ، وَاعْزِزْ لِلْمُؤَدِّينَ.»

«อิหม่ามคือผู้รับผิดชอบ และมุอ์ซซินคือผู้ได้รับความไว้วางใจ โอ้อัลลอฮ์ โปรดทรงชี้นำแก่บรรดาอิหม่าม และโปรดอภิบาลแก่บรรดามุอ์ซซินด้วยเถิด»³.

ความหมายคือ: «อิหม่ามคือผู้รับผิดชอบ» คือ การเป็นผู้รับผิดชอบต่อความถูกต้องของการละหมาดของบรรดามะอ์มูม เนื่องจากการละหมาดของพวกเขาฉะนั้นผูกพันอยู่กับการละหมาดของเขา และความหมายของ: โอ้อัลลอฮ์ โปรดชี้นำบรร

¹ รายงานโดย มุสลิม จากอบูมัสอูด อัล-อันศอรีย์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ (673)

² ดู: อัช-ซัรหฺ อัล-มุมตีธ อะลา ซาต อัล-มุสตะกนิธ: (2/41)

³ รายงานโดย อบูดาวูด (517) และอัตติรมีซีย์ (207)

ดาอิมาม คือ ขอพระองค์ทรงชี้นำพวกเขาสู่หนทางที่ถูกต้อง เพื่อให้พวกเขาปฏิบัติละหมาดในสภาพที่สมบูรณ์ที่สุด¹

ประการที่สาม: ผู้ที่สมควรที่สุดในการเป็นอิหม่าม

ม

ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ ได้ชี้แจงถึงผู้ที่มีสิทธิ์และสมควรเป็นอิหม่ามที่สุด ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม กล่าวว่:

«يَوْمُ الْقَوْمِ أَفْرَوْهُمْ لِكِتَابِ اللَّهِ، فَإِنْ كَانُوا فِي الْقِرَاءَةِ سَوَاءً، فَأَعْلَمُهُمْ بِالسُّنَّةِ، فَإِنْ كَانُوا فِي السُّنَّةِ سَوَاءً، فَأَقْدَمُهُمْ هِجْرَةً، فَإِنْ كَانُوا فِي الْهِجْرَةِ سَوَاءً، فَأَقْدَمُهُمْ سِلْمًا - وَفِي رِوَايَةٍ: سِنًا - وَلَا يُؤْمَنُ الرَّجُلُ الرَّجُلَ فِي سُلْطَانِهِ».

""ผู้ที่จะนำละหมาดให้แก่กลุ่มชนคือผู้ที่อ่านคัมภีร์ของอัลลอฮ์ได้ดีที่สุดในหมู่พวกเขา หากความสามารถในการอ่านของพวกเขาทัดเทียมกัน ก็ให้ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องซุนนะฮ์มากที่สุดเป็นผู้นำ และหากพวกเขามีความรู้ในเรื่องซุนนะฮ์ทัดเทียมกัน ก็ให้ผู้อพยพ (ฮิจเราะฮ์) มาก่อนเป็นผู้นำ และหากพวกเขาอพยพมาพร้อมกัน ก็ให้ผู้เข้ารับอิสลามก่อนเป็นผู้นำ - และในอีกสายรายงานหนึ่งระบุว่า: ผู้ที่อาวุโสที่สุด - และบุคคลใดจะนำละหมาดบุคคลอื่นในเขตอำนาจปกครองของเขาไม่ได้""². ผู้ที่สมควรที่สุดและมีสิทธิ์ที่สุดในการเป็นอิหม่าม มีดังต่อไปนี้:

¹ ดู : ซัรหุ อับดาูด ของอัลอัยนีย์ (2/468) และฟัยดุลเกาะดีร ของอัลมุนาวีญ (3/182)

² บันทึกโดยมุสลิม: (673)

1- ผู้ที่ท่องจำอัลกุรอานได้มากที่สุด และเป็นผู้ที่อ่านได้ดีที่สุด ซึ่งคือผู้ที่อ่านอัลกุรอานได้อย่างชำนาญและสมบูรณ์ที่สุด และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติการละหมาด หากมีผู้ที่อ่านได้ดีกว่าและผู้ที่อ่านได้ด้อยกว่าแต่มีความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติมากกว่าอยู่รวมกัน ให้เลือกผู้อ่านที่มีความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติมากกว่าเป็นผู้นำก่อนผู้อ่านที่อ่านดีกว่าแต่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติ เพราะความจำเป็นในเรื่องความเข้าใจในบทบัญญัติการละหมาดและหุก่มต่างๆของมันนั้น มีความสำคัญยิ่งกว่าความจำเป็นในเรื่องการอ่านที่ถูกต้องชำนาญ

2- ลำดับต่อมาคือผู้ที่รอบรู้ในสุนนะฮ์มากกว่า ดังนั้น หากอิหม่ามสองคนมีความสามารถในการอ่านทัดเทียมกัน แต่คนหนึ่งมีความเข้าใจในหลักศาสนาและรอบรู้ในสุนนะฮ์มากกว่า ก็ให้เลือกผู้ที่มีความเข้าใจในหลักศาสนามากกว่าเป็นอิหม่าม ดังคำกล่าวของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม:

«فَإِنْ كَانُوا فِي الْقِرَاءَةِ سَوَاءً، فَأَعْلَمُهُمْ بِالسُّنَّةِ»

"แต่ถ้าหากพวกเขาเท่าเทียมกันในด้านการอ่าน ก็ให้ผู้ที่รู้เรื่องสุนนะฮ์มากที่สุดเป็นอิหม่าม"

3- ลำดับถัดมา คือผู้ที่อพยพมาก่อนจากแผ่นดินแห่งการปฏิเสธศรัทธาสู่แผ่นดินอิสลาม หากพวกเขามีความรู้ในด้านการอ่าน(อัลกุรอาน)และสุนนะฮ์เท่าเทียมกัน ดังคำกล่าวของท่าน ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม:

«فَإِنْ كَانُوا فِي السُّنَّةِ سَوَاءً، فَأَقْدَمُهُمْ هِجْرَةً»

«ต่อมาหากพวกเขาในเรื่องสุนนะฮ์นั้นเสมอกัน ก็ให้เลือกผู้ที่อาวุโสกว่าในเรื่องการฮิจเราะฮ์»

4- หลังจากนั้นคือผู้ที่เข้ารับอิสลามก่อน หากพวกเขาเท่าเทียมกันในเรื่องการอพยพ ดังคำกล่าวของท่าน ﷺ ในหะดีษบทก่อน:

«فَإِنْ كُنَّا فِي الْهَجْرَةِ سَوَاءً، فَأَقْدَمُهُمْ سِلْمًا»

«หากพวกเขาเท่าเทียมกันในเรื่องการฮิจเราะฮ์ ก็ให้พิจารณาผู้ที่เข้ารับอิสลามก่อน»

5- จากนั้นคือผู้ที่อาวุโสที่สุด หากมีคุณสมบัติในเรื่องที่ผ่านมาทั้งหมดเท่ากัน ดังคำกล่าวของท่าน ﷺ ในรายงานหนึ่งของหะดีษบทก่อน:

«فَأَقْدَمُهُمْ سِنًا»

"ผู้ที่อาวุโสที่สุดในหมู่พวกเขา" และตามหะดีษมาลิก บิน อัลหุวัยริษ เราะฎียัลลอฮุอันฮู ได้กล่าวว่า :

«فَلْيُؤَدِّنْ لَكُمْ أَحَدَكُمْ، وَلْيُؤَمِّكُمْ أَكْبَرُكُمْ»

"ให้คนหนึ่งในหมู่พวกเขาเป็นผู้กล่าวอะซาน และให้ผู้ที่อาวุโสที่สุดเป็นผู้นำละหมาด"¹.

การที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ให้ความสำคัญแก่ผู้ที่อาวุโสกว่าก่อนในหะดีษนี้ เพราะว่าพวกเขามีความรู้ใกล้เคียงกัน

แต่ถ้าหากพวกเขามีคุณสมบัติเท่าเทียมกันในทุกด้านที่กล่าวมา และเกิดความขัดแย้งกันโดยแต่ละคนต่างก็ต้องการที่

¹ บันทึกโดยอัลบุคอรี: (628), และมุสลิม: (674)

จะเป็นอิหม่าม ก็ให้ใช้วิธีจับฉลากในการตัดสิน ดังนั้นผู้ที่ชนะในการจับฉลากก็จะถูกเลือกให้เป็นอิหม่าม ทั้งนี้เพราะพวกเขามีสิทธิที่เท่าเทียมกันและไม่สามารถที่จะเป็นอิหม่ามร่วมกันได้ จึงต้องตัดสินด้วยการจับฉลากเช่นเดียวกับในกรณีที่มีการโต้แย้งสิทธิอื่นๆ

และเจ้าของบ้านย่อมมีสิทธิในการเป็นอิหม่ามมากกว่าแขกของเขา และเช่นเดียวกัน ผู้ปกครองสูงสุด –ซึ่งก็คืออิหม่ามสูงสุด– ย่อมมีสิทธิในการเป็นอิหม่ามมากกว่าผู้อื่น หากแต่ละคนนั้นมีคุณสมบัติเหมาะสมในการเป็นอิหม่าม ดังคำกล่าวของท่าน คือลัลลอฮุอะลียะฮฺวะสัลลัม ที่ว่า

«لَا يُؤَمِّنُ الرَّجُلُ الرَّجُلَ فِي أَهْلِهِ وَلَا فِي سُلْطَانِهِ».

“ชายคนหนึ่งจะนำ (ละหมาด) ชายอีกคนหนึ่ง ณ ที่พำนักของเขา และในขอบเขตอำนาจของเขามีได้โดยเด็ดขาด”

และเช่นเดียวกันนี้คืออิหม่ามประจำมัสยิด (ที่ได้รับค่าประจำตำแหน่ง) ซึ่งเขาเป็นผู้มีสิทธิโดยชอบธรรมมากกว่าผู้อื่น - ยกเว้นผู้ปกครอง- ถึงแม้ว่าจะมีผู้อื่นที่อ่านอัลกุรอานได้ดีกว่า และมีความรู้มากกว่าเขาก็ตาม ทั้งนี้เนื่องด้วยความหมายโดยรวมของหะดีษที่ได้กล่าวมาก่อนหน้านี้

และท่านอับนุ อุมัร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา มีบ่าวคนหนึ่งซึ่งละหมาดในมัสยิดแห่งหนึ่ง เมื่อท่านได้มาถึง บ่าวของท่านจึงได้ให้ท่านนำละหมาด ท่านอับนุ อุมัร จึงได้กล่าวแก่เขาว่า: “ท่านมีสิทธิในการเป็นอิหม่ามในมัสยิดของท่านมากกว่า”¹.

¹ รายงานโดย อัซซาฟีอีในหนังสืออัลอุมม์ (1/185), อับดรรอซซากในหนังสืออัลมูศอนน์ ฟ (2/399) และอัลบัยฮะกี (3/126) (5531) และอันนะวะรีย์ได้กล่าวไว้ในหนังสืออัลค

เนื่องจากการให้ผู้อื่นเป็นอิหม่ามนำละหมาदनั้น ถือเป็นก
ารมองข้ามเขา และเป็นการหักหาญน้ำใจของเขา

และในเรื่องการเป็นอิหม่ามของเด็กชายที่สามารถแยกแยะไ
ด้ (แต่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ) นักวิชาการมีความเห็นต่างกัน ซึ
งนักวิชาการบางส่วนได้อนุญาตให้กระทำได้ ดังหะดีษของอัม
ร์ บิน สะลิมะฮ์ -เราะฎียัลลอฮุอันฮุ-

«أَنَّهُ أُمِّ قَوْمِهِ فِي عَهْدِ النَّبِيِّ ﷺ وَهُوَ ابْنُ سِتٍّ أَوْ سَبْعِ سِنِينَ».

"เขาได้เป็นอิหม่ามนำละหมาดกลุ่มชนของเขาในสมัยของ
ท่านนบี คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในขณะที่เขามีอายุหกห
รีหรือเจ็ดขวบ"¹

การเป็นอิหม่ามของผู้ละหมาดสุนัตแก่ผู้ละหมาดฟัรฎุนั้น
ถือว่าใช้ได้ ตามรายงานจากท่านมุอาซ บิน ญะบัล เราะฎียัลล
อฮุอันฮุ

«أَنَّهُ كَانَ يُصَلِّي مَعَ النَّبِيِّ ﷺ الْعِشَاءَ، ثُمَّ يَرْجِعُ فَيُصَلِّي بِقَوْمِهِ تِلْكَ الصَّلَاةَ».

"ท่านได้ละหมาดอิชาอ์พร้อมกับท่านนบี ﷺ แล้วท่านก็กลั
บไปนำละหมาदनั้นแก่กลุ่มชนของท่าน"².

ประการที่สี่: บุคคลที่ห้ามเป็นอิหม่าม:

กรณีที่ต้องห้ามในการเป็นอิหม่าม มีดังนี้:

ลาเศาะฮ์ (2/701) ว่า สายรายงานของมันอยู่ในระดับหะสันหรือเศาะฮีห์ และอัลอัลบานียฺ
ได้ตัดสินให้สายรายงานของมันเป็นหะสันในหนังสืออิลลาฮุลมะฮะลิล (2/302)

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (4302)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (701) และมุสลิม (465)

1- การที่ผู้หญิงเป็นอิมามให้แก่ผู้ชาย เนื่องจากคำกล่าวโดยรวมของท่านนบี ﷺ ที่ว่า:

«لَنْ يُفْلِحَ قَوْمٌ وَلَوْ أَمَرَهُمْ امْرَأَةٌ»

“พวกที่แต่งตั้งผู้หญิงเป็นผู้นำบริหารงานของพวกเขา จะไม่ได้รับความสำเร็จโดยเด็ดขาด”¹ และการเป็นอิมามคือการปกครองรูปแบบหนึ่ง และเนื่องจากหลักเดิมคือตำแหน่งต้องอยู่ท้ายแถว ดังที่ปรากฏในสุนนะฮ์ โดยท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ตรัสว่า:

«خَيْرُ صُفُوفِ الرِّجَالِ أَوَّلُهَا، وَشَرُّهَا آخِرُهَا، وَخَيْرُ صُفُوفِ النِّسَاءِ آخِرُهَا، وَشَرُّهَا أَوَّلُهَا»

“แถวที่ดีที่สุดสำหรับผู้ชายคือแถวแรก และแถวที่แย่ที่สุดคือแถวสุดท้าย และแถวที่ดีที่สุดสำหรับผู้หญิงคือแถวสุดท้าย และแถวที่แย่ที่สุดคือแถวแรก”² นั่นก็เพื่อเป็นการปกป้องและปกปิดนาง ดังนั้นหากนางถูกนำมาให้อยู่ข้างหน้าเพื่อเป็นอิมาม แน่นอนว่าสิ่งนั้นย่อมขัดแย้งกับหลักการพื้นฐานทางศาสนา และบรรดาผู้รู้ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ในเรื่องนี้ ท่านอิมาม อิบน์ หัซมีน เราะหิมะฮุลลอฮ์ ได้กล่าวว่า: “และพวกเขาได้เห็นพ้องต้องกันว่า ผู้หญิงจะนำละหมาดบรรดาผู้ชายไม่ได้ ขณะที่พวกเขาทราบดีว่านางเป็นผู้หญิง ดังนั้นหากพวกเขาได้

1 รายงานโดย อัลบุคอรีห์ จากหะดีษอบีบักรเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ (4425)

2 บันทึกโดยมุสลิม: (440)

กระทำเช่นนั้น การละหมาดของพวกเขาย่อมใช้ไม่ได้ โดยมติเอกฉันท์”¹.

2- การเป็นอิหม่ามของผู้ที่มีหะดีสและผู้ที่เป็นอนนะญิสโดยที่เจ้าตัวรู้ดี แต่หากบรรดามะอ์มูมไม่ทราบเรื่องดังกล่าวจนกระทั่งการละหมาดสิ้นสุดลงแล้ว การละหมาดของพวกเขา ก็ถือว่าใช้ได้ ตามที่มีรายงานมาจากท่านอุมร์ อิบน์ อัล-ค็อฏฏอบ เราะฎียัลลอฮูอันฮู

«أَنَّهُ صَلَّى بِالنَّائِسِ وَهُوَ جُنُبٌ، فَأَعَادَ، وَلَمْ يَأْمُرْهُمْ أَنْ يُعِيدُوا».

«ท่านได้นำผู้คนละหมาดทั้งที่ท่านมีญะนาบะฮ์ ท่านจึงได้ละหมาดใหม่ และไม่ได้สั่งใช้พวกเขาให้ละหมาดใหม่»²

และท่านอับดุลเราะห์มาน บิน มะฮ์ดียฺ ระหิมะฮุลลอฮฺ กล่าววว่า: "นี่คือสิ่งที่เห็นพ้องต้องกัน: ผู้ที่มีญะนาบะฮ์ต้องละหมาดชุดใช้ใหม่ ส่วนพวกเขา (บรรดามะอ์มูม) ไม่ต้องละหมาดชุดใช้ใหม่ และฉันไม่ทราบว่ามีข้อขัดแย้งใดๆ ในเรื่องนี้"³.

3- การเป็นอิหม่ามของผู้ที่ท่องจำซูเราะฮ์ อัลฟาติหะฮ์ ไม่ได้หรืออ่านได้ไม่ถูกต้อง หรืออ่านควบกล้ำตัวอักษรที่ไม่ต้องควบกล้ำ เช่นผู้ที่อ่านควบกล้ำตัวอักษรฮำกับรอกในคำตรัสของอัลลอฮ์ ตะอาลา ที่ว่า:

(الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ)

¹ ระดับของอิญญ์มาฮ์: (น. 27)

² รายงานโดย อัดดาร์กุญนี ในสุนันของท่าน (1371)

³ สุนัน อัด-ดาร์กุญนี: (2/ 188).

[อัลฟาติหะฮ์: 2] เพราะเขาอ่านควบกล้ำตัวอักษรกับตัวอักษรที่ไม่เหมือนหรือใกล้เคียงกัน หรือเปลี่ยนตัวอักษรหนึ่งเป็นอีกตัวอักษรหนึ่ง เช่น ผู้ที่เปลี่ยนตัว “รอฮ์” เป็น “ยาฮ์” หรืออ่านผิดพลาดจนทำให้ความหมายเปลี่ยนไป ดังนั้นการเป็นอิหม่ามของเขาจึงไม่ถูกต้องยกเว้นกับผู้ที่ไม่เหมือนกับเขา เนื่องจากเขาไม่สามารถปฏิบัติตนรูกนของการละหมาด หรือการบกพร่องของเขาในรูกนนั้น

4- การเป็นอิหม่ามของผู้อุตริกรรมที่ถูกตัดสินว่าเป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาเนื่องจากการอุตริกรรมของเขา: ดังพระดำรัสของอัลลอฮ์ ตะอาลา ที่ว่า:

(أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ ﴿١٥﴾)

กระนั้นแล้ว ผู้ศรัทธาจะเป็นเช่นผู้ฟาดิณกระนั้นหรือ? พวกเขาย่อมไม่เท่าเทียมกันอย่างแน่นอน [อัล-ซัจดะฮ์: 18], และอัล-ฟาซิกในที่นี้คือผู้ปฏิเสธศรัทธา ดังที่เห็นได้จากบริบทของโองการ

5- ห้ามเป็นอิหม่ามในมัสยิดที่มีอิหม่ามประจำ การนำละหมาดของผู้อื่นจึงใช้ไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเขา หรือเขามาล่าช้าและเวลาละหมาดกระชั้นชิด¹

ประการที่ห้า: ผู้ที่ถูกรังเกียจในการเป็นอิหม่าม

การเป็นอิหม่ามที่เป็นมักรูฮ์:

1- อัล-ละหฺหฺาน (الْحَنَّان): คือผู้ที่อ่านผิดบ่อยครั้งในการอ่านที่ไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะผิดในสุเราะฮ์

¹ ดู: คำถามและคำตอบทางฟิกฮ์ ของ อิส-สลมาน: (1/ 163)

อัลฟาติหะฮ์หรือสุเราะฮ์อื่นก็ตาม เช่น อ่านว่า (الحمد لله) โดยออกเสียงอักษรतालด้วยสระฟัตหะฮ์ ดังนั้นการละหมาดของเขาจึงใช้ได้ แต่การเป็นอิหม่ามของเขาเป็นที่น่ารังเกียจ

(มักรุธ) เนื่องจากคำกล่าวของท่านนบี ﷺ:

«يَوْمُ الْقَوْمِ أَقْرَأُهُمْ لِكِتَابِ اللَّهِ».

"ผู้ที่จะนำกลุ่มชน (ในการละหมาด) คือผู้ที่อ่านคัมภีร์ของอัลลอฮ์ได้ดีที่สุด"¹.

และหากการอ่านผิดพลาดทำให้ความหมายเปลี่ยนไปในสุเราะฮ์อื่นนอกเหนือจากอัลฟาติหะฮ์ โดยเกิดจากการหลงลืม หรือความไม่รู้ หรือเพราะความบกพร่องทางลิ้นของเขา การเป็นอิหม่ามของเขายังถือว่าใช้ได้แต่เป็นที่น่ารังเกียจ เพราะหากเขาละทิ้งการอ่านสุเราะฮ์อื่นนอกเหนือจากอัลฟาติหะฮ์ การเป็นอิหม่ามของเขาก็อมใช้ได้ ดังนั้นก็เช่นเดียวกันเมื่อเขาอ่านผิดพลาดในส่วนนั้น แต่หากเขาจงใจกระทำ การละหมาดของเขาย่อมเป็นโมฆะ เพราะเขาเป็นผู้ที่ล้อเล่นในละหมาดของตนเอง

2- ผู้ที่อ่านซ้ำอักษรบางตัว เช่น ผู้ที่อ่านซ้ำอักษรฟาฮ์ หรือฮัตถ์ หรืออักษรอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มตัวอักษรในการอ่าน

3. คนชั่วและผู้ทำบิดอะฮ์(ผู้ทุจริตกรรม) ที่การทำบิดอะฮ์ของเขานั้นยังไม่ถึงขั้นปฏิเสธศรัทธา²

¹ ได้มีการกล่าวถึงที่มาก่อนหน้านี้แล้ว

² ดู : กัชชาฟ อัล-กินาฮ (1/475) และหน้าถัดไป

4- ผู้ที่นำละหมาดแก่กลุ่มชนหนึ่งโดยที่ส่วนใหญ่ของพวกเขาเกลียดชังเขาด้วยเหตุผลอันชอบธรรม; จากอบูอุมามะฮ์เราะฎียัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า: «ثَلَاثَةٌ لَا تُجَاوِزُ صَلَاتُهُمْ آذَانَهُمْ: الْعَبْدُ الْآبِقَى حَتَّى يَرْجِعَ، وَامْرَأَةٌ بَاتَتْ وَرَوْحُهَا عَلَيْهَا سَاخِطٌ، وَإِمَامٌ قَوْمٌ وَهُمْ لَهُ كَارِهُونَ».

«บุคคลสามจำพวกที่การละหมาดของพวกเขาจะไม่ถูกตอบรับ: ทาสที่หลบหนีจนกว่าเขาจะกลับมา สตรีที่เข้านอนโดยที่สามีของนางโกรธเคืองนาง และอิหม่ามของกลุ่มชนที่พวกเขาเกลียดชังเขา»¹.

อิมามอัตติรมิซีย์กล่าวว่า นักวิชาการกลุ่มหนึ่งถือเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ ที่ชายคนหนึ่งจะนำละหมาดกลุ่มชนซึ่งพวกเขาไม่ชอบเขา ดังนั้น หากอิมามไม่ใช่เป็นผู้ที่อธรรม บาปนั้นย่อมตกอยู่กับผู้ที่ไม่ชอบเขา อะหมัดและอิสหากได้กล่าวในเรื่องนี้ว่า: หากมีผู้ไม่ชอบเขาหนึ่ง สอง หรือสามคน ก็ไม่เป็นไรที่เขาจะละหมาดนำพวกเขา จนกว่าคนส่วนใหญ่ของกลุ่มชนจะไม่ชอบเขา"²

แต่หากพวกเขารังเกียจเขาเพราะเขายึดมั่นในการปฏิบัติตามสุนนะฮ์ในการละหมาด โดยจะอ่านบรรดาสุเราะฮ์ที่เป็นสุนนะฮ์ และนำพวกเขาละหมาดอย่างเนิบช้าสุขุม การเป็นอิหม่ามของเขาในหมู่พวกเขาย่อมไม่เป็นที่น่าเกลียด เพราะพวกเขารังเกียจเขาโดยมิชอบ ดังนั้นการรังเกียจของพวกเขาจึงไม่

¹ รายงานโดย อัตติรมิซีย์ (360) และท่านกล่าวว่า หะดีษนี้เป็นหะดีษ หะซัน เขาะริบ จากสายรายงานนี้.

² สุนัน อัตติรมิซีย์: (2/ 192).

ถูกนำมาพิจารณา และเขาฟังตักเตือนพวกเขา กล่าวเตือนสติพวกเขา และประสานใจพวกเขา และพื้่นำพวกเขาละหมาดตามที่ปรากฏในสุนนะฮ์ และเมื่ออัลลอฮ์ทรงทราบถึงความสัจจริงในเจตนาของเขาที่จะประสานใจระหว่างพวกเขา อัลลอฮ์ก็จะทรงทำให้สิ่งนั้นเป็นเรื่องง่ายดายสำหรับเขา¹

ประการที่หก: ตำแหน่งของอิหม่ามและมะมูม

สุนนะฮ์คือให้อิหม่ามยืนนำหน้าบรรดามะมูม โดยพวกเขาจะยืนอยู่หลังอิหม่ามหากมีตั้งแต่สองคนขึ้นไป เนื่องจากท่านนบี คืออัลลลอฮ์อยู่ลี้ลาฮิฮ์สลัม เมื่อท่านลุกขึ้นเพื่อจะละหมาด ท่านจะยืนนำหน้า และบรรดาเศาะหาบะฮ์ของท่านจะยืนอยู่ข้างหลังท่าน ตามที่มีหลักฐานยืนยัน

«أَنَّ جَابِرًا وَجَبَّارًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا وَقَفَ أَحَدُهُمَا عَنْ يَمِينِهِ ﷺ وَهُوَ يُصَلِّي وَالْآخَرُ عَنْ يَسَارِهِ، فَأَخَذَ بَأَيْدِيهِمَا حَتَّى أَقَامَهُمَا خَلْفَهُ».

«แท้จริงท่านญาบิรและท่านญับบาร เราะฎิยัลลอฮุอันฮูมา คนหนึ่งได้ยืนอยู่ทางขวาของท่านนบี ﷺ และอีกคนหนึ่งอยู่ทางซ้าย ขณะที่ท่านกำลังละหมาด แล้วท่านก็ได้จับมือของ ทั้งสองจนกระทั่งจัดให้ทั้งสองไปยืนอยู่ข้างหลังท่าน»²

และผู้ชายคนเดียวให้ยืนทางขวาของอิหม่ามโดยเสมอกับเขา ดังคำกล่าวของท่านอิบนุอับบาส เราะฎิยัลลอฮุอันฮูมา: «قَامَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُصَلِّي، فَقُمْتُ عَنْ يَسَارِهِ، فَأَخَذَ بَأُذُنِي فَأَدَارَنِي عَنْ يَمِينِهِ».

1 ดู: อัซ-ซุรรี อัล-มุติวั อะลา ซาด อัล-มุสตะอะเณฮ์: (4/253)

2 รายงานโดย มุสลิม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหะดีษบทที่ยาวจากญาบิร เราะฎิยัลลอฮุอันฮู (3010)

ท่านเราะซูลลอฮ์ คือลัลลอฮะลัยฮะสลัม ได้ยินละหมาด ฉันจึงไปยืนอยู่ทางด้านซ้ายของท่าน ท่านจึงจับหูของฉันและย้ายฉันมาอยู่ทางด้านขวาของท่าน¹

และบรรดาสตรีจะอยู่ข้างหลังแถวของผู้ชาย ตามหะดีษ จากท่านอนัส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่า:

«صَفَّفْتُ أُنَا وَالْيَتِيمُ وَرَاءَ النَّبِيِّ ﷺ، وَالْعَجُوزُ مِنْ وَرَائِنَا»

“ฉันและเด็กกำพร้าได้ยืนเข้าแถวอยู่ข้างหลังท่านนบี คือลัลลอฮะลัยฮะสลัม และหญิงชราอยู่ข้างหลังพวกเรา”²

และอิหม่ามควรยืนตรงกลางแถว อัลลามะฮ์ อิบน์ บาซ เราะหิมะฮุลลอฮ์ กล่าวว่า: «สุนนะฮ์คือให้อิหม่ามอยู่ตรงกลางมัสยิด ซึ่งเป็นสุนนะฮ์เชิงปฏิบัติที่บรรดามุสลิมได้ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมา»³

และท่านเราะหิมะฮุลลอฮ์ ได้กล่าวอีกเช่นกันว่า: แถวจะเริ่มต้นจากตรงกลางซึ่งอยู่หลังถัดจากอิหม่าม และทางขวาของทุกแถวประเสริฐกว่าทางซ้าย และจำเป็นที่จะไม่เริ่มแถวใหม่จนกว่าแถวก่อนหน้าจะเต็ม

ประการที่เจ็ด: การทำก่อนอิหม่าม

วาญิบสำหรับผู้เป็นมะมูมที่จะต้องเริ่มการกระทำต่างๆ ในการละหมาดหลังจากอิหม่าม และให้ยึดถืออิหม่ามเป็นแบบอย่างและปฏิบัติตามในการกระทำของเขา และเป็นลักษณะของ

1 รายงานโดย อัลบุคอรี (6316) และมุสลิม (763)

2 รายงานโดย อัลบุคอรี (380) และมุสลิม (658)

3 อ้างโดย ซัยคฺสะอิด อัลเกาะรฺฎอนีย์ เราะหิมะฮุลลอฮ์ ในหนังสือ "อัลอิมามะฮ์ ฟิ อัศเศาะละอะฮ์" (หน้า 55)

ผู้ตามและมะอุมมที่จะต้องไม่ทำก่อนผู้ที่ตนตาม และไม่ทำพร้อ
มกัน แต่ให้เฝ้าสังเกตสภาพการณ์ของเขา และปฏิบัติตามใน
ลักษณะเดียวกันหลังจากนั้น ซึ่งนั่นหมายความว่าเขาจะต้อ
งไม่ปฏิบัติแตกต่างจากอิหม่ามในทุกกรณี ทั้งนี้ตามที่มีรายงาน
ยืนยันจากท่านอบู ฮุร็อยเราะฮ์ ร่อฎิยัลลอฮุอันฮุ จากท่านน
บี ﷺ ว่าท่านได้กล่าวว่า:

«إِنَّمَا جُعِلَ الْإِمَامُ لِيُؤْتَمَّ بِهِ، فَلَا تَخْتَلِفُوا عَلَيْهِ، فَإِذَا رَكَعَ، فَارْكَعُوا، وَإِذَا قَالَ:
سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ، فَقُولُوا: رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ، وَإِذَا سَجَدَ فَاسْجُدُوا، وَإِذَا صَلَّى جَالِسًا،
فَصَلُّوا جُلُوسًا أَجْمَعُونَ، وَأَقِيمُوا الصَّفَّ فِي الصَّلَاةِ؛ فَإِنَّ إِقَامَةَ الصَّفِّ مِنْ حُسْنِ
الصَّلَاةِ».

«แท้จริงอิหม่ามนั้นถูกแต่งตั้งขึ้นเพื่อให้ปฏิบัติตามเขา ดัง
นั้นพวกเขาก็อย่าทำแตกต่างจากเขา เมื่อเขาทำการรุกัวะ พวก
เขาก็จงทำการรุกัวะ และเมื่อเขากล่าวว่า “สะมิอัลลอฮุ ลีมัน หะ
มิตะฮ์” พวกเขาก็จงกล่าวว่า “ร็อบบะนา ละกัลฮัมด” และเมื่อ
เขาทำการสุญูด พวกเขาก็จงทำการสุญูด และเมื่อเขาละหมา
ดในท่านั่ง พวกเจ้าทั้งหมดก็จงละหมาดในท่านั่ง และจงจัดแถว
ในการละหมาดให้ตรง เพราะการจัดแถวให้ตรงนั้นเป็นส่วน
หนึ่งของความดีงามในการละหมาด»¹.

และห้ามการกระทำนำหน้าอิหม่ามในทุกๆ รุกน ; โดยมีรา
ยงานจากท่านอะนัส บินมาลิก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า : ท
่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้นำพวกเราละ

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (722) และมุสลิม (417)

หมาดในวันหนึ่ง เมื่อเสร็จสิ้นการละหมาดแล้ว ท่านก็ได้หันหน้ามายังพวกเราแล้วกล่าวว่า:

«أَيُّهَا النَّاسُ، إِنِّي إِمَامُكُمْ، فَلَا تَسْبِقُونِي بِالرُّكُوعِ وَلَا بِالسُّجُودِ، وَلَا بِالْقِيَامِ وَلَا بِالْإِنْصِرَافِ؛ فَإِنِّي أَرَاكُمْ أَمَائِي وَمِنْ خَلْفِي».

“โอ้ผู้คนทั้งหลาย แท้จริงฉันคืออิหม่ามของพวกเจ้า ดังนั้นพวกเจ้าอย่าได้ทำการรุกัวะก่อนฉัน และอย่าได้ทำการสุญูดก่อนฉัน และอย่าได้ทำการยืนก่อนฉัน และอย่าได้เสร็จสิ้นการละหมาดก่อนฉัน เพราะแท้จริงฉันเห็นพวกเจ้าทั้งข้างหน้าและข้างหลังฉัน”¹. และรายงานจากอบูฮุรัยเราะฮ์ เราะฆิยัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า :

«أَمَّا يَخْشَى أَحَدَكُمْ إِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ قَبْلَ الْإِمَامِ، أَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ رَأْسَهُ رَأْسَ حِمَارٍ، أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ صُورَتَهُ صُورَةَ حِمَارٍ».

“คนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้าไม่เกรงกลัวหรือ? เมื่อเขาเงยหน้าขึ้นก่อนอิหม่าม อัลลอฮ์จะทรงทำให้หัวของเขาเป็นหัวลา หรือให้รูปร่างของเขาเป็นรูปร่างของลา”².

และผู้ใดที่กล่าวตักบีเราะตุลอิห์รอหมก่อนอิหม่าม การละหมาดของเขานั้นถือว่าใช้ไม่ได้ เพราะเงื่อนไขของมันคือต้องกล่าวตามหลังอิหม่าม ซึ่งเขาได้พลาดเงื่อนไขดังกล่าวไป

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (426)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (691) และมุสลิม (427)

ประการที่แปด: บทบัญญัติต่างๆ เกี่ยวกับการเป็น อิหม่ามและการละหมาดญะมาอะฮ์

บัญญัติต่างๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเป็นอิหม่ามและการละหมาดญะมาอะฮ์:

1- ส่งเสริมให้ผู้มีสติปัญญาและวิจารณ์ญาณอยู่ใกล้ชิดอิหม่าม: คือให้ผู้มีสติปัญญา ความประเสริฐ และบรรลุตาสนภาพะแล้ว อยู่ข้างหลังอิหม่ามใกล้ชิดกับท่าน เนื่องจากท่านนบี ﷺ กล่าวว่า:

«لِيَلِينِي مِنْكُمْ أَوْلُوا الْأَحْلَامَ وَالنُّهَى، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ».

“จงให้บรรดาผู้มีสติปัญญาและวิจารณ์ญาณในหมู่พวกท่านมาอยู่ต่อจากฉัน ต่อมาก็คือผู้ที่มีสถานะน้อยกว่าพวกเขา และต่อมาผู้ที่มีสถานะน้อยกว่าพวกเขา”¹.

2- การให้ความสำคัญกับแถวแรก: เป็นที่ส่งเสริมให้บรรดามะอ์มูรืบไปยังแถวแรกและให้ความสำคัญกับมัน และให้ระวังจากการอยู่แถวหลัง มีรายงานจากท่านอบูสะอีด อัลคุดรีย์ เราะฎียัลลอฮุอันฮู ว่า ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เห็นการอยู่แถวหลังในหมู่เศาะหาบะฮ์ของท่าน จึงกล่าวกับพวกเขาว่า:

«تَقَدَّمُوا فَأَتَمُّوا بِي، وَلِيَأْتَمَّ بِكُمْ مَن بَعْدَكُمْ، لَا يَزَالُ قَوْمٌ يَتَأَخَّرُونَ حَتَّى يُؤَخَّرَهُمُ اللَّهُ».

“จงรุดหน้ามาและตามฉัน และให้ผู้ที่อยู่แถวหลังตามพวกเจ้า กลุ่มชนหนึ่งจะยังคงรั้งท้ายอยู่เรื่อยไป จนกระทั่งอัลลอฮ์

¹ รายงานโดย มุสลิม จาก अबดุลลอฮ์ บิน มัสอูด เราะฎียัลลอฮุอันฮู (432)

ะทรงทำให้พวกเขารั้งท้าย”¹ และหะดีษรายงานจากท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่:

«لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي التَّاءِ وَالصَّفِّ الْأَوَّلِ، ثُمَّ لَمْ يَجِدُوا إِلَّا أَنْ يَسْتَهْمُوا عَلَيْهِ لَاسْتَهْمُوا».

"หากผู้คนได้รู้ (ถึงความประเสริฐ) ของการเรียกร้อง (อาซาน) และการได้ยืนละหมาดในแถวแรกแล้ว แน่อนพวกเขาจะแข่งขันกัน จนสุดท้าย หากมีการหยิบนลากัน แน่อนพวกเขาก็จะหยิบนลาก"² และความหมาย:

«لَاسْتَهْمُوا عَلَيْهِ»

"«พวกเขาก็จะหยิบนลากแย่งชิงกัน»" หมายถึง: พวกเขาจะจับสลากกันว่าใครจะได้ยืนในแถวแรก

สำหรับผู้หญิงนั้น เป็นที่ส่งเสริมให้พวกนางยืนในแถวหลัง ซึ่งมีรายงานจากท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่:

«خَيْرُ صُفُوفِ الرِّجَالِ أَوَّلُهَا، وَشَرُّهَا آخِرُهَا، وَخَيْرُ صُفُوفِ النِّسَاءِ آخِرُهَا، وَشَرُّهَا أَوَّلُهَا».

“แถวที่ดีที่สุดสำหรับผู้ชายคือแถวแรก และแถวที่แย่ที่สุดคือแถวสุดท้าย และแถวที่ดีที่สุดสำหรับผู้หญิงคือแถวสุดท้าย

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (438).

² รายงานโดย อัลบุคอรี (615) และมุสลิม (437)

และแถวที่แยที่สุดคือแถวแรก”¹. และนี่หมายถึงกรณีที่พวกเธอละหมาดอยู่หลังผู้ชายโดยไม่มีสิ่งปิดกั้น แต่ถ้าหากพวกเธอละหมาดในสถานที่ที่ละหมาดที่ถูกปิดกั้นจากผู้ชาย พวกเธอก็จะต้องทำแถวแรกให้เสร็จสมบูรณ์ จากนั้นจึงทำแถวถัดไปให้เสร็จสมบูรณ์².

3- อิหม่ามไม่ควรรีบเร่งในการอ่านอัลฟาติหะฮ์ และจะต้องค่อยๆ อ่าน เพื่อให้มะมูมสามารถอ่านได้ทัน³

4- การละหมาดของชายคนหนึ่งเพียงลำพังหลังแถวถือว่าไม่ถูกต้อง มีรายงานจากท่านวาบิเศาะฮ์ บิน มะอ์บุด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุว่า มีชายคนหนึ่งละหมาดอยู่คนเดียวหลังแถว ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จึงสั่งให้เขาละหมาดใหม่⁴

หัวข้อที่เก้า ว่าด้วยชนนะฮ์ต่างๆ ที่ผู้นำพึงปฏิบัติ

ผู้เป็นอิหม่ามสมควรที่จะปฏิบัติตามชนนะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในการเป็นอิหม่าม และส่วนหนึ่งจากชนนะฮ์ต่างๆ เหล่านี้คือ:

1- ให้อิหม่ามนำละหมาดอย่างไม่วีติเยอและให้คำนึงถึงสภาพของบรรดามะอ์มูม กล่าวคือ อิหม่ามต้องละหมาดอย่างไม่มีรีบเร่ง โดยไม่อนุญาตให้ทำละหมาดอย่างรวดเร็วจนทำให้บรรดามะอ์มูมไม่สามารถปฏิบัติรุกนและวาญิบต่างๆ ของการล

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (440).

² ดู: มัจญ์มูอ์ ฟีตาวา อิบน์ บาซ: (12/196)

³ ดู: อัล-มันซอร์ ฟี บะยาน กะษีร มิน อัล-อัคญูซ อัช-ชาอียะฮ์ โดย ศอลิหฺ อาล อัช-ชัยคุ หาน่า (53)

⁴ หะดีษบันทึกโดยอัต-ติรมิซียฺ (230) และท่านกล่าวว่า "หะดีษของวาบิเศาะฮ์อยู่ในระดับหะสัน"

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُسَوِّي صُفُوفَنَا حَتَّى كَأَنَّمَا يُسَوِّي بِهَا الْقِدَاحَ، حَتَّى رَأَى أَنَّا قَدْ عَقَلْنَا عَنْهُ، ثُمَّ خَرَجَ يَوْمًا فَقَامَ، حَتَّى كَادَ يَكْبُرُ، فَرَأَى رَجُلًا بَادِيًا صَدْرُهُ مِنَ الصَّفِّ، فَقَالَ: «عِبَادَ اللَّهِ لَتُسَوَّى صُفُوفُكُمْ، أَوْ لِيُخَالِقَنَّ اللَّهُ بَيْنَ وَجُوهِكُمْ».

ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เคยจัดแถวของพวกเราให้ตรงประหนึ่งว่าท่านกำลังจัดลูกธนูให้ตรง จนกระทั่งท่านเห็นว่าพวกเราได้เข้าใจจากท่านแล้ว หลังจากนั้นวันหนึ่งท่านได้ออกมาและลุกขึ้นยืน จนกระทั่งท่านเกือบจะกล่าวตักบิร ท่านก็ได้เห็นชายคนหนึ่งซึ่งหน้าอกของเขายื่นล้ำออกมาจากแถว ท่านจึงกล่าวว่า: “โอ้ปวงบ่าวของอัลลอฮ์ พวกท่านจงจัดแถวของพวกท่านให้ตรง มิเช่นนั้นอัลลอฮ์จะทรงทำให้หัวใจของพวกท่านขัดแย้งกัน”¹.

ท่านอิหม่ามอัล-นะวะวีย์ เราะหิมะฮุลลอฮ์ กล่าวว่า: อัล-กิดาห์ ซึ่งอ่านตัวกอฟด้วยสระกัสเราะฮฺ คือไม้ของลูกธนูเมื่อถูกแคะสลักและเหลา ความหมายคือ: การทำให้มันตรงอย่างพิถีพิถันจนกระทั่งกลายเป็นราวกับว่าใช้มันเพื่อปรับลูกธนูให้ตรงได้ เนื่องจากความตรงและความสมดุลอย่างยิ่งของมัน²

3- ให้ทำแถวแรกให้สมบูรณ์ก่อน แล้วจึงตามด้วยแถวถัดไป และหากมีช่องว่าง ก็ให้ช่องว่างนั้นอยู่ในแถวหลังสุด ดังคำกล่าวของท่าน ﷺ ที่ว่า:

«أَلَا تَصِفُونَ كَمَا تَصِفُ الْمَلَائِكَةُ عِنْدَ رَبِّهَا؟»

1 รายงานโดย อัลบุคอรี (717) และมุสลิม (436) เป็นสำนวนของมุสลิม

2 ซัรหฺ เศาะฮิฮฺมุสลิม ของอัน-นะวะวีย์: (4/ 157).

“พวกท่านจะไม่จัดแถวเหมือนดังที่บรรดามลาอิกะฮ์จัดแถว ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขาดอกหรือ?” พวกเราจึงกล่าวว่า “โอ้ เราะซูลของอัลลอฮ์ และบรรดามลาอิกะฮ์จัดแถว ณ พระผู้อภิบาลของพวกเขาอย่างไรหรือ?” ท่านนบีจึงกล่าวว่า

«يَتِمُّونَ الصُّفُوفَ الْأُولَى، وَيَتَرَاوُونَ فِي الصَّفِّ»

“พวกเขาทำให้แถวแรกๆ สมบูรณ์ และยืนชิดกันในแถว”¹

4- ให้เจริญรอยตามท่านนบี ﷺ ในการอ่านของท่านในละหมาด เนื่องจากโดยส่วนใหญ่แล้วการอ่านของท่าน ﷺ คือ ในละหมาดฟัจญ์ริจะอ่านจากบรรดาซูเราะฮ์ที่ยาว ในละหมาดมักริบจากบรรดาซูเราะฮ์ที่สั้น และในละหมาดอิชาอ์ ชุฮริ และอัสริ จากบรรดาซูเราะฮ์ที่มีความยาวปานกลาง มีรายงานจากสุลัยมาน บิน ยะสาร จากอบูฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า:

«مَا صَلَّيْتُ وَرَاءَ أَحَدٍ أَشَبَّهَ صَلَاةَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مِنْ فُلَانٍ، قَالَ سُلَيْمَانُ: كَانَ يُطِيلُ الرَّكْعَتَيْنِ الْأُولَيْنِ مِنَ الظُّهْرِ، وَيُخَفِّفُ الْآخَرَتَيْنِ، وَيُخَفِّفُ الْعَصْرَ، وَيَقْرَأُ فِي الْمَغْرِبِ بِقَصَارِ الْمَفْصَلِ، وَيَقْرَأُ فِي الْعِشَاءِ بَوَسْطِ الْمَفْصَلِ، وَيَقْرَأُ فِي الصُّبْحِ بِطَوَالِ الْمَفْصَلِ».

«ฉันไม่เคยละหมาดตามหลังผู้ใดที่มีการละหมาดคล้ายกับบรรดาละหมาดของท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ มากไปกว่าคนผู้นั้น สุลัยมานกล่าวว่า: ท่านทำสองร็อกอะฮ์แรกของละหมาดชุฮริให้สั้น และทำสองร็อกอะฮ์หลังให้เบา และทำละหมาดอัสริให้

¹ รายงานโดย มุสลิม (430) จากหะดีษของญาบิร บิน สะมุเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ

ให้เบาลง และอ่านในละหมาดมักริบจากบรรดาซูเราะฮ์ที่สั้น และอ่านในละหมาดอิชาอ์จากบรรดาซูเราะฮ์ที่มีความยาวปานกลาง และอ่านในละหมาดศุบหิจากบรรดาซูเราะฮ์ที่ยาว»¹.

ฉะวาล อัล-มุฟศ็อล (บรรดาซูเราะฮ์ที่ยาว): จากซูเราะฮ์อัล-หุญรอต ถึง ซูเราะฮ์อัล-บัจญ์, ส่วนอัล-เอาสาณ (บรรดาซูเราะฮ์ที่ยาวปานกลาง): จากซูเราะฮ์อัล-บัจญ์ ถึง ซูเราะฮ์อัล-บัยยีนะฮ์, และส่วนอัล-กิศอร (บรรดาซูเราะฮ์ที่สั้น): จากซูเราะฮ์อัล-บัยยีนะฮ์ จนจบอัลกุรอาน²

ประการที่สิบ:

คุณสมบัติต่างๆ ของการเป็นอิหม่าม

อิหม่ามประจำมัสยิดนับเป็นเสาหลักและพลังของมัสยิด โดยผ่านเขา มัสยิดจึงสามารถปฏิบัติภารกิจในการเผยแผ่ตะวัเราะฮ์ การสร้างความตระหนักรู้แก่สังคม และการให้ความกระจ่างแก่ผู้คนในเรื่องศาสนาของพวกเขาได้ ดังนั้น หากอิหม่ามเป็นผู้มีความรู้ มีสติปัญญา มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และรอบรู้ในขนบธรรมเนียมและสภาพความเป็นอยู่ของผู้คน อิทธิพลของเขาก็ย่อมจะดีและเป็นประโยชน์ต่ออุมมะฮ์ของมัสยิด และต่อผู้ที่อาศัยอยู่ในละแวกที่มัสยิดตั้งอยู่ ซึ่งเขาจะสอนพวกเขา ชี้แนะพวกเขา และนำพาพวกเขาไปสู่ทุกความดีงามและคุณธรรม

¹ รายงานโดย อันนะซาอีย์ (982), อัลฮาฟิซกล่าวในบุลูลมะรอม (286) ว่า สายรายงานของมັນเศาะฮิห์

² ดู: หนังสือมিরกอตุลมะฟาตีหฺ (2/ 700)

และบรรดาอิหม่ามผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเงื่อนไขของการเป็นอิหม่ามก็เป็นเช่นนั้น ในยุคแรกของอิสลาม ท่านนบีคือลัลลอฮฺอะลัยฮิสสลาม คืออิหม่าม หลังจากนั้นคือบรรดาเคาะลีฟะฮ์ผู้ทรงคุณธรรม ตามมาด้วยบรรดาผู้ปกครอง บรรดาแม่ทัพ บรรดาอละมาอ์ และปราชญ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และนี่คือสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าผู้ที่มาดำรงตำแหน่งหน้าที่นี้จำเป็นต้องอยู่ในสถานะอันสูงส่งทั้งในด้านศาสนา คุณธรรมจริยธรรม ความรู้ และความประพฤติ

ณ จุดนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของหน้าที่นี้ในชีวิตของผู้คน เนื่องจากความเข้มแข็งของบรรดาอิหม่ามจะปรากฏให้เห็นในสังคมของพวกเขา และความอ่อนแอของบรรดาอิหม่ามก็จะปรากฏผลกระทบในสังคมเหล่านั้นด้วยเช่นกัน เพราะมัสยิดคือสถานที่ที่สอนสังคมให้เชื่อมโยงคำพูดกับการปฏิบัติ ดังนั้น หากอิหม่ามเป็นผู้ที่อ่อนด้อยด้านความรู้หรือสติปัญญา หรือมีจรรยา มารยาทและพฤติกรรมที่เลวทราม เขาก็ย่อมจะสร้างความเสียหายและไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ และเมื่อภารกิจของอิหม่ามคือการชี้นำบรรดาผู้ละหมาดไปสู่ความดีงาม คุณธรรม และความถูกต้อง ก็ย่อมเป็นเรื่องยากสำหรับอิหม่ามผู้โง่เขลาที่จะบรรลุภารกิจอันสูงส่งนี้ได้

และบางครั้งอิหม่ามอาจจะมิคุณสมบัติครบถ้วนสำหรับตำแหน่งหน้าที่นี้ ทั้งในด้านความรู้และความสามารถส่วนตัว แต่เขาก็กลับมีภารกิจอื่นซึ่งส่งผลกระทบต่อระดับการปฏิบัติหน้าที่ของเขา เขาจึงมาล่าช้ากว่าเวลาที่กำหนดในการละหมาด และไม่มีเวลาเพียงพอที่จะทบทวนซูเราะฮ์หรืออายะฮ์ที่จะใช้อ่าน

ในละหมาด เราจึงเห็นเขาละหมาดโดยอ่านซูเราะฮ์หรืออายะฮ์บทเดิมๆ และไม่ได้อ่านบทอื่นนอกเหนือจากนั้น

และเขาอาจจะถูกอารมณ์ใฝ่ต่ำ หรือความไม่รู้ หรือความขัดแย้ง หรือการสับสนที่นำตาห็นเข้าครอบงำ จนทำให้เขาออกห่างจากความเป็นกลาง การชี้แนะในเชิงอบรมสั่งสอน และการเรียกร้องเชิญชวนด้วยวิหยปัญญาและคำตักเตือนที่ดีงาม

และแท้จริงมัสยิดมีบทบาทอันยิ่งใหญ่ในศาสนานี้ ด้วยเหตุที่เป็นประทีปนำทางที่บ่าวใช้เชื่อมสัมพันธ์กับพระผู้อภิบาลของตน ทำให้อิหม่ามของเขาเข้มแข็ง และเป็นทีรวมตัวกับพี่น้องเพื่อร่วมมือกันเผยแผ่คุณธรรมและต่อต้านความชั่วร้าย และมัสยิดจะทำหน้าที่นั้นไม่ได้เลย เว้นแต่อัลลอฮ์ ตะอาลา จะทรงเตรียมอิหม่ามผู้มีคุณสมบัติด้านความรู้และคุณธรรมที่จำเป็นครบถ้วน สำหรับผู้ที่จะดำรงตำแหน่งอันยิ่งใหญ่และปฏิบัติภารกิจอันสูงส่งนี้

คุณสมบัติสำคัญด้านความรู้ที่อิหม่ามพึงมี:

1- ความบริสุทธิ์ใจในการประกอบกิจการเพื่ออัลลอฮ์ เพื่อให้งานนั้นได้รับการสนับสนุน ได้รับชัยชนะ เป็นที่ตอบรับ และเป็นทีรัก ณ ที่อัลลอฮ์และ ณ ที่ผู้คน

2- การออกห่างจากการโอ้อวดและการอวดอ้าง เพราะกิจการทั้งหลายย่อมขึ้นอยู่กับเป้าประสงค์ และการงานทั้งหลายย่อมขึ้นอยู่กับเจตนา และแท้จริงสำหรับทุกคนนั้นคือสิ่งที่เขาได้ตั้งเจตนาไว้ และผู้ใดที่โอ้อวดในสิ่งที่ตนไม่มี อัลลอฮ์จะทรงทำให้เขาได้รับความอับยศ

3- ต้องเป็นผู้ที่ท่องจำคัมภีร์ของอัลลอฮ์ หรือท่องจำได้บางส่วน และต้องทบทวนสิ่งที่ท่องจำไว้เป็นประจำ และต้องมีการอ่านอัลกุรอานเป็นกิจวัตรประจำวัน

4- ให้ท่องจำหะดีษของท่านนบีจำนวนหนึ่ง จากหนังสือริยาฎศอลิฮีน อัลอรับะฮีน อันนะวะวียะฮฺ บุลุกหมะรอม หรือบรรดาหนังสือหะดีษที่เชื่อถือได้เล่มอื่น ๆ

5 - ให้ศึกษาเรียนรู้หลักการศรัทธาที่ถูกต้อง กล่าวคือหลักการศรัทธาของสะลัฟ อัศ-ศอลิหฺ

6 - เขาจะต้องศึกษาเรียนรู้นิติศาสตร์อิสลามในบทบัญญัติของศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิติศาสตร์อิสลามที่ว่าด้วยการอียาดะฮ์ ซึ่งสิ่งที่สำคัญที่สุดคือเรื่องเกี่ยวกับการทำความสะอาด (อัญญาซะฮาเราะฮฺ) การละหมาด การจ่ายซะกาต และการถือศีลอด และเช่นเดียวกันคือนิติศาสตร์อิสลามที่ว่าด้วยเรื่องการทำธุรกรรม (มุอัมมะลาต) เพื่อจะได้ทราบถึงหลักเกณฑ์ของการหารายได้และการใช้จ่าย และตักเตือนผู้คนให้ระวังจากการคดโกง การหลอกลวง และการเอาทรัพย์สินของผู้อื่นมาโดยมิชอบ ตลอดจนเตือนให้ระวังความฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่ายและความตระหนี่ถี่เหนียว เพื่อให้การจัดการด้านการเงินของพวกเขาดำเนินไปตามแนวทางของอัลกิตาบและอัซซุนนะฮ์

7. มีความเชี่ยวชาญในภาษาอาหรับ เพื่อให้รู้ถึงความหมายของสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงประทานแก่ศาสนทูตของพระองค์ ศีออลัลลอฮุอะลัยฮิอะสลัลัม เพราะอัลกุรอานถูกประทานลงมาเป็นภาษาอาหรับ

8-ให้อ่านชีวประวัติของท่านนบี คุณลักษณะอันงดงามของท่านนบีมีห่มมัด และชีวประวัติของบรรพชนผู้ทรงคุณธรรม เพราะในนั้นมีแบบอย่างที่ดีงาม แม่แบบอันประเสริฐ ชุมทรัพย์ความรู้อันเป็นประโยชน์ และวัฒนธรรมอิสลามอันสูงส่ง

9- การรู้จักบรรดาอะลามาอ์ในประเทศของตนและผู้รู้อื่นๆ ที่แตกฉานและเป็นที่รู้จักในความถูกต้องของหลักอะกีดะฮ์ ความรู้ และสติปัญญา และการกลับไปศึกษาพวกเขาในทุกเรื่องที่สำคัญเกี่ยวกับประเด็นปัญหาทางศาสนาและการแก้ไขปัญหของสังคม

10 - การเรียนรู้เกี่ยวกับบรรดากลุ่มอิสลามต่างๆ และหลักความเชื่อของพวกเขา แนวคิดทางปัญญาและเป้าประสงค์ของมัน และลัทธิที่บ่อนทำลายและเป้าหมายของมัน เพื่อให้สามารถที่จะอภิปรายโต้ตอบกับแนวคิดเหล่านั้น วิพากษ์วิจารณ์ความจอมปลอมของมัน และตัดเตือนให้ระวังจากความเท็จของมัน โดยทั้งหมดนี้ให้เป็นไปตามแนวทางของคัมภีร์ของอัลลอฮ์ ตะอาลา ชุบนะฮ์ของศาสนทูตของพระองค์ ﷺ และสิ่งที่บรรดานักวิชาการมุสลิมได้เขียนไว้

11. เขาจะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจสื่อประเภทต่างๆ รู้ถึงข้อดีและข้อเสียของมัน และวิธีการที่จะใช้ประโยชน์จากมันในการเชิญชวนสู่อัลลอฮ์ อีกทั้งยังต้องระมัดระวังจากอันตรายที่อยู่ในสื่อเหล่านั้นซึ่งมีต่อตนเองและสังคมของเขา

และเมื่อคุณสมบัติเหล่านี้มีอยู่พร้อมสำหรับอิหม่ามประจำมัสยิดแล้ว ย่อมส่งผลให้เกิดความเที่ยงตรงและความสมดุลขึ้น ด้วยอนุมัติของอัลลอฮ์ตะอาลา

คุณสมบัติสำคัญด้านคุณลักษณะนิสัย:

1- จำเป็นสำหรับอิหม่ามประจำมัสยิดควรเป็นผู้เชียวชาญและเป็นผู้สอนแก่ญาติพี่น้องของมัสยิดและผู้ที่ยังมัสยิด ทั้งจากคนในชุมชนและที่อื่นๆ ดังนั้นจึงจำเป็นที่เขาจะต้องมีท่านเราะซูลุลลอฮฺ ﷺ เป็นต้นแบบ เพราะท่านคือต้นแบบอันดีงาม เป็นแบบอย่างที่ดีเลิศ และเป็นอุทาหรณ์อันสูงสุดสำหรับประชาชาติและบรรดาผู้นำ อัลลอฮ์ตะอาลาตรัสว่า:

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ

وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا﴾

โดยแน่นอนยิ่ง สำหรับพวกเจ้าในเราะซูลของอัลลอฮ์นั้นมีแบบอย่างอันดีงามสำหรับผู้หวังอัลลอฮ์และวันปรโลก และรำลึกถึงอัลลอฮ์อย่างมาก [อัล-อะห์ซาบ: 21]

และควรนำพาตนเองและบรรดาผู้ที่มามัสยิดของเขาให้ออกห่างจากการพุดคุยในเรื่องทางโลกและการเมือง และทำให้มัสยิดเป็นสถานที่ที่จำกัดไว้สำหรับความรู้และการประกอบอิบาดะฮ์

2- ต้องเป็นผู้ที่มีความสะอาดและมีระเบียบในตนเอง อีกทั้งต้องใส่ใจดูแลความสะอาดของมัสยิด จัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทั้งนี้ต้องหลีกเลี่ยงความฟุ่มเฟือยและละเว้นจากการประดับตกแต่งมัสยิด

3- ต้องเป็นผู้มีแนวทางและลักษณะท่าทางที่ดีงาม ปฏิบัติตามสุนนะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ด้วยการไว้เคราและตัดหนวด และหลีกเลี่ยงการปล่อยชายเสื้อผ้าให้ยาว

วเลยตาตุ่ม อีกทั้งต้องมีความสำรวมและความสงบนิ่ง และต้องเป็นผู้เจริญรอยตามแนวทางของบรรพชนผู้ทรงคุณธรรมที่ไต่ล้งลับไปแล้ว ขออัลลอฮ์ทรงเมตตาพวกเขา

4- จะต้องเป็นผู้ที่มีความอ่อนโยน ความอดทนอดกลั้น และความเมตตา เพราะแท้จริงความอ่อนโยนนั่นจะไม่อยู่ในสิ่งใด เว้นแต่จะทำให้สิ่งนั้นงดงามขึ้น และจะไม่ถูกดึงออกจากสิ่งใด เว้นแต่จะทำให้สิ่งนั้นมีตำหนิ ดังที่มีระบุไว้ในหะดีษ รายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา จากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า:

«إِنَّ الرَّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا يُنْزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانُهُ».

“แท้จริงความอ่อนโยนนุ่มนวลนั้นจะไม่อยู่ในสิ่งใด เว้นแต่จะทำให้สิ่งนั้นงดงามขึ้น และจะไม่ถูกดึงออกจากสิ่งใด เว้นแต่จะทำให้สิ่งนั้นมีตำหนิ”¹.

ดังนั้น เมื่อเกิดข้อผิดพลาดจากผู้ที่มีมาสัมผัสคนใดคนหนึ่ง อหิหม่ามก็ไมควรตำหนิเขาอย่างรุนแรง แต่ให้ตักเตือนเขาด้วยความนุ่มนวล และให้คำสอนแก่เขาด้วยวิธีการที่ดี จากมุอาวิยะฮฺ บิน อัลหะกัม อัซสุละมียฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ กล่าวว่า:

بَيْنَمَا أَنَا أَصِلِّي مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ؛ إِذْ عَطَسَ رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ، فَقُلْتُ: يَرْحَمُكَ اللَّهُ، فَرَامَنِي الْقَوْمُ بِأَبْصَارِهِمْ، فَقُلْتُ: وَأَنْكَلُ أُمِّيَاءَ، مَا شَأْنُكُمْ تَنْظُرُونَ إِلَيَّ؟ فَجَعَلُوا يَضْرِبُونَ بِأَيْدِيهِمْ عَلَى أَفْخَازِهِمْ، فَلَمَّا رَأَيْتُهُمْ يُصَمِّتُونَنِي لِكَيْ سَكْتُ، فَلَمَّا صَلَّى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، قَبَّأَنِي هُوَ وَأَيُّي، مَا رَأَيْتُ مُعَلِّمًا قَبْلَهُ وَلَا بَعْدَهُ أَحْسَنَ تَعْلِيمًا مِنْهُ، فَوَاللَّهِ مَا كَهَرَنِي -أَيُّ: مَا قَهَرَنِي وَلَا نَهَرَنِي- وَلَا صَرَبَنِي وَلَا شَتَمَنِي، قَالَ: «إِنَّ

¹ รายงานโดยมุสลิม: (2594)

هَذِهِ الصَّلَاةُ لَا يَصْلُحُ فِيهَا شَيْءٌ مِنْ كَلَامِ النَّاسِ، إِنَّمَا هِيَ التَّسْبِيحُ وَالتَّكْبِيرُ وَقِرَاءَةُ
الْقُرْآنِ.

ในขณะที่ฉันกำลังละหมาดพร้อมกับท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือ
อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ทันใดนั้นมีชายคนหนึ่งในกลุ่มได้จ
าม ดังนั้นฉันจึงกล่าวว่า “ขออัลลอฮ์ทรงเมตตาท่าน” ผู้คนต่า
งก็ร้องมาที่ฉัน ฉันจึงกล่าวว่า “โอ้อนิจจา! พวกท่านเป็นอะไร
กัน ถึงได้ร้องมอมมาที่ฉัน?” พวกเขาจึงเริ่มใช้มือตอบไปที่หน้า
ขาของพวกเขเขา เมื่อฉันเห็นว่าพวกเขพยายามทำให้ฉันเสีย
บ ฉันจึงยอมเสียบลง ครั้นเมื่อท่านเราะซูลุลลอฮ์ คืออลลัลลอฮุอะ
ลัยฮิวะสัลลัม ละหมาดเสร็จ ขอให้บิดาและมารดาของฉันเป็น
นค่าไถ่ให้แก่ท่าน ฉันไม่เคยเห็นใครคนใด ไม่ว่าจะก่อนหน้าท
านหรือหลังจากท่าน ที่จะสอนได้ดีไปกว่าท่านอีกแล้ว ขอสาบ
านต่ออัลลอฮ์ ท่านไม่ได้ดูว่าฉัน (กล่าวคือ ท่านไม่ได้ชมเชงห
รีอवादฉัน) ไม่ได้ตีฉัน และไม่ได้ด่าว่าฉันเลย ท่านกล่าวว่า:
“แท้จริงการละหมาดนี้ไม่เหมาะสมที่จะมีคำพูดใด ๆ ของมนุษย์
ย้อยู่ในนั้น แท้จริงแล้วมันคือการตัสเบียห์ การตักบิร และการ
อ่านอัลกุรอาน”¹.

5- เป็นผู้ที่มีความอ่อนโยนและจิตใจเมตตา เพื่อรวบรวมผู้
คนไว้รอบตัวเขา และพวกเขาจะได้รับประโยชน์จากความเมต
ตา การช่วยเหลือ และความรู้ของเขา และต้องยืนหยัดเคียงข้าง
พวกเขาในยามทุกข์ยากและความต้องการต่างๆ และสมควร
ปรึกษาหารือกับพวกเขาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของมัส
ยิด

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (537)

และท่านเราะซูลลอฮ์ คือลัลลอฮ์อะลัยฮิซซาลัม ทรงอยู่ในตำแหน่งอันสูงสุดเหนือสิ่งอื่นใดทั้งมวล ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสถึงท่านว่า:

﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لَسْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾﴾

เนื่องด้วยความเมตตาจากอัลลอฮ์นั่นเอง เจ้าจึงได้สุภาพอ่อนโยนต่อพวกเขา และหากเจ้าเป็นผู้ประพฤติหยาบช้าและมีใจที่แข็งกระด้าง แนนอนพวกเขาก็จะออกห่างจากวงล้อมของเจ้าไป ดังนั้นจงอภัยให้แก่พวกเขา และจงขอภัยให้แก่พวกเขาเถิด และจงปรึกษาราชการกับพวกเขาในกิจการทั้งหลาย ครั้นเมื่อเจ้าได้ตัดสินใจแล้ว ก็จงมอบหมายต่ออัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรักบรรดาผู้มอบหมายทั้งหลาย

[อาลิอิมรอน: 159]

6. เขาจะต้องประดับตนด้วยความอดทนและความเชื่อมั่นและความสัตย์จริงในสิ่งที่เขากล่าว เพื่อที่จะคู่ควรกับเกียรติของการเป็นผู้นำในมัสยิดของเขาและในหมู่คณะของเขา เพราะแท้จริงแล้วความอดทนและความเชื่อมั่นจะนำพาเราไปสู่ตำแหน่งของการเป็นผู้นำในศาสนา อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ตรัสว่า:

﴿وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَيْمَةً يُهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٤﴾﴾

และเราได้ทำให้มีผู้นำในหมู่พวกเขา เพื่อจะได้นำทางตามคำบัญชาของเรา เมื่อพวกเขามีความอดทน และพวกเขามีความเชื่อมั่นต่อโอองการทั้งหลายของเรา [อัล-ซัจจะฮ์: 24]

7- จำเป็นที่เขาจะต้องเป็นผู้ที่สัตย์จริงในสิ่งที่เขาพูด ไม่ว่าจะเป็นในการคบหาอันสุจริต หรือในการเรียนการสอนและการตักเตือน หรือในการพูดคุยกับผู้คน เพื่อให้เขาจะได้เป็นส่วนหนึ่งจากบรรดาผู้สัตย์จริง ผู้ได้รับทางนำ และผู้ได้รับชัยชนะดังที่มีรายงานในหะดีษจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลิม ว่าท่านได้กล่าวว่า:

«عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ؛ فَإِنَّ الصَّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ وَيَتَحَرَّى الصَّدْقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدْقًا، وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ، فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَّابًا».

"พวกเจ้าจำเป็นจะต้องมีความสัตย์จริง เพราะว่าความสัตย์จริงจะนำไปสู่สิ่งที่ดี และความดีจะนำไปสู่สวรรค์ และชายคนหนึ่งยังคงเป็นผู้ซื่อสัตย์ และดำเนินไปในสิ่งที่เป็นความจริง จนกระทั่งอัลลอฮ์ ทรงบันทึกให้เป็นคนสัตย์จริง พวกเจ้าพึงระวังเรื่องการโกหก เพราะว่า การโกหกมันจะนำไปสู่ความชั่ว และความชั่วนั้นจะนำไปสู่นรก และชายคนหนึ่งยังถือการโกหกและยังมีพฤติกรรมโกหกอยู่ จนกระทั่งอัลลอฮ์ได้บันทึก ณ ที่เขว่าเป็นคนโกหก"¹.

และการโกหกคือความชั่วร้ายและเป็นภัยพิบัติ และการโกหกที่ใหญ่หลวงที่สุดคือการโกหกต่ออัลลอฮ์ ตะอาลา และกา

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (6094) และมุสลิม (2607) จากหะดีษของ अब್ದุลลอہ ابن مسعود เราะฎียัลลอฮุอันฮุ

รกล่าว่าอ้างเกี่ยวกับพระองค์โดยปราศจากความรู้ อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ตรัสว่า:

﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾﴾

จงกล่าวเถิด (โอ้ มุฮัมหมัด) ว่า “แท้จริงพระผู้อภิบาลของฉันทรงห้ามสิ่งที่ผิดศีลธรรม ทั้งแบบเปิดเผยและแบบซ่อนเร้น และการกระทำที่เป็นบาป และการละเมิดสิทธิของผู้อื่นโดยมิชอบ และ (ทรงห้าม) พวกเจ้าตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์กับสิ่งใด ๆ โดยที่พระองค์มิได้ทรงประทานหลักฐานใด ๆ ลงมา และ (ทรงห้าม) พวกเจ้ากล่าวอ้างถึงอัลลอฮ์ในสิ่งที่พวกเจ้าไม่รู้ (ด้วยการกล่าวเท็จและใส่ร้ายพระองค์)” [อัล-อะฮ์รอฟ: 33]

อายะฮ์อันทรงเกียรตินี้ได้รวบรวมบรรดาบาปใหญ่หลวงไว้ โดยได้เริ่มจากบาปที่เล็กกว่าไปสู่บาปที่ใหญ่กว่า ซึ่งก็คือการกล่าวเกี่ยวกับอัลลอฮ์โดยปราศจากความรู้ในเรื่องพระนามของพระองค์ คุณลักษณะของพระองค์ และบัญญัติของพระองค์

และการโกหกใส่ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัทธิลบลบลอฮ์อะลียะฮ์วะสัลลัม เป็นการโกหกที่ร้ายแรงที่สุดและเป็นบาปที่น่ารังเกียจที่สุด และเป็นหนึ่งในบาปใหญ่ซึ่งผู้กระทำจะถูกคาดโทษด้วยไฟนรก โดยมีรายงานจากท่านอัล-มุฮัมมะดี บิน ซุบะฮะเราะฮ์ ญัลลอลฮุอันฮุ กล่าวไว้ว่า: ข้าพเจ้าได้ยินท่านนบี คือลัทธิลบลอฮ์อะลียะฮ์วะสัลลัม กล่าวไว้ว่า:

«إِنَّ كَذِبًا عَلَىَّ لَيْسَ كَذِبًا عَلَى أَحَدٍ، مَنْ كَذَبَ عَلَىَّ مُتَعَمِّدًا، فَلْيَبْرَأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ».

""แท้จริงการพูดเท็จใสนั้นนั้น ไม่เหมือนกับการพูดเท็จใ
สผู้ใด ใครก็ตามที่พูดเท็จใสนั้นโดยเจตนา ดังนั้นเขาจงเตรียม
ที่นั่งของเขาในนรก""¹.

และพึงหลีกเลี่ยงการโกหก ถึงแม้ว่าจะเป็นไปด้วยเจตนาที่
ดี เพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมให้ทำความดีและตักเตือนใ
ห้เกรงกลัวต่อความชั่ว ดังเช่นที่ผู้ตักเตือนบางคนได้กระทำ เ
เพราะแท้จริงแล้วมันคือความน่ารังเกียจซึ่งไม่มีความดีและหา
งนาใดๆ อยู่ในนั้นเลย และผู้ที่กล่าวถ้อยคำนั้นคือผู้ที่แบกรับบา
ปไม่ใช่ผู้ที่ได้รับผลบุญ เป็นผู้กระทำความบาปไม่ใช่ผู้ที่ได้รับ
ประโยชน์ใด ๆ ตอบแทน

8- จะต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ในการถ่ายทอดคำพูด และ
พิสูจน์ถึงความจริงของข่าว ไม่รีบร้อนในการรับเอาข่าวลือ แ
และไม่ยึดถือสิ่งใดนอกจากคำพูดที่น่าเชื่อถือ และอัลลอฮ์ตะอา
ลาได้ทรงบัญชาเราในเรื่องดังกล่าวไว้ในคำตรัสของพระองค์
ว่า:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن جَاءَكُمْ بُنْيَا فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهْلَةٍ
فَتُصِيبُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ تَنِيمِينَ ﴿٦٠﴾﴾

โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย หากคนชั่วนำข่าวใดๆ มาแจ้งแก่พ
วเจ้า พวกเจ้าก็จงสอบสวนให้แน่ชัด หาไม่แล้วพวกเจ้าจะก่อ
เคราะห์กรรมแก่พวกหนึ่งโดยไม่รู้ตัว แล้วพวกเจ้าจะกลายเป็น
ผู้เสียใจในสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไป [อัล-หุจรอต: 6]

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (1291) และมุสลิม (4)

9. การให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการปกปิดข้อบกพร่องของผู้อื่น และเก็บรักษาความลับของพวกเขา เพราะผู้ใดที่ปกปิดข้อบกพร่องของมุสลิม อัลลอฮ์จะทรงปกปิดข้อบกพร่องของเขาทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และผู้ใดที่ติดตามข้อบกพร่องของบรรดามุสลิม อัลลอฮ์ก็จะทรงติดตามข้อบกพร่องของเขาจนกระทั่งจะทรงเปิดโปงเขา แม้ว่าเขาจะอยู่ในส่วนลึกของบ้านของตนเองก็ตาม มีรายงานจากท่านอับดุลลอฮ์ บิน อุมร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม่า ว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«مَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ».

“ผู้ใดปกปิดสิ่งไม่ดีให้ของมุสลิม อัลลอฮ์จะทรงปกปิดสิ่งไม่ดีของเขาในวันกิยามะฮ์”¹. จากอบูบรัซซะฮ์ อัลอัสละมียะ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«يَا مَعْشَرَ مَنْ آمَنَ بِلِسَانِهِ وَلَمْ يَدْخُلِ الْإِيمَانُ قَلْبَهُ، لَا تَغْتَابُوا الْمُسْلِمِينَ، وَلَا تَتَّبِعُوا عَوْرَاتِهِمْ؛ فَإِنَّ مَنْ اتَّبَعَ عَوْرَاتِهِمْ يَتَّبِعْ اللَّهُ عَوْرَتَهُ، وَمَنْ يَتَّبِعْ اللَّهُ عَوْرَتَهُ يَفْضَحْهُ فِي بَيْتِهِ».

โอ้ท่านผู้ศรัทธาด้วยลิ้นของเขา โดยที่ความศรัทธายังไม่ถึงหัวใจของเขา จงอย่าค้นหาขามุสลิม และอย่าได้พยายามเสาะหาความลับของพวกเขา แท้จริงผู้ใดที่พยายามเสาะหาความลับของพวกเขา อัลลอฮ์ก็จะทรงเสาะหาความลับของเขา

¹ รายงานโดย อัลบุคอรีฮ์ (2442) และมุสลิม (2580)

และผู้ใดที่อัลลอฮ์เสาะหาความลับของเขา พระองค์ก็จะทรงเปิดโปงความลับของเขาในบ้านของเขาเอง¹.

บทที่สาม:

การละหมาดวันศุกร์และคุณบะฮ์ของมัน

ประการที่หนึ่ง: การละหมาดวันศุกร์

ประเด็นแรก: ความหมายและเวลาของการละหมาดวันศุกร์

หนึ่ง: ความหมายของการละหมาดวันศุกร์:

วันศุกร์ : คือวันหนึ่งในสัปดาห์ ที่ถูกกำหนดให้มีการละหมาดเป็นการเฉพาะ นั่นคือการละหมาดวันศุกร์ (99)²

การที่อัลลอฮ์ทรงชี้้นำประชาชาตินี้เกี่ยวกับวันศุกร์ถือเป็นความประเสริฐอันยิ่งใหญ่ โดยมีรายงานจากท่านอบู ฮุรัยเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮู กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า: «نَحْنُ الْآخِرُونَ السَّابِقُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، بَيِّدَ -أَي: غَيْرَ- أَنَّهُمْ أَوْتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِنَا، وَأَوْتَيْنَاهُ مِنْ بَعْدِهِمْ، وَهَذَا يَوْمُهُمُ الَّذِي فُرِضَ عَلَيْهِمْ فَاخْتَلَفُوا فِيهِ، فَهَذَا نَا اللَّهُ لَهُ، فَهُمْ لَنَا فِيهِ تَبَعٌ، فَالْيَهُودُ غَدًا، وَالنَّصَارَى بَعْدَ غَدٍ».

“พวกเราคือชนชาติสุดท้าย (ในโลกนี้) แต่เป็นชนชาติแรกในวันกิยามะฮ์ เพียงแต่ว่าพวกเขาได้รับคัมภีร์ก่อนหน้าเรา และเราได้รับมันหลังจากพวกเขา และนี่คือวันของพวกเขาที่ไ

¹ รายงานโดย ออบูดาวูด (4880), และสำหรับองค์ประกอบเหล่านี้ ให้ดูหนังสือ “อิหม่ามมัสฮิด: องค์ประกอบด้านวิชาการและจริยธรรม” ของเชค สะอูด บิน มุหัมมัด อัลบัซซ์

² ดู: พจนานุกรมภาษาของนักนิติศาสตร์อิสลาม โดย มุหัมมัด เราะวาส กือละอะญี และคณะ : (น. 166).

ด้ถูกบัญญัติแก่พวกเขา แต่พวกเขาก็มีความเห็นต่างกันในเรื่องนี้ แล้วอัลลอฮ์ก็ได้ทรงชี้นำเราไปสู่สิ่งนั้น ดังนั้นพวกเขาจึงเป็นผู้ตามหลังเราในเรื่องนี้ ยิวคือวันพรุ่งนี้ และคริสเตียนคือวันมะรืน”¹.

และวันศุกร์คือวันที่ดีที่สุดที่ดวงอาทิตย์ขึ้น จาก อับดุลอะซีซ เราะฎีลลอฮ์ อังฮุ กล่าวว่ ท่านรอซูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า: «خَيْرُ يَوْمٍ طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، فِيهِ خُلِقَ آدَمُ، وَفِيهِ أُدْخِلَ الْجَنَّةَ، وَفِيهِ أُخْرِجَ مِنْهَا».

"วันที่ดีที่สุดที่ดวงอาทิตย์ขึ้นคือวันศุกร์ ในวันนั้นอาดัมถูกสร้างขึ้น ถูกนำเข้าสู่สวรรค์ และเขาถูกขับออกจากสวรรค์².

และระหว่างวันศุกร์หนึ่งไปยังอีกวันศุกร์หนึ่งเป็นการลบล้างความผิดที่อยู่ระหว่างนั้น ดังหะดีษจาก อับดุลอะซีซ เราะฎีลลอฮ์ อังฮุ แท้จริงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«الصَّلَاةُ الْخَمْسُ، وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ، وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ، مُكَفِّرَاتٌ مَا بَيْنَهُنَّ إِذَا اجْتَنَبْتَ الْكَبَائِرَ».

"การละหมาดห้าเวลา และระหว่างวันศุกร์หนึ่งไปยังอีกวันศุกร์หนึ่ง และระหว่างเราะมะฎอนหนึ่งไปยังอีกเราะมะฎอนหนึ่ง จะลบล้างความผิดในช่วงระยะเวลาระหว่างนั้น หากว่าเขาอกห่างจากการทำบาปใหญ่"³.

1 รายงานโดย อัลบุคอรี (876) และมุสลิม (855)

2 รายงานโดยมุสลิม: (854)

3 บันทึกโดยมุสลิม: (233)

การละหมาดวันศุกร์ เป็นละหมาดที่เป็นเอกเทศด้วยตัวของมันเอง ซึ่งแตกต่างจากละหมาดซุฮรีในเรื่องของจำนวนร็อกอะฮ์ การอ่านดัง คุฏบะฮ์ และเงื่อนไขที่ได้รับการยอมรับ แต่เหมือนกันที่เวลา

สอง: เวลาละหมาดวันศุกร์

เวลาละหมาดวันศุกร์คือเวลาของละหมาดซุฮรี โดยเริ่มตั้งแต่ดวงอาทิตย์คล้อยไปจนกระทั่งเงาของสิ่งหนึ่งยาวเท่ากับตัวมันเอง (ไม่นับรวมเงาขณะตะวันตกงศีรษะ) เนื่องจากมีหะดีษของท่านอนัส บิน มาลิก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ละหมาดวันศุกร์ในขณะที่ดวงอาทิตย์คล้อยแล้ว¹ กล่าวคือ เคลื่อนคล้อยไปทางทิศตะวันตก และพ้นจากจุดกึ่งกลางของท้องฟ้า ซึ่งเป็นเวลาของละหมาดซุฮรี

ประเด็นที่สอง: บทบัญญัติของการละหมาดวันศุกร์ และใครบ้างที่ต้องละหมาด?

หนึ่ง: บทบัญญัติของการละหมาดวันศุกร์

การละหมาดวันศุกร์เป็นฟัรฎูที่จำเป็นสำหรับผู้ชาย ดังพระดำรัสของอัลลอฮ์ ตะอาลา ที่ทรงตรัสว่า:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ١﴾

โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย เมื่อได้มีเสียงร้องเรียก (อะซาน) เพื่อทำละหมาดในวันศุกร์ ก็จงรีบเร่งไปสู่การรำลึกถึงอัลลอฮ์ และจงละทิ้งการค้าขายเสีย นั่นเป็นการดีสำหรับพวกเจ้าหาก

¹ บันทึกโดยอัลบุคอรีย: (904)

พวกเจ้ารู้ [วันศุกร์: 9], จากอัลลอฮ์ บิน อุมัร และอบูฮุรัยเราะห์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุม่า พวกเขาได้ยืนท่ารอซุลลอฮ์ คือ ลัลลอฮุอะลัยฮิวซาลัม พูดขณะขึ้นไปบนแท่นบรรยายว่า:

«لَيَنْتَهِيَنَّ أَقْوَامٌ عَنْ وَدْعِهِمْ - أَي: تَرْكِهِمْ - الْجُمُعَاتِ، أَوْ لَيَخْتِمَنَّ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ، ثُمَّ لَيَكُونَنَّ مِنَ الْغَافِلِينَ».

"จะมีบางกลุ่มที่ต้องหยุดทะเลเลย (กล่าวคือ การละทิ้ง) การละหมาดวันศุกร์ หรือไม่เช่นนั้นอัลลอฮ์จะทรงประทับตราบนหัวใจของพวกเขา แล้วพวกเขาก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของผู้ที่หลงลืม"¹.

และบรรดามุสลิมได้มีมติเอกฉันท์ว่าการละหมาดวันศุกร์เป็นบัญญัติบังคับ ท่านอิบนุ อัล-มุนซีร์ (ขออัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงเมตตาท่าน) ได้กล่าวว่า: และบรรดานักวิชาการมีมติเอกฉันท์ว่าการละหมาดวันศุกร์เป็นบัญญัติบังคับสำหรับผู้ที่เป็นไ้ท บรรลุศาสนภาวะ เป็นผู้ฟ่านักอาศัย และไม่มีข้ออ้างอันสมควร²

สอง: ใครบ้างที่ต้องละหมาดวันศุกร์?

การละหมาดวันศุกร์เป็นข้อบังคับสำหรับมุสลิมที่เป็นชาย เป็นอิสระ บรรลุศาสนภาวะ มีสติสัมปชัญญะ มีความสามารถที่จะไปละหมาดได้ และเป็นผู้ฟ่านักอาศัย ดังนั้นจึงไม่เป็นข้อบังคับสำหรับ: ทาส สตรี เด็ก คนวิกลจริต ผู้ป่วย หรือผู้ที่เดินทาง ดังที่มีหลักฐานจากสิ่งที่รายงานโดย ญอริก บิน ซิอาบ เราะฎิ

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (865)

² อัจญ์มาธ: (น. 40).

ยัลลอฮฺอันฮู จากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว
า:

«الْجُمُعَةُ حَقٌّ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ فِي جَمَاعَةٍ، إِلَّا أَرْبَعَةً: عَبْدٌ مَمْلُوكٌ، أَوْ امْرَأَةٌ،
أَوْ صَبِيٌّ، أَوْ مَرِيضٌ».

“การละหมาดวันศุกร์เป็นบัญญัติบังคับสำหรับมุสลิมทุก
คนที่จะต้องปฏิบัติในรูปแบบญะมาอะฮ์ เว้นแต่สี่จำพวก คือ ท
าส หรือสตรี หรือเด็ก หรือผู้ป่วย”¹.

ส่วนผู้เดินทางก็ไม่จำเป็นสำหรับเขาที่จะต้องละหมาดวันศ
ุกร์เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ไม่ได้ละหมาดวั
นศุกร์ในระหว่างการเดินทางของท่าน และครั้งหนึ่งวันอะเราะ
ะฮ์ในพิธีหัจญ์ของท่านได้ตรงกับวันศุกร์ แต่ถึงกระนั้นท่าน
ก็ได้ละหมาดซุฮ์ริและทำการรวมละหมาดอัศริเข้าด้วยกัน

และท่านอับนุ อัส-มุนซีร์ เราะหิมะฮุลลอฮฺ ตะอาลา ได้รายงาน
านมติเอกฉันท์ในเรื่องดังกล่าว โดยกล่าวว่า: "และปวงปราช
ญ์มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า การละหมาดวันศุกร์นั้นไม่เป็นข้อบังคับ
สำหรับเด็กและสตรี...และปวงปราชญ์มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ก
ารละหมาดวันศุกร์เป็นข้อบังคับ(วาญิบ)สำหรับผู้ที่เป็นอิสระ
(ไม่ใช่ทาส) บรรลุศาสนภาวะ ฟ่านักอาศัย และไม่มีข้ออ้างที่สม
เหตุสมผล"².

¹ รายงานโดย อับูดาวูด (1067)

² อัลอิฆมาร: (น. 40).

และถ้าทาส หรือสตรี หรือเด็ก หรือผู้ป่วย หรือผู้เดินทาง ใ
ด้เข้าร่วมละหมาดวันศุกร์ การละหมาดของเขาก็ถือว่าใช้ได้
และทดแทนการละหมาดซุฮ์รได้

การละหมาดวันศุกร์ไม่เป็นบัญญัติบังคับสำหรับชาวชนบ
ทที่เร่ร่อนเพื่อแสวงหาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และแหล่งน้ำ เนื่องจาก
กในสมัยของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมนั้น พวกเขา
เคยอาศัยอยู่รอบเมืองมะดีนะฮ์ และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะล
ยฮิวะสัลลัม ไม่ได้สั่งใช้พวกเขาให้ละหมาดวันศุกร์ และอิมา
มอะหมัด กล่าวว่า: "การละหมาดวันศุกร์ไม่จำเป็นสำหรับผู้ที่ไม่
ได้ตั้งถิ่นฐานเป็นหลักแหล่ง เพราะพวกเขาจะย้ายที่อยู่ไปเร่
ื่อยๆ ซึ่งการย้ายถิ่นฐานนี้เองที่เป็นเหตุผลของการยกเว้นนี้ ด
ังนั้น ทุกคนที่พำนักอาศัยและไม่ได้ย้ายที่อยู่ตามความประสง
ค์ของตน จึงถือว่าเป็นผู้ที่ตั้งรกรากอยู่ในเมือง"¹.

และการละหมาดวันศุกร์จะสมบูรณ์ได้ด้วยคนสามคน คือ
คนหนึ่งกล่าวคุฏบะฮ์ และอีกสองคนรับฟัง ดังดำรัสของอัลลอ
ฮ์ ตะอาลา ที่ว่า:

{...فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ...}

...ก็จงรีบเร่งไปสู่การรำลึกถึงอัลลอฮ์... [วันศุกร์: 9] และนี่
คือพหุพจน์ และจำนวนขั้นต่ำของพหุพจน์คือสาม

ประเด็นที่สาม: วิธีการละหมาดวันศุกร์:

ละหมาดวันศุกร์มีสองร็อกอะฮ์ โดยจะอ่านเสียงดังในทั้งส
องร็อกอะฮ์ เนื่องจากท่านนบี (ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม) ใ

¹ มัจญ์มูฮ์ อัลพะตาาวา: (24/ 166).

แต่เคยปฏิบัติเช่นนั้น และบรรดานักวิชาการก็มีมติเป็นเอกฉันท์ในเรื่องนี้ ท่านอิบนุหะซิม (เราะหิมะฮุลลอฮ) ได้กล่าวว่า: ""มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า การละหมาดวันศุกร์ -เมื่อปฏิบัติครบถ้วนตามเงื่อนไข- คือสองร็อกอะฮ์ โดยจะอ่านเสียงดังในทั้งสองร็อกอะฮ์"¹

และเป็นสุนนะฮ์ให้อ่านในร็อกอะฮ์แรกด้วยซูเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์และซูเราะฮ์อัลอะอฺลา และในร็อกอะฮ์ที่สองด้วยซูเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์และซูเราะฮ์อัลฆอซียะฮ์; ดังมีรายงานจากท่านอันนุอมาน บิน บะซีร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา กล่าวว่า:

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَقْرَأُ فِي الْعِيدَيْنِ وَفِي الْجُمُعَةِ بِسَبِّحِ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى، وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْعَاشِيَةِ».

«ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เคยอ่านในละหมาดอีดทั้งสองและละหมาดวันศุกร์ ด้วยซูเราะฮ์ อัล-อะอัลลา และซูเราะฮ์ อัล-ฆอซียะฮ์»².

หรือในร็อกอะฮ์แรกให้อ่านซูเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์และซูเราะฮ์อัลญุมอะฮ์ และในร็อกอะฮ์ที่สองให้อ่านซูเราะฮ์อัลฟาติหะฮ์และซูเราะฮ์อัลมุนาฟิฏน; มีรายงานจากอิบนุ อบี รอฟิอฺ เขากล่าวว่า: มัรวานได้แต่งตั้งให้อับดุลลอฮ์เราะฮ์เป็นผู้ดูแลเมืองมะดีนะฮ์ และตัวเขาได้เดินทางไปยังมักกะฮ์ ดังนั้น อับดุลลอฮ์เราะฮ์จึงได้นำละหมาดวันศุกร์แก่พวกเรา โดยท่านได้อ่านหลังจากซูเราะฮ์อัลญุมอะฮ์ ในร็อกอะฮ์สุดท้ายด้วยซูเราะฮ์อัลมุนาฟิฏน.

¹ ลำดับชั้นของอิญญ์มาอฺ: (น. 33)

² บันทึกโดยมุสลิม: (878)

«وَمَنْ أَدْرَكَ الرَّكْعَةَ فَقَدْ أَدْرَكَ الصَّلَاةَ».

"ผู้ใดทันละหมาดหนึ่งร็อกอะฮ์ แท้จริงเขาได้ทันการละหมาดนั้นแล้ว"¹.

ประเด็นที่ห้า: สิ่งที่ไม่ห้ามกระทำหรือเป็นที่น่ารังเกียจในวันศุกร์

1- ห้ามพูดขณะอิมามอ่านคุฏบะฮ์ ดังมีรายงานจากท่านอบู ฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่าท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่:

«إِذَا قُلْتُمْ لِصَاحِبِكِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ: أَصْبَحْتَ، وَالْإِمَامُ يُخْطِبُ، فَقَدْ لَعَنْتُ».

"เมื่อท่านได้กล่าวแก่เพื่อนของท่านในวันศุกร์ว่า "จงเสียบ" ในขณะที่อิหม่ามกำลังคุฏบะฮ์ ดังนั้น แท้จริงท่านได้กระทำการที่เหลวไหลแล้ว" กล่าวคือ: ท่านได้พูด "อัลลัฮ์ว" ซึ่งเป็นคำพูดที่เป็นโมฆะและถูกปฏิเสธ และความประเสริฐแห่งวันศุกร์ของท่านก็เป็นโมฆะไป²

อัล-นะวารีย์ เราะหิเมฮุลลอฮ์ กล่าวว่า: "ในหะดีษนี้คือการห้ามพูดคุยกทุกประเภทในระหว่างการคุฏบะฮ์ และท่านได้หยิบยกกรณีนี้ขึ้นมาเพื่อเป็นการเตือนถึงกรณีอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากนี้ เพราะเมื่อเขากล่าวว่า "จงเสียบ" ซึ่งโดยพื้นฐานแล้วมันคือการสั่งใช้ให้ทำความดี แต่ท่านกลับเรียกมันว่าเป็นสิ่งที่เห

¹ รายงานโดย อบูดาวูด (893)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (934) และมุสลิม (851)

ลาไหล ดังนั้น คำพูดอื่น ๆ แม้เพียงเล็กน้อยก็ยอมถูกนับเป็นสิ่งที่เหลวไหลยิ่งกว่า”¹.

ในการห้ามพูดคุยนั้นรวมถึงการตอบกลับผู้จามและการทอรับสลาม จึงไม่อนุญาตให้กระทำในขณะที่อิหม่ามกำลังให้คุญบะฮ์ ส่วนก่อนที่เคาะฎิบจะเริ่มคุญบะฮ์ และในช่วงหยุดพักระหว่างสองคุญบะฮ์ ก็ไม่มีข้อห้ามในการพูดคุย

ส่วนการพูดคุยของมะอ์มัมกับเคาะฎิบนั้นไม่มีข้อห้าม จา กอนัส บิน มาลิก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า:

«أَنَّ رَجُلًا دَخَلَ الْمَسْجِدَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ مِنْ بَابٍ كَانَ خَوْذَارِ الْقَضَاءِ وَرَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَائِمٌ يَخْطُبُ فَاسْتَقْبَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَائِمًا، ثُمَّ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ هَلَكَتِ الْأَمْوَالُ وَأَنْقَطَعَتِ السُّبُلُ فَادْعُ اللَّهَ أَنْ يُغَيِّرَنَا فَرَفَعَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَدَيْهِ...» الحديث.

«ในวันศุกร์ มีชายคนหนึ่งเข้าไปในมัสยิดจากประตูทางฝั่งศาล และท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะสลัม กำลังยืนคุญบะฮ์อยู่ เขาจึงยืนหันหน้าเข้าหาท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะสลัม แล้วกล่าวว่า: โอ้ศาสนทูตแห่งอัลลอฮ์ ทรัพย์สินสมบัติได้สูญหายไป และเส้นทางถูกตัดขาด ดังนั้นท่านจงวิงวอนต่ออัลลอฮ์ให้ช่วยเหลือพวกเราด้วยเถิด ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะสลัม จึงยกมือขึ้น...»²

2- และห้ามการกระทำที่ไร้สาระในระหว่างคุญบะฮ์ เช่น การสัมผัสก่อนกรวด หรือการใช้ลูกประคำ หรือการง่วนอยู่กับโทรศัพท์มือถือ และอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ดังมีรายงานยืนยัน

¹ ซัรหุมุสลิม: (6/ 138).

² รายงานโดย อัลบุคอรี (967) และมุสลิม (897)

นจากท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า: ท่าน
เราะซูลุลลอฮ์ ﷺ ได้กล่าวว่า:

«مَنْ مَسَّ الْحَصَى فَقَدْ لَغَا».

"ผู้ใดที่สัมผัสก้อนกรวด แนนอนเขาได้กระทำการที่ไร้สาระแล้ว". ทั้งนี้เป็นเพราะความไร้สาระนั้นจะยับยั้งความเข้าใจและความศุข¹

3- ห้ามเดินข้ามคอผู้คนในระหว่างการคุญบะฮ์ ดังมีหะดีษ
ของ अबดุลลอฮ์ บิน บุสรุ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ที่ได้กล่าวว่า: มีชายคนหนึ่งเดินข้ามคอผู้คนมาในวันศุกร์ โดยที่ท่านนบี ﷺ กำลังคุญบะฮ์อยู่ ท่านนบี ﷺ จึงได้กล่าวกับเขาว่า:

«اجْلِسْ فَقَدْ آذَيْتَ».

"เจ้าจงนั่ง เพราะแท้จริงเจ้าได้สร้างความเดือนร้อน"².

ทั้งนี้เพราะว่าการก้าวข้ามไหล่่นั้นเป็นการสร้างความเดือนร้อนแก่ผู้ที่มาละหมาด และเป็นการรบกวนพวกเขาจากการฟังคุญบะฮ์ ส่วนสำหรับอิหม่ามแล้ว ไม่เป็นไรที่จะก้าวข้ามไหล่ หากไม่สามารถไปยังตำแหน่งของเขาได้ด้วยวิธีอื่น และเช่นเดียวกันกับผู้ที่มีความจำเป็นต้องก้าวข้ามเพื่อธุระที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น การไปอาบน้ำละหมาด หรือเพื่อไปยังช่องว่างที่อยู่ด้านหน้า หรือท่านอนั้น

1 บันทึกโดยมุสลิม: (857).

2 รายงานโดย อบูดาวูด (1118)

4- ห้ามให้คนลุกออกจากที่ที่เขาได้มาก่อน แล้วเข้าไปนั่งแทนที่ เพราะได้มีหลักฐานยืนยันจากญาบิร บิน อับดิลลาฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมมา จากท่านนบี ﷺ กล่าวว่า:

«لَا يُقِيمَنَّ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، ثُمَّ لِيُخَالِفَ إِلَى مَقْعَدِهِ فَيَقْعُدَ فِيهِ، وَلَكِنْ افْسَحُوا».

“คนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้าอย่าได้ให้พี่น้องของเขาลุกขึ้นในวันศุกร์ แล้วเข้าไปนั่งในที่นั่งของเขา แต่ว่าจงขยับขยาย”¹.

5- เป็นที่น่ารังเกียจ (มักรูฮ์) ในการแยกคนสองคนออกจากกัน ด้วยการเข้าไปนั่งแทรกระหว่างพวกเขาหรือก้าวข้ามพวกเขา เพราะมีรายงานยืนยันจากสลมาน อัล-ฟาริสีย์ รอฎิยัลลอฮุอันฮุมมา กล่าวว่า: ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า:

«مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ... ثُمَّ رَاحَ فَلَمْ يَفْرِقْ بَيْنَ اثْنَيْنِ، فَصَلَّى مَا كُتِبَ لَهُ، ثُمَّ إِذَا خَرَجَ الْإِمَامُ أَنْصَتَ، غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجُمُعَةِ الْأُخْرَى».

«ผู้ใดทำการอาบน้ำชำระล้างในวันศุกร์... แล้วเดินทางไป (มัสยิด) โดยไม่แทรกระหว่างคนสองคน จากนั้นก็ละหมาดตามที่ถูกกำหนดไว้แก่เขา แล้วเมื่ออหฺม้ามออกมา (อ่านคุฏบะฮ์) ก็ตั้งใจฟัง เขาจะถูกให้อภัยโทษในระหว่างวันศุกร์นั้นกับอีกศุกร์หนึ่ง»² สิ่งดังกล่าวจึงชี้ให้เห็นว่า ผู้ใดที่แยกระหว่างคนสองคน ก็จะไม่ได้รับการอภัยโทษนี้

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (2178)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (910)

ประเด็นที่หก: สุนนะฮ์ต่างๆ ในวันศุกร์:

1- มีสุนนะฮ์ให้อ่านซูเราะฮ์อัซซัจญะดะฮ์และอัลอินชานในละหมาดฟัจญ์ริของวันศุกร์ เนื่องจากท่านนบี ﷺ ได้ปฏิบัติเป็นประจำในเรื่องดังกล่าว มีรายงานจากท่านอะบิฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า:

«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَقْرَأُ فِي الْجُمُعَةِ فِي صَلَاةِ الْفَجْرِ الْم تَنْزِيلَ السَّجْدَةِ، وَهَلْ آتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ».

"«ท่านนบี คือลลลลอฮุ อะลัยฮิอะสลลัม ได้อ่านในละหมาดฟัจญ์ริของวันศุกร์ ด้วยซูเราะฮ์ อัซ-สัจดะฮ์ และ ซูเราะฮ์ อัล-อินชาน»"¹

2- การอาบน้ำในวันศุกร์ ซึ่งถือเป็นสุนนะฮ์ที่ถูกเน้นย้ำ ดังหะดีษของอับดุลลอฮ์ บิน อุมัร เราะฎียัลลอฮุอันฮุมา ว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลลลลอฮุอะลัยฮิอะสลลัม ได้กล่าวว่า:

«إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمْ الْجُمُعَةَ فَلْيَغْتَسِلْ».

"เมื่อผู้ใดในหมู่พวกท่านมาวันศุกร์ ก็ให้เขาทำการอาบน้ำ"². และพึงดูแลรักษามันและไม่ละเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มีกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์

เวลาสำหรับการอาบน้ำในวันศุกร์เริ่มตั้งแต่รุ่งอรุณ และการอาบน้ำญะนาบะฮ์ก็เพียงพอแล้วสำหรับการอาบน้ำวันศุกร์ เนื่องจากจุดประสงค์ของการอาบน้ำวันศุกร์คือการทำความสะอาดและขจัดกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ออกจากร่างกาย ซึ่งสิ่งนี้จะ

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (891) และมุสลิม (880)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (877) และมุสลิม (844)

เกิดขึ้นได้เช่นกันด้วยการอาบน้ำญะนาบะฮ์ แต่ส่งเสริมให้ตั้งเจตนารวมการอาบน้ำวันศุกร์เข้าไปอยู่ในการอาบน้ำญะนาบะฮ์ด้วย เพื่อให้เขาจะได้รับผลบุญจากการกระทำนั้น

3- ส่งเสริมให้ใช้น้ำหอมและทำความสะอาด และขจัดสิ่งที่ควรขจัดออกจากร่างกาย เช่น การตัดเล็บ การโกนขนบริเวณหัวหน่าว การถอนขนรักแร้ และการตัดหนวด ดังหะดีษของท่านซัลมาน อัล-ฟาริซี¹ ระวะฎียัลลอฮ์ อันฮุ ที่กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«مَنِ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، وَتَطَهَّرَ بِمَا اسْتَطَاعَ مِنْ طَهْرٍ، ثُمَّ أَذْهَنَ أَوْ مَسَّ مِنْ طِيبٍ، ثُمَّ رَاحَ فَلَمْ يُفَرِّقْ بَيْنَ اثْنَيْنِ، فَصَلَّى مَا كُتِبَ لَهُ، ثُمَّ إِذَا خَرَجَ الْإِمَامُ أَنْصَتَ، غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجُمُعَةِ الْأُخْرَى».

«ผู้ใดที่ทำการอาบน้ำชำระล้างในวันศุกร์ และทำความสะอาดอย่างสุดความสามารถของเขา หลังจากนั้นได้ใช้น้ำมันหรือประพรมน้ำหอม แล้วออกเดินทาง(ไปละหมาดวันศุกร์) โดยไม่นั่งแทรกระหว่างคนสองคน แล้วทำการละหมาดตามที่ถูกกำหนดไว้สำหรับเขา หลังจากนั้นเมื่ออิหม่ามออกมา (อ่านคุฏบะฮ์) เขาก็ตั้งใจฟังอย่างนิ่งเงียบ เขาจะถูกให้อภัยโทษในระหว่างวันศุกร์นั้นจนถึงวันศุกร์ถัดไป»¹.

เช่นเดียวกัน ก็ได้มีการเน้นย้ำถึงการใช้สวากในวันนี้ ตามหะดีษของท่านอบี สะอีด อัลคุดรี¹ ระวะฎียัลลอฮุอันฮุ ซึ่งท่านได้กล่าวว่า: ข้าพเจ้าขอเป็นพยานต่อท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่าท่านได้กล่าวไว้ว่า:

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (910)

«الْغُسْلُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُحْتَلِمٍ، وَأَنْ يَسْتَقَّ -أَيَّ: يَسْتَاكُ- وَأَنْ يَمَسَّ طَبِيبًا إِنْ وَجَدَ».

"การอาบน้ำในวันศุกร์เป็นสิ่งจำเป็น(เน้นย้ำ)สำหรับผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะทุกคน และให้เขาทำความสะอาดฟัน (คือการใช้ไม้สาก) และใช้น้ำหอม หากเขามี(น้ำหอม)"¹.

4- แนะนำให้สวมเสื้อผาที่ดีที่สุด (ตามสภาพที่มีอยู่) ดังหะดีษของท่านอุมัร อิบน์ อัล-ค็อฏฏอบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ
«أَنَّهُ رَأَى حُلَّةَ سَيَرَاءَ عِنْدَ بَابِ الْمَسْجِدِ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ لَوْ اشْتَرَيْتَ هَذِهِ، فَلَبِسْتَهَا يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَلِلْوَفْدِ إِذَا قَدِمُوا عَلَيْكَ...».

«แท้จริงแล้วเขาได้เห็นเสื้อคลุมลายไหมผืนหนึ่งที่ประตุมัสยิด แล้วเขาก็ได้กล่าวว่า: "โอ้ ท่านเราะซูลุลลอฮ์ หากท่านซื้อสิ่งนี้ แล้วสวมใส่มันในวันศุกร์ และสำหรับคณะผู้แทนเมื่อพวกเขามาหาท่าน..."»².

5- มีสุนนะฮ์ให้ไปมัสยิดในวันศุกร์ตั้งแต่เนิ่น ๆ เนื่องจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ส่งเสริมในเรื่องดังกล่าว ดังปรากฏในหะดีษของท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ غُسْلَ الْجَنَابَةِ -أَيَّ: غُسْلًا صِفَتْهُ كَصِفَةِ غُسْلِ الْجَنَابَةِ- ثُمَّ رَاحَ فَكَأَنَّمَا قَرَّبَ بَدَنَهُ -وَهِيَ وَاحِدَةٌ مِنَ الْإِبِلِ ذَكَرًا أَمْ أُنْثَى- وَمَنْ رَاحَ

1 รายงานโดย อัลบุคอรี (880)

2 รายงานโดย อัลบุคอรี (886) และมุสลิม (2068)

فِي السَّاعَةِ الثَّانِيَةِ فَكَأَنَّمَا قَرَّبَ بَقْرَةً، وَمَنْ رَاحَ فِي السَّاعَةِ الثَّالِثَةِ فَكَأَنَّمَا قَرَّبَ كَبْشًا أَقْرَنَ، وَمَنْ رَاحَ فِي السَّاعَةِ الرَّابِعَةِ فَكَأَنَّمَا قَرَّبَ دَجَاجَةً، وَمَنْ رَاحَ فِي السَّاعَةِ الْخَامِسَةِ فَكَأَنَّمَا قَرَّبَ بَيْضَةً، فَإِذَا خَرَجَ الْإِمَامُ حَضَرَتِ الْمَلَائِكَةُ يَسْتَمِعُونَ الدُّكْرَ.

“ผู้ใดทำการอาบนํ้าชำระล้างในวันศุกร์ ซึ่งเป็นการอาบนํ้าที่มีลักษณะเช่นเดียวกับการอาบนํ้าญะนาบะฮ์ แล้วออกเดินทาง(ไปมัสยิด) ประหนึ่งว่าเขาได้บริจาคอูฐ (คือ อูฐหนึ่งตัวไม่ว่าจะเป็นเพศผู้หรือเพศเมีย) และผู้ใดไปในชั่วโมงที่สองก็เหมือนกันว่าเขาบริจาควัว และผู้ใดไปในชั่วโมงที่สาม เปรียบเสมือนได้บริจาคแกะมีเขาตัวหนึ่ง และผู้ใดไปในชั่วโมงที่สี่ก็เปรียบเสมือนได้บริจาคไก่ตัวเมียหนึ่งตัว และผู้ใดออกเดินทางในชั่วโมงที่ห้า ประหนึ่งว่าเขาได้บริจาคไข่ และเมื่ออิหม่ามออกมา(อ่านคุฏบะฮ์) บรรดามะลาอิกะฮ์ก็จะมานั่งฟังการรำลึกถึงอัลลอฮ์(การเทศนา)”¹.

6- สุนนะฮ์สำหรับผู้ที่มีสัจญ์ในวันศุกร์ขณะที่อิหม่ามกำลังกล่าวคุฏบะฮ์ ว่าอย่าได้นิ่งลงจนกว่าจะได้ละหมาดสองร็อกอะฮ์และให้กระทำการอย่างรวบรัด ทั้งนี้เป็นไปตามคำสั่งของท่านนบี คืออลลลอฮะลยฮะลัลล์ม ที่ได้สั่งแก่ผู้ที่เข้ามาในขณะที่มีการคุฏบะฮ์ โดยมีรายงานจากท่านญาบิร บิน अबดุลลอฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุม่า ว่า: ท่านสุลัยก์ อัล-เฆาะเฆาะฟาเนียได้มาในวันศุกร์ ขณะที่ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คืออลลลอฮะลยฮะลัลล์ม

¹ รายงานโดย อัลบุคอรีฮ์ (881) และมุสลิม (850)

ะสลั่ม กำลังกล่าวคุญบะฮ์อยู่ แล้วเขาก็นั่งลง ท่านจึงกล่าวกับเขาว่า:

«يَا سُلَيْكُ فَمَ فَاذْكُ رَكْعَتَيْنِ، وَتَجَوَّزْ فِيهِمَا».

""สุลัยก์เอ๋ย จงลุกขึ้นละหมาดสองร็อกอะฮ์ และจงกระทำมันทั้งสองให้กระชับ"" แล้วท่านกล่าวว่า

«إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، وَالْإِمَامُ يَخْطُبُ، فَلْيَرْكَعْ رَكْعَتَيْنِ، وَلْيَتَجَوَّزْ فِيهِمَا».

""เมื่อคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านมาในวันศุกร์ ขณะที่อิหม่ามกำลังคุญบะฮ์ ก็จงละหมาดสองร็อกอะฮ์ และจงทำทั้งสองให้สั้นกระชับ""¹.

7- สุนนะฮ์ให้อ่านสุเราะฮ์อัลกะฮ์ฟิ์ในวันศุกร์ ดังที่มีรายงานจากท่านอบูสะอีด อัลคุดรี๊ยะ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสลั่ม กล่าวว่า:

«مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْكَهْفِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَضَاءَ لَهُ مِنَ النُّورِ مَا بَيْنَ الْجُمُعَتَيْنِ».

""ผู้ใดที่อ่านซูเราะฮ์อัลกะฮ์ฟิ์ในวันศุกร์ แสงสว่างจะส่องมายังเขาระหว่างวันศุกร์ทั้งสอง""²

8- สุนนะฮ์ให้กล่าวเศาะละวาตแก่ท่านนบี ﷺ ให้มากในวันและคืนของวันนั้น ตามหะดีษจากท่านเอาลี บิน เอาลี เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่า ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า:

1 รายงานโดย อัลบุคอรี๊ยะ (930) และมุสลิม (875)

2 รายงานโดย อัลหาคิม ในอัลมุสตัดร็อก (3392), และหะดีษนี้ไม่มีข้อบกพร่องโดยสายรายงานใหญ่อยู่ที่อับูชะอิด

«إِنَّ مِنْ أَفْضَلِ أَيَّامِكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، فَأَكْثِرُوا عَلَيَّ مِنَ الصَّلَاةِ فِيهِ؛ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ مَعْرُوضَةٌ عَلَيَّ».

“แท้จริงบรรดาวันของพวกท่านที่ประเสริฐยิ่ง คือวันศุกร์ ดังนั้นจงให้มากด้วยการกล่าวคำประสาทพร (เสาะลาวา ต) แก่ฉันในวันนั้น แท้จริงคำประสาทพร (เสาะลาวาต) ของพวกท่านจะถูกเสนอให้ฉันได้รับรู้”¹.

9- สุนนะฮ์ให้วิงวอนขอพร (ดุอาอ์) ให้มากๆ ในวันนี้ และแสวงหาช่วงเวลาที่คุณจะถูกละหมาตรับ ตามหะดีษจาก อบู ฮุรัยเราะฮ์ เราะฎีลลอฮ์อันฮู แท้จริง ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวถึงวันศุกร์ว่า:

«فِيهِ سَاعَةٌ، لَا يُوَافِقُهَا عَبْدٌ مُسْلِمٌ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي، يَسْأَلُ اللَّهَ تَعَالَى شَيْئًا إِلَّا أَعْطَاهُ إِيَّاهُ».

“ในวันนั้นมีช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งไม่มีบ่าวมุสลิมคนใดที่กำลังยืนละหมาต และขอดุอาอ์ให้อัลลอฮ์ทรงประทานสิ่งหนึ่งสิ่งใด ในช่วงที่ตรงกับเวลานั้น นอกจากอัลลอฮ์จะทรงประทานสิ่งนั้นให้แก่เขา”².

และหวังว่าดุอาอ์จะถูกละหมาตรับในทุกช่วงเวลาของวันศุกร์ แต่ช่วงเวลาที่มีหวังมากที่สุดคือระหว่างที่อิหม่ามนั่งในวันศุกร์เพื่อจะกล่าวคุฏบะฮ์จนกระทั่งเสร็จสิ้นการละหมาต และช่วงเวลาสุดท้ายของวันศุกร์สำหรับผู้ที่นั่งรอคอยการละหมาตมัฆริบ ไม่ว่าเขาจะอยู่ในมัสญิดหรือในบ้านของเขาก็ตาม จากหะ

¹ รายงานโดย อบูดาวูด (1531)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (935) และมุสลิม (852)

ดิษของท่านอบู มูซา อัล-อัชอะรียี เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวเกี่ยวกับช่วงเวลาในวันศุกร์ว่า:

«هِيَ مَا بَيْنَ أَنْ يَجْلِسَ الْإِمَامُ إِلَى أَنْ تُقْضَى الصَّلَاةُ».

“คือช่วงเวลาระหว่างที่อิมามนั่งลง จนกระทั่งการละหมาดสิ้นสุดลง”¹.

ประเด็นที่เจ็ด :

ละหมาดสุนัตสำหรับละหมาดวันศุกร์:

ไม่มีสุนนะฮ์เราะวาติบก่อนการละหมาดวันศุกร์ แต่เป็นสุนนะฮ์สำหรับผู้ที่มาละหมาดวันศุกร์ที่จะละหมาดได้ตามต้องการ ไม่ว่าจะเป็นสองร็อกอะฮ์ สี่ หก หรือมากกว่านั้น โดยให้สละมทุกๆ สองร็อกอะฮ์ เนื่องจากการส่งเสริมของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในเรื่องดังกล่าว ดังเช่นในหะดิษของซัลมาน อัล-ฟาริซียี เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า:

«مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ... ثُمَّ رَاحَ فَلَمْ يَفْرِقْ بَيْنَ اثْنَيْنِ، فَصَلَّى مَا كُتِبَ لَهُ، ثُمَّ إِذَا خَرَجَ الْإِمَامُ أَنْصَتَ، غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجُمُعَةِ الْأُخْرَى».

«ผู้ใดทำการอาบน้ำชำระล้างในวันศุกร์... แล้วออกเดินท่างไป(มัสยิด) และไม่ได้แยก(ที่นั่ง)ระหว่างคนสองคน แล้วได้ละหมาดตามที่ถูกกำหนดไว้สำหรับเขา จากนั้นเมื่ออิมามออกมา(อ่านคุฏบะฮ์) เขาก็นิ่งเงียบและตั้งใจฟัง เขาก็จะถูกให้อ

¹ รายงานโดยมุสลิม: (853)

ภัยโทษในระหว่างวันสุครั้นนั้นกับอีกวันสุครั้นหนึ่ง»¹. และจากการปฏิบัติของบรรดาเศาะหาบะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม และจากความสำเร็จโดยรวมที่มีระบุไว้ในเรื่องการปฏิบัติสุนัตโดยทั่วไป

ส่วนสุนนะฮ์รอติบะฮ์นั้น ให้ทำหลังจากละหมาดวันสุคร์ โดยให้ละหมาดสองร็อกอะฮ์ในบ้าน หรือสี่ร็อกอะฮ์ในมัสยิด

«فَقَدْ كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يُصَلِّي بَعْدَ الْجُمُعَةِ رَكَعَتَيْنِ فِي بَيْتِهِ».

«ท่านนบี ﷺ ได้ละหมาดสองร็อกอะฮ์หลังละหมาดวันสุคร์ในบ้านของท่าน»². และรายงานจากอบูฮุรัยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ กล่าวว่า:

«إِذَا صَلَّى أَحَدُكُمْ الْجُمُعَةَ فَلْيُصَلِّ بَعْدَهَا أَرْبَعًا».

""เมื่อคนหนึ่งคนใดจากพวกเจ้าได้ละหมาดวันสุคร์ ก็ให้ขาละหมาดหลังจากนั้นสี่ร็อกอะฮ์""³.

ส่วนสุนนะฮ์รอวาติบของวันสุครั้นนั้น หากละหมาดในมัสยิดให้ละหมาดสี่ร็อกอะฮ์ และหากละหมาดที่บ้านให้ละหมาดสองร็อกอะฮ์

1 บันทึกโดยอัลบุคอรี: (910)

2 รายงานโดย อัลบุคอรี (937) และมุสลิม (729)

3 บันทึกโดยมุสลิม: (881)

ประการที่สอง: ญิบะฮ์วันศุกร์

ประเด็นที่หนึ่ง: ญิบะฮ์วันศุกร์

คือถ้อยคำที่กล่าวแก่ผู้คนที่มารวมตัวกันก่อนการละหมาดวันศุกร์ ซึ่งประกอบด้วยการสรรเสริญอัลลอฮ์ การยกย่องพร่องค์ การกล่าวเศาะละวาตและสลามแต่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิ วะซัลลัม และการตักเตือนและการเตือนสติ(136)¹

ประเด็นที่สอง ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติ

การญิบะฮ์เป็นเงื่อนไขในการละหมาดวันศุกร์ ซึ่งการละหมาดจะใช้ไม่ได้หากปราศจากญิบะฮ์ เพราะพระองค์อัลลอฮ์ตะอาลา ได้ตรัสว่า:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ...﴾

โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย เมื่อได้มีเสียงร้องเรียก (อะซาน) เพื่อทำละหมาดในวันศุกร์ ก็จงรีบเร่งไปสู่การรำลึกถึงอัลลอฮ์.. [วันศุกร์: 9] และการรำลึกถึงอัลลอฮ์ได้ถูกตีความว่าเป็นญิบะฮ์² ดังนั้นหากญิบะฮ์ไม่ได้เป็นวาญิบ ก็ไม่จำเป็นต้องรีบเร่งไปยั้งมัน อีกทั้งการที่ท่าน ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิ วะซัลลัม ได้ปฏิบัติมันเป็นประจำและไม่เคยละทิ้งมันเลย

¹ ดู: มุอญัม ลูฆะอะฮฺ อัล-ฟุเกาะฮาฮ์: (น. 197), และ ญิบะฮ์ตุลญุมอะฮ์ วะอะห์กามุฮา อัล-ฟิ กฮียะฮ์ ของ อัล-หุญัยลาน: (น. 22)

² ดู: ตัฟซีรอัฎเฏาะบะรียฺ (22/642)

ท่านอิหม่ามอิบนุ กุตามะฮ์ อัลหัมบะลีย์ เราะหิมะฮุลลอฮ์ กล่าวไว้ว่า: "และโดยสรุปก็คือ การคุณบะฮ์เป็นเงื่อนไขในการละหมาดวันศุกร์ ซึ่งจะไม่สมบูรณ์หากปราศจากมัน"¹

ประเด็นที่สาม: เงื่อนไขของการคุดบะฮ์

1- คือการมีสองคุณบะฮ์ เนื่องจากมีหลักฐานจากหะดีษของ अब्दুলลอฮ์ บิน อุมร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา กล่าวไว้ว่า:

«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يُحْطِبُ حُطْبَتَيْنِ يَقْعُدُ بَيْنَهُمَا».

"ท่านนบี คือลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะกล่าวสองคุณบะฮ์ และท่านจะนั่งลงระหว่างนั้น"²

2- ต้องกระทำหลังจากเข้าเวลาละหมาดวันศุกร์ หากกระทำก่อนเวลา หรือเพียงบางส่วน ก็ถือว่าใช้ไม่ได้

3- การกล่าวสองคุณบะฮ์ก่อนการละหมาด เนื่องจากหะดีษของท่านอิซซาอิบ บิน ยะซีด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ที่ได้กล่าวว่า:

«إِنَّ الْأَذَانَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ كَانَ أَوَّلَهُ حِينَ يَجْلِسُ الْإِمَامُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ عَلَى الْمِنْبَرِ فِي عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَأَبَى بَكْرٍ وَعُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا».

"แท้จริงการอะซานครั้งแรกในวันศุกร์นั้นมีขึ้นเมื่ออิหม่ามนั่งลงบนมินบَّر ในสมัยของท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ อบูบักร และ อุมร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา"³ และนี่คือข้อชี้ชัดถึงการกล่าวคุณบะฮ์ทั้งสองก่อนการละหมาด

และดังคำกล่าวของท่านนบี คือลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม:

¹ อัล-มุฆนี: (2/ 224).

² รายงานโดย อัลบุคอรี (928)

³ รายงานโดย อัลบุคอรี (916)

"พวกท่านจงละหมาดเหมือนที่พวกท่านเห็นฉันละหมาด"

1, และท่าน ﷺ ไม่ได้ละหมาดเว้นแต่หลังจากสองคุญบะฮ์ และอัล-มัตราวีย์กล่าวว่า: "'เป็นเงื่อนไขทั้งสอง - กล่าวคือ คุญบะฮ์ทั้งสอง- จะต้องอยู่ก่อนการละหมาด โดยไม่มีข้อขัดแย้ง"2."

4- ความต่อเนื่องระหว่างส่วนต่างๆ ของคุญบะฮ์ ท่านอิมามอิบนุ กุดามะฮฺ -เราะหิมะฮุลลอฮฺ- กล่าวว่า: ความต่อเนื่องเป็นเงื่อนไขของความถูกต้องสมบูรณ์ของคุญบะฮ์ ดังนั้น หากมีการเว้นช่วงระหว่างการพูดคุยที่ยืดยาว หรือการนั่งเงียบเป็นเวลานาน หรือสิ่งอื่นใดที่ทำให้ขาดความต่อเนื่อง ก็ให้เริ่มคุญบะฮ์ใหม่ และเกณฑ์ในการพิจารณาความยาวหรือความสั้นของการเว้นช่วงนั้นให้ยึดตามธรรมเนียมปฏิบัติ และเช่นเดียวกัน ถือเป็นเงื่อนไขที่จะต้องมีความต่อเนื่องระหว่างคุญบะฮ์กับการละหมาด และหากมีความจำเป็นต้องทำญะอาเราะฮ์ ก็ให้ไปทำญะอาเราะฮ์ แล้วกล่าวคุญบะฮ์ต่อจากเดิมได้ トラบไคที่การเว้นช่วงนั้นไม่นานเกินไป3

5- การกล่าวคุญบะฮ์ด้วยเสียงดัง ทั้งนี้เพราะว่าการคุญบะฮ์นั้นเป็นสิ่งวาญิบ (จำเป็น) และเป็นเงื่อนไขหนึ่งเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของการละหมาดวันศุกร์ และการกล่าวเสียงดังนั้นเป็นหนทางไปสู่การปฏิบัติให้ลุล่วงและเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของมัน ซึ่งก็คือการตักเตือนและการเตือนสติ และสิ่งใดที่เร่

1 รายงานโดย อัลบุคอรีห์ จากหะดีษมาลิก บิน อัลหุวัยริษ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ (631)

2 อัล-อินศอฟ (2/389)

3 อัล-มุฆนนิ: (2/230)

องวาญิบจะไม่สมบูรณ์เว้นแต่ด้วยกับมัน สิ่งนั้นก็ย่อมเป็นวาญิบด้วย

6- การมีผู้เข้าร่วมครบตามจำนวนที่ทำให้การละหมาดวันศุกร์สมบูรณ์ เนื่องจากคุดบะฮ์คือการรำลึกที่ถือเป็นวาญิบ (จำเป็น) ที่ต้องไปร่วมรับฟัง ดังนั้นจึงจำเป็นที่ผู้คนตามจำนวนดังกล่าวต้องสดับฟังด้วย

ประเด็นที่สี่: องค์ประกอบของคุดบะฮ์

1- เริ่มต้นด้วยการสรรเสริญและเชิดชูต่ออัลลอฮ์ ดังหะดีษของท่านญาบิร บิน अबดুলลอฮ์ ขออัลลอฮ์ทรงพอพระทัยท่านทั้งสอง ที่ได้กล่าวว่า:

«كَانَتْ حُطْبَةُ النَّبِيِّ ﷺ يَوْمَ الْجُمُعَةِ يَحْمَدُ اللَّهَ، وَيُبْنِي عَلَيْهِ، ثُمَّ يَقُولُ عَلَى إِثْرِ ذَلِكَ...» الحديث.

«คุดบะฮ์ของท่านนบี ﷺ ในวันศุกร์นั้น ท่านจะสรรเสริญอัลลอฮ์และยกย่องพระองค์ แล้วจะกล่าว(คุดบะฮ์)ตามหลังจากนั้น...»¹

2- ต้องมีการกล่าวเศาะละวาตแก่ท่านนบี ﷺ เนื่องจากการกล่าวเศาะละวาตในคุดบะฮ์นั้นเป็นเรื่องที่รู้กันอย่างแพร่หลายในหมู่เศาะหาบะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุม²

3- มีการตักเตือนและการสั่งเสียให้ยำเกรงอัลลอฮ์ ดังที่ปรากฏในหะดีษจากญาบิร บิน สะมุเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ กล่าววาทว่า:

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (867)

² โปรดดู: ญะลาอี อัลอัฟฮาม ของอิบนุลกัอยิม (371)

«كَانَتْ لِلنَّبِيِّ ﷺ خُطْبَتَانِ، يَجْلِسُ بَيْنَهُمَا، يَقْرَأُ الْقُرْآنَ، وَيُذَكِّرُ النَّاسَ».

«ท่านนบี ﷺ มีสองคุฏบะฮ์ โดยท่านจะนั่งคั่นระหว่างสองคุฏบะฮ์ และท่านจะอ่านอัลกุรอานและตักเตือนผู้คน»¹; ทั้งนี้ เพราะนั่นคือเป้าหมายของคุฏบะฮ์

4- การอ่านบางส่วนจากอัลกุรอาน จากหะดีษของญาบิร บิน สะมุเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ :

«كَانَتْ لِلنَّبِيِّ ﷺ خُطْبَتَانِ، يَجْلِسُ بَيْنَهُمَا، يَقْرَأُ الْقُرْآنَ، وَيُذَكِّرُ النَّاسَ».

«ท่านนบี ﷺ มีสองคุฏบะฮ์ โดยท่านจะนั่งคั่นระหว่างสองคุฏบะฮ์นั้น และท่านจะอ่านอัลกุรอานและตักเตือนผู้คน»

ประเด็นที่ห้า: ชุมนะฮ์ในการคุฏบะฮ์

1- กล่าวคุฏบะฮ์บนมินบรหรือสถานที่สูง

«فَقَدْ صُنِعَ لَهُ ﷺ مِنْبَرٌ، فَخَطَبَ عَلَيْهِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ».

“ดังนั้น ได้มีการทำมินบรขึ้นสำหรับท่าน คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม แล้วท่านก็ได้คุฏบะฮ์บนนั้นในวันศุกร์”², และมีรายงานอย่างแพร่หลายจากบรรดาเศาะฮาบะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮุม ว่าท่านนบี คือลัลลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวคุฏบะฮ์บนมินบร³ และท่านอัน-นะวะวี ยะหิมะฮุลลอฮุ ได้รายงานถึงมติเอกฉันท์เกี่ยวกับความชอบให้กระทำเช่นนั้น และได้กล่าวว่า: "บรรดาอะลมะอ์มีมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า สุนัตให้การคุฏบะฮ์

1 บันทึกโดยมุสลิม: (862)

2 รายงานโดย อัลบะคอรี ยะหิมะฮุลลอฮุ (2095)

3 ดู: อิรราวุลเมอะลิล ฟิ ตัศรีจญ์ อะหาดิษ มะนาอัสสะบิล: (3/75) และหลังจากนั้น

อยู่บนมินบร¹ เพราะว่ามันเป็นการสื่อสารที่เข้าถึงได้ดีกว่า และเพราะว่าเมื่อผู้คนได้เห็นเคาะฏีบ ก็ยอมเป็นการตักเตือนที่ส่งผลต่อพวกเขาได้มากกว่า

2- การยืนขณะกล่าวคุฏบะฮ์ : เนื่องจากอัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

﴿وَإِذَا رَأَوْا تِجْرَةً أَوْ لَهْوًا أَنْفَضُوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا...﴾

และเมื่อพวกเขาได้เห็นการค้าและการละเล่น พวกเขาก็กรูกันไปที่นั่น และปล่อยเจ้าให้ยืนอยู่คนเดียว... [วันศุกร์: 11], และจากอัब्ดุลลอฮ์ บิน อุมัร เราะฎียัลลอฮุอันฮูมา กล่าวว่า:

«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَخْطُبُ قَائِمًا، ثُمَّ يَقْعُدُ، ثُمَّ يَقُومُ كَمَا تَفْعَلُونَ الْآنَ».

“ท่านนบี ﷺ จะกล่าวคุฏบะฮ์ในท่ายืน แล้วท่านก็นั่ง แล้วท่านก็ยืน เช่นเดียวกับที่ท่านทำกันอยู่ในตอนนี้”².

3- ให้เคาะฏีบผืนหน้าไปยังบรรดามะอุมุม จากอัब्ดุลลอฮ์ บิน อุมัร เราะฎียัลลอฮุอันฮูมา กล่าวว่า:

«أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ إِذَا دَنَا مِنْ مَنْبَرِهِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ سَلَّمَ عَلَى مَنْ عِنْدَهُ مِنَ الْجُلُوسِ، فَإِذَا صَعِدَ الْمَنْبَرَ اسْتَقْبَلَ النَّاسَ بِوَجْهِهِ ثُمَّ سَلَّمَ».

«ท่านนบี ﷺ เมื่อท่านเข้าใกล้มินบรในวันศุกร์ ท่านจะกล่าวสลามแก่ผู้ที่นั่งอยู่ใกล้ท่าน ครั้นเมื่อท่านขึ้นบนมินบรแล้ว ท่านก็จะหันหน้าไปยังผู้คนแล้วจึงกล่าวสลาม»³.

¹ อัล-มัจมูอ ชัรหุลมุฮัซซับ: (4/ 527).

² รายงานโดย อัลบุคอรี (920) และมุสลิม (861)

³ รายงานโดย อัลบัยฮะกีในหนังสือฮัสุนัน อัลกุบรอ (5742).

อัล-ฮาฟิซ อิบน์ เราะญับ กล่าวว่า: "การที่อิหม่ามหันหน้าเข้าหาผู้คนในมัสยิดและหันหลังให้กับลัตนัั้น เป็นสิ่งที่ปวงประชาขญ์เห็นพ้องต้องกันและมีตัวบทหลักฐานบ่งชี้เช่นกัน เพราะเขาต้องกล่าวปราศรัยเพื่อให้พวกเขาเข้าใจ และทั้งหมดนั้นถือเป็นสุนนะฮ์ ดังนั้น หากอิหม่ามฝ่าฝืนสิ่งดังกล่าว ก็ถือว่าเขาได้ฝ่าฝืนสุนนะฮ์ แต่การละหมาดวันศุกร์ของเขาก็ยังคงใช้ได้"¹

4- สุนนะฮ์ให้เคาะฎิบกล่าวสลามแก่บรรดามะอุมุม เมื่อหันหน้ามายังพวกเขา ดังหะดีษของญาบิร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ,

«أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ إِذَا صَعِدَ الْمِنْبَرَ سَلَّمَ».

“แท้จริงท่านนบี ﷺ เมื่อท่านขึ้นมิมบัร ท่านจะกล่าวสลาม”².

5- สุนนะฮ์ให้นั่งบนมิมบัรจนกว่ามุอ์ซซินจะอะซานเสร็จสิ้น ตามคำกล่าวของท่านอิบนุ อุมัร เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา:

«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَخْطُبُ خُطْبَتَيْنِ، كَانَ يَجْلِسُ إِذَا صَعِدَ الْمِنْبَرَ حَتَّى يَفْرُغَ الْمُؤَذِّنُ، ثُمَّ يَقُومُ فَيَخْطُبُ، ثُمَّ يَجْلِسُ فَلَا يَتَكَلَّمُ، ثُمَّ يَقُومُ فَيَخْطُبُ».

“ท่านนบี คือลลลลลอะลัยฮิอะสลัลม จะกล่าวคุฏบะฮ์สองครั้ง โดยท่านจะนั่งลงเมื่อขึ้นบนมิมบัรจนกระทั่งมุอ์ซซินจะอะซานเสร็จสิ้น หลังจากนั้นท่านจึงลุกขึ้นกล่าวคุฏบะฮ์ แล้วก็นั่งลงโดยไม่พูดจา จากนั้นก็ลุกขึ้นกล่าวคุฏบะฮ์”³. และยังมีหะดี

1 ฟัตหุลบาริ ของ อิบน์ เราะญับ: (8/250)

2 บันทึกโดย อิบน์มาญะฮ์ (1109)

3 รายงานโดย ออบูดาวูด (1092)

ษอื่นที่ใช้เป็นหลักฐานยืนยัน คือหะดีษของอัซซาอิบ บิน ยะซีด เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ท่านได้กล่าวว่า:

«إِنَّ الْأَذَانَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ كَانَ أَوَّلَهُ حِينَ يَجْلِسُ الْإِمَامُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ عَلَى الْمِنْبَرِ فِي عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَأَبَى بَكْرٍ وَعُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا».

""แท้จริงการอะซานในวันศุกร์ครั้งแรกนั้นมีขึ้นเมื่ออิหม่ามนั่งลงบนมินบร ในสมัยของท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านอะบูบักร์ และท่านอุมร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมฯ"1"

6- ให้กล่าวคุตบะฮ์ด้วยเสียงดังอย่างสุดความสามารถ ดังหะดีษที่รายงานจากญาบิร บิน अबดุลลอฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ มา กล่าวว่า: “เมื่อท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวคุตบะฮ์ ดวงตาทั้งสองของท่านจะแดงก่ำ เสียงของท่านจะดังขึ้น และความโกรธของท่านจะรุนแรงขึ้น จนกระทั่งประหนึ่งว่าท่านเป็นผู้เตือนกองทัพพลางกล่าวว่า:”

«صَبَّحَكُمْ وَمَسَّكُمْ»

อรุณสวัสดิ์และสวัสดี² (คือบะหะกัม) หมายถึง กองทัพได้มายังพวกท่านในยามเช้า และ (มัสสากัม) หมายถึง กองทัพได้มายังพวกท่านในยามเย็น และผู้ใดที่จะทำให้ผู้ใดผู้หนึ่งหวาดกลัว ก็ให้เขากล่าวถ้อยคำทั้งสองนี้ได้

7- การนั่งระหว่างสองคุฏบะฮ์เล็กน้อย เนื่องจากหะดีษของอิบนุอุมร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา:

1 รายงานโดย อัลบุคอรี (916)

2 บันทึกโดยมุสลิม: (867)

«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَخْطُبُ خُطْبَتَيْنِ يَفْعُدُ بَيْنَهُمَا».

“ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม จะกล่าวสองคุฏบะฮ์ โดยท่านจะนั่งระหว่างทั้งสอง”¹

8- สุนนะฮ์ให้กล่าวคุฏบะฮ์ทั้งสองให้สั้น โดยให้คุฏบะฮ์ที่สองสั้นกว่าคุฏบะฮ์แรก พร้อมกับการละหมาดที่ยาวนาน ดังหะดีษของท่านอัมมาร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ﷺ ได้กล่าวว่า

«إِنَّ طَوْلَ صَلَاةِ الرَّجُلِ وَقَصَرَ خُطْبَتِهِ مِثْنَةٌ -أَيُّ: عَلَامَةٌ- مِنْ فَهْمِهِ، فَأَطِيلُوا الصَّلَاةَ، وَأَقْصِرُوا الْخُطْبَةَ».

“แท้จริงการละหมาดที่ยาวนานของชายคนหนึ่งและการคุฏบะฮ์ที่สั้นของเขาเป็นเครื่องหมายที่บ่งบอกถึงความเข้าใจในศาสนาของเขา ดังนั้นพวกท่านจงละหมาดที่ยาวนานและคุฏบะฮ์ให้สั้นลง”².

9- ส่งเสริมให้ขออดอ้อแก่บรรดามุสลิมเพื่อความดีงามในศาสนาและदनยาของพวกเขา และขออดอ้อให้ผู้ปกครองกิจการของชาวมุสลิมให้มีความดีงามและได้รับเตาฟีก : อัล-นะวาวี เราะหิมะฮุลลอฮุ กล่าวว่า: ส่วนการขออดอ้อให้แก่บรรดาผู้นำมุสลิมและผู้ปกครองกิจการของพวกเขาเพื่อให้มีความดีงาม ได้รับการช่วยเหลือในการดำรงมั่นอยู่บนสัจธรรม และกา รพดุงไว้ซึ่งความยุติธรรม และอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ตลอดจนการขออดอ้อให้แก่กองทัพอิสลามนั้น ถือเป็นสิ่งที่ส่งเสริมใ

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (928)

² บันทึกโดยมุสลิม: (869)

ห้กระทำ (เป็นสุนัต) โดยเป็นที่เห็นพ้องต้องกันของนักวิชาการ"1.

และไม่เป็นที่บัญญัติสำหรับอิหม่ามที่จะยกมือขึ้นขณะขอ
ดออาห์ในคุญบะฮ์วันศุกร์ เว้นแต่ในการขอฝน (อิสติสกออ์) และ
ะเป็นสิ่งที่ส่งเสริม (สุนัต) ให้อิหม่ามชี้ด้วยนิ้วชี้ ทั้งนี้มีรายงาน
จากท่านอุมาระฮ์ บิน รุอัยบะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ว่าท่านได้เห
็นบิซร์ บิน มัรวาน บนมินบรฺกำลังยกมือขึ้น ท่านจึงกล่าวว่า:

«قَبَّحَ اللَّهُ هَاتَيْنِ الْيَدَيْنِ؛ لَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ مَا يَزِيدُ عَلَى أَنْ يَقُولَ بِيَدِهِ
هَكَذَا، وَأَشَارَ بِإِصْبَعِهِ الْمُسَبَّحَةِ».

“ขออัลลอฮ์ทรงทำให้มือทั้งสองนี้น่ารังเกียจเกิด แท้จริงฉ
นเคยเห็นท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลอฮอะลัยฮะสัลลัม ไม่ไ
ด้ทำอะไรมากไปกว่าการทำสัญญาณด้วยมือของท่านเช่นนี้
และท่านได้ชี้ด้วยนิ้วชี้ของท่าน”2.

10- ให้ผู้ที่กล่าวคุญบะฮ์เป็นอิหม่ามละหมาด เพราะท่านน
บี ﷺ เคยปฏิบัติทั้งสองอย่างด้วยตัวท่านเอง และบรรดาเคาะลี
ฟะฮ์ของท่านหลังจากท่านก็ทำเช่นเดียวกัน และหากมีชายค
นหนึ่งกล่าวคุญบะฮ์ และอีกคนนำละหมาดเนื่องด้วยเหตุจำเป
็น ก็ถือว่าอนุญาต3

1 อัล-มัจมูอ ชัรหฺ อัล-มุฮซัซ: (4/ 521).

2 บันทึกลงโดยมุสลิม: (874)

3 อัล-มุฆนี ของอิบนุ กุตามะฮฺ: (2/ 228).

ประเด็นที่เจ็ด:คุณสมบัติของเคาะฎิบ

เคาะฎิบของมัสยิดถือเป็นเสาหลักและพลังของมัสยิด ด้วยเขา มัสยิดจึงสามารถปฏิบัติภารกิจของตนในการเผยแพร่การเรียกร้อง (ดะวะฮฺ) การสร้างความตระหนักแก่สังคม และการให้ความกระจ่างแก่ผู้คนในเรื่องราวศาสนาของพวกเขา ดังนั้น หากเคาะฎิบเป็นผู้มีความรู้ มีสติปัญญา มีปัญญาที่เฉียบแหลม และรอบรู้ในขนบธรรมเนียมและสภาพความเป็นอยู่ของผู้คน อิทธิพลของเขาย่อมจะดีและเป็นประโยชน์ต่ออุมมะฮฺของมัสยิด และต่อผู้อยู่อาศัยในละแวกที่มัสยิดตั้งอยู่ โดยจะทำหน้าที่สอน ชี้แนะ และนำพาพวกเขาไปสู่ทุกความดีงามและคุณธรรม

และบรรดาเคาะฎิบผู้เพียบพร้อมด้วยเงื่อนไขของการเป็นเคาะฎิบก็เป็นเช่นนั้น ในยุคแรกของอิสลาม ท่านนบี (ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม) ทรงเป็นเคาะฎิบ หลังจากนั้นคือบรรดาเคาะลีฟะฮ์ผู้ทรงคุณธรรมของท่าน ต่อมาคือบรรดาผู้นำ บรรดาแม่ทัพ บรรดานักวิชาการ และบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิ และนี่คือสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งนี้จำเป็นจะต้องมีสถานะอันสูงส่งในด้านศาสนา จริยธรรม ความรู้ และความประพฤติ

และนี่คือสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของหน้าที่นี้ในชีวิตของผู้คน เนื่องจากความเข้มแข็งของบรรดาเคาะฎิบย่อมปรากฏให้เห็นในสังคมของพวกเขา และความอ่อนแอของพวกเขา ก็ย่อมปรากฏผลกระทบในสังคมเหล่านั้น เพราะมัสยิดคือสิ่งที่สอนสังคมให้เชื่อมโยงคำพูดกับการกระทำ ดังนั้น หากเคาะฎิบเป็นผู้ที่อ่อนแอในด้านความรู้ สติปัญญา หรือบุคลิกภาพ หรือมีมารยาทและพฤติกรรมที่ไม่ดี เขาย่อมสร้างความเสีย

หายและไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ และหากภารกิจของเคาะฆีบคือการชี้แนะผู้ที่มาละหมาดไปสู่ความดี คุณธรรม และความถูกต้องชอบธรรม ก็เป็นเรื่องยากที่เคาะฆีบผู้ไม่รู้จะสามารถบรรลุภารกิจอันสูงส่งนี้ได้

และเคาะฆีบอาจเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนสำหรับหน้าที่นี้ ทั้งในด้านความรู้และความสามารถส่วนบุคคล แต่เขากลับมีภารกิจอื่นที่ต้องทำซึ่งส่งผลกระทบต่อระดับการปฏิบัติหน้าที่ของเขา

และเช่นเดียวกัน เขาอาจไม่มีเวลาเพียงพอที่จะเตรียมชุดบะซีให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เขาจึงปรากฏตัวต่อหน้าผู้คน - ดังที่อิบนุ ก็อยยิม อัล-ญะฮิซียะฮ์ เราะหิมะฮุลลอฮ์ ได้กล่าวไว้- ด้วยชุดบะซีที่ไม่ก่อให้เกิดการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ในหัวใจ ไม่มีการให้เอกภาพต่อพระองค์ ไม่มีความรู้ที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับพระองค์ ไม่มีการตักเตือนถึงความโปรดปรานของพระองค์ และไม่มีการกระตุ้นจิตใจให้รักพระองค์และปรารถนาที่จะพบพระองค์¹

และบางทีเขาอาจถูกอารมณ์ใฝ่ต่ำ หรือความโง่เขลา หรือความขัดแย้ง หรือความสุดโต่งที่น่าตำหนิเข้าครอบงำ เขาจึงออกนอกการวางตัวเป็นกลาง การชี้แนะเชิงอบรมสั่งสอน และการเรียกร้องเชิญชวนด้วยวิหยปัญญาและการตักเตือนที่ดีงาม

และแท้จริงมัสยิดนั้นมีบทบาทที่ยิ่งใหญ่ในศาสนา นี้เนื่องจากเป็นประกาศแห่งทางนำ ที่ซึ่งบ่าวได้เชื่อมสัมพันธ์กับพร

¹ ซาต อัลมะอาด ฟิ ฮัดยิ ค็อยริลอิบาด: (1/409)

ะผู้อภิบาลของเขา อีหามันของเขาจะแข็งแกร่งขึ้น และได้พบปะกับพี่น้องของเขาเพื่อร่วมมือกันในการเผยแผ่คุณธรรมและต่อต้านความชั่ว และมีสยิดจะไม่สามารถทำหน้าที่ดังกล่าวได้ เว้นแต่อัลลอฮ์ ตะอาลา จะทรงประทานอีหามผู้มีคุณสมบัติพร้อมทั้งด้านความรู้และคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนที่ดำรงตำแหน่งอันยิ่งใหญ่นี้ และปฏิบัติภารกิจของหน้าที่อันสูงส่งนี้

คุณสมบัติด้านความรู้ที่สำคัญที่สุดที่เคาะฎิบพึงมี:

1- การปฏิบัติงานด้วยความบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮ์ เพื่อให้การงานนั้นได้รับการสนับสนุน ได้รับการช่วยเหลือ เป็นที่ตอบรับ และเป็นที่รัก ณ อัลลอฮ์ และ ณ ผู้คน

2 - การออกห่างจากการโอ้อวดและการอวดอ้าง เพราะการงานทั้งหลายย่อมขึ้นอยู่กับเจตนา และแท้จริงทุกคนจะได้รับในสิ่งที่เขาตั้งใจเจตนาไว้ และผู้ใดที่โอ้อวดในสิ่งที่ตนไม่มี อัลลอฮ์จะทรงทำให้เขาเสื่อมเสีย

3- ต้องเป็นผู้ที่ท่องจำคัมภีร์ของอัลลอฮ์ หรือท่องจำบางส่วนของคัมภีร์ ทั้งยังต้องหมั่นทบทวนสิ่งที่ท่องจำไว้ และต้องมีการอ่านอัลกุรอานเป็นประจำทุกวัน

4- การท่องจำหะดีษของท่านนบีจำนวนหนึ่ง จากริยาฎุศศอลิฮีน หรือ อัลอรับะฮีน อันนะวะวียะฮฺ หรือ บุลุฆุลมะรอม หรือ ตำราหะดีษที่เชื่อถือได้เล่มอื่นๆ

5- เรียนรู้หลักศรัทธาที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นแนวทางของบรรพชนผู้ทรงธรรม (อัสสะลัฟ อัศศอลิหฺ)

6- ศึกษาเรียนรู้ฟิคว์ในบทบัญญัติของศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟิคว์ว่าด้วยอิบาเดฮ์ ซึ่งที่สำคัญที่สุดคือสิ่งที่เกี่ยวข้อง

งกับความสะอาด การละหมาด ซะกาต และการถือศีลอด และ
เช่นเดียวกันคือฝึกฮัจญ์ด้วยการทำธุรกรรม เพื่อจะได้ทราบถึง
หลักเกณฑ์ในการหารายได้และการใช้จ่าย และตักเตือนผู้คน
จากการฉ้อฉลหลอกลวงและการเอาทรัพย์สินของผู้อื่นมาโด
ยมิชอบ และตักเตือนพวกเขาเช่นกันให้ระวังจากความฟุ่มเฟ
ือยสุรุ่ยสุร่ายและความตระหนี่ถี่เหนียว เพื่อให้การจัดการทาง
การเงินของพวกเขาเป็นไปตามแนวทางของอัลกิตาบและอัส
สุนนะฮ์

7. เป็นผู้ที่เชี่ยวชาญภาษาอาหรับ เพื่อให้เข้าใจในความห
มายของสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ทรงประทานลงมาแก่เราะซูลของพระ
องค์ คือลัทธิอะลียะฮิสสลัม เพราะอัลกุรอานนั้นถูกประทา
นลงมาเป็นภาษาอาหรับ

8 - การอ่านชีวประวัติของท่านนบี จริยวัตรของท่านนบีมุ
หัมมัด และชีวประวัติของบรรพชนผู้ทรงธรรม ซึ่งในเรื่องราวด้
งกล่าวมีแบบอย่างที่ดี แบบฉบับอันดีงาม ชุมทรัพย์ความรู้อัน
เป็นประโยชน์ และวัฒนธรรมอิสลามอันสูงส่ง

9- การรู้จักบรรดาอะละมาอ์ในประเทศของตนและบรรดาผู้
รู้ที่แตกฉานท่านอื่นๆ ซึ่งเป็นที่รู้จักในด้านความถูกต้องของห
ลัความเชื่อ ความรู้ และสติปัญญา และการกลับไปหาพวกเข
าในทุกเรื่องที่เป็น ทั้งในประเด็นปัญหาทางศาสนาและการ
แก้ไขปัญหาของสังคม

10 - การทำความรู้จักกับกลุ่มอิสลามต่างๆ และหลักความ
เชื่อของพวกเขา แนวคิดทางปัญญาและเจตนารมณ์ของมัน
และแนวทางที่มุ่งทำลายและเป้าหมายของมัน เพื่อให้สามารถ
อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งเหล่านั้นได้ในแง่ของคัมภีร์ของอัลลอฮ์ ต

ะอาลา และขุนนะฮ์ของท่านเราะซูลลอฮ์ ﷺ และสิ่งที่บรรดาอะลมะฮ์มุสลิมผู้ทรงคุณวุฒิได้บันทึกไว้ อีกทั้งยังสามารถวิพากษ์ความจอมปลอมของมัน และตัดเตือนให้ระวังจากความเท็จของมัน

11. การให้ความสำคัญต่อสถานการณ์ของชาวมุสลิม ความอ่อนแอของพวกเขา และการที่บรรดาศัตรูมีอำนาจครอบงำพวกเขา และตระหนักว่าสิ่งนั้นมีสาเหตุมาจากการที่พวกเขาห่างไกลจากแนวทางอันเที่ยงตรงของอัลลอฮ์ ความอ่อนแอในการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และการยอมจำนนต่อบทบัญญัติของพระองค์ ดังนั้นเคาะฎิบจึงต้องพากเพียรในการสอนพวกเขาถึงสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่พวกเขาในเรื่องศาสนาและเรื่องทางโลกของพวกเขา

12- การเรียนรู้เกี่ยวกับสื่อแขนงต่างๆ และรับรู้ถึงข้อดีและข้อเสียของมัน รวมถึงวิธีการที่จะใช้ประโยชน์จากสื่อเหล่านั้นในการเชิญชวนสู่อัลลอฮ์ และเฝ้าระวังจากอันตรายที่มีอยู่ในนั้นต่อตนเองและสังคมของเขา

และเมื่อคุณสมบัติเหล่านี้มีอยู่อย่างครบถ้วนสำหรับผู้ท่านคฤปะฮ์ในวันศุกร์ สิ่งนั้นก็ก่อให้เกิดความเที่ยงตรงและความสมดุล ด้วยอนุมัติแห่งอัลลอฮ์ ตะอาลา

คุณสมบัติหลักทางจริยธรรม

1- เคาะฎิบประจำมัสยิดควรเป็นนักดาอีย์และผู้สอนแก่ญะมาอะฮ์ประจำมัสยิดและผู้ที่มายังมัสยิดของเขา ทั้งจากคนในละแวกนั้นและคนอื่นๆ ดังนั้นจึงจำเป็นที่เขาจะต้องยึดถือท่านรอซูลลอฮ์ คือลัทธิอะลอะฮ์อะลอะฮ์อะลอะฮ์ เป็นแบบอย่าง ท่านคือแบบอย่างอันดีงาม แบบฉบับอันดีเลิศ และต้นแบบอันสูงสุด

สำหรับประชาชาติและบรรดาผู้นำ ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ตรัสว่า:

(لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾)

โดยแน่นอนยิ่ง สำหรับพวกเจ้าในเราะซูลของอัลลอฮ์นั้นมีแบบอย่างอันดีงามสำหรับผู้หวังอัลลอฮ์และวันปรโลก และรำลึกถึงอัลลอฮ์อย่างมาก [อัล-อะห์ซาบ: 21]

และเขาควรนำพาตนเองและบรรดาผู้มามัศยิดของเขาให้ ออกจากการพุดคุยเรื่องدنยาและการเมือง และทำให้มัศยิดจำกัดอยู่เพียงแค่เรื่องวิชาความรู้และการอิบาดะฮ์

2- เป็นผู้ที่มีความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยในตนเอง อีกทั้งยังต้องใส่ใจดูแลความสะอาดของมัศยิด จัดสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และบำรุงรักษาสีงาม ความสะอาดต่างๆ โดยต้องหลีกเลี่ยงความฟุ่มเฟือย และละเว้นจากการประดับประดามัศยิด

3- เป็นผู้ที่มีวิถีการดำเนินชีวิตและบุคลิกภาพที่ดีงาม โดยปฏิบัติตามสุนนะฮ์ของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิอะสลลัม ด้วยการใช้เคราะและตัดหนวด พร้อมทั้งหลีกเลี่ยงการสวมใส่เสื้อผ้าที่ยาวเลยตาตุ่ม และต้องยึดมั่นในความน่าเกรงขามและความสงบเสถียร อีกทั้งต้องเป็นผู้ดำเนินรอยตามบรรพชนผู้ทรงคุณธรรม ขออัลลอฮ์ทรงเมตตาต่อพวกเขา

4- เป็นผู้อ่อนโยน มีความอดทนอดกลั้นและมีความเมตตา เพราะแท้จริงความอ่อนโยนนุ่มนวลนั้นไม่มีอยู่ในสิ่งใด เว้นแต่จะทำให้สิ่งนั้นงดงามขึ้น และจะไม่ถูกดึงออกจากสิ่งใด เว้นแต่

จะทำให้สิ่งนั้นมีตาหนิ ดังที่ปรากฏในหะดีษ โดยมีรายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮฺ เราะฎียัลลอฮุอันฮา จากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม กล่าวว่า:

«إِنَّ الرَّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا يُنْزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانُهُ».

"แท้จริงความอ่อนโยนจะไม่ปรากฏอยู่ในสิ่งใด เว้นแต่จะทำให้สิ่งนั้นงดงามขึ้น และจะไม่ถูกดึงออกจากสิ่งใด เว้นแต่จะทำให้สิ่งนั้นมีตาหนิ"¹.

ดังนั้นเมื่อมีความผิดพลาดเกิดขึ้นจากผู้ที่มีมาส์ยิดคนหนึ่ง ก็ไม่ควรที่เคาะฎิบจะตำหนิเขาอย่างรุนแรง แต่ให้ตักเตือนเขาด้วยความนุ่มนวล และสอนเขาด้วยวิธีการที่ดี มีรายงานจากท่านมูอาวิยะฮฺ บิน อัล-หะกัม อัล-สุละมียฺ เราะฎียัลลอฮุอันฮฺ ท่านได้กล่าวว่า:

بَيْنَمَا أَنَا أَصَلِّي مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ؛ إِذْ عَطَسَ رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ، فَقُلْتُ: يَرْحَمُكَ اللَّهُ، فَرَامَنِي الْقَوْمُ بِأَبْصَارِهِمْ، فَقُلْتُ: وَائْكُلْ أُمِّيَا، مَا شَأْنُكُمْ تَنْظُرُونَ إِلَيَّ؟ فَجَعَلُوا يَضْرِبُونَ بِأَيْدِيهِمْ عَلَى أَفْخَادِهِمْ، فَلَمَّا رَأَيْتُهُمْ يُصَمْتُونَنِي لِكَيْ سَكَتٍ، فَلَمَّا صَلَّى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، فَبَإْيٍ هُوَ وَأُيٍّ، مَا رَأَيْتُ مُعَلِّمًا قَبْلَهُ وَلَا بَعْدَهُ أَحْسَنَ تَعْلِيمًا مِنْهُ، فَوَاللَّهِ مَا كَهَرَنِي -أَيُّ: مَا قَهَرَنِي وَلَا نَهَرَنِي- وَلَا ضَرَبَنِي وَلَا شَتَمَنِي، قَالَ: «إِنَّ هَذِهِ الصَّلَاةَ لَا يَصْلُحُ فِيهَا شَيْءٌ مِنْ كَلَامِ النَّاسِ، إِنَّمَا هِيَ التَّسْبِيحُ وَالتَّكْبِيرُ وَقِرَاءَةُ الْقُرْآنِ».

ในขณะที่ฉันกำลังละหมาดพร้อมกับท่านเราะซูลุลลอฮฺ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ท่านได้นั้นมีชายคนหนึ่งในกลุ่มชน

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (2594)

ได้จามขึ้น ฉันจึงกล่าวว่า: “ขออัลลอฮ์ทรงเมตตาท่าน” แล้วผู้
คนก็จ้องมองมาที่ฉัน ฉันจึงกล่าวว่า: “โอ้ วิบัติแล้ว! มีอะไรหรื
อ พวกท่านถึงจ้องมองมาที่ฉัน?” จากนั้นพวกเขาก็เริ่มใช้มือ
ตบไปที่ต้นขาของพวกเขา เมื่อฉันเห็นว่าพวกเขาต้องการให้
ฉันเงียบ ฉันจึงนั่งเงียบไป เมื่อท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุ
อะลัยฮิวะสัลลัม ละหมาดเสร็จ -ขอให้บิดาและมารดาของฉัน
เป็นค่าไถ่ให้แก่ท่าน- ฉันไม่เคยเห็นใครคนใด ไม่ว่าจะก่อนหน้า
ท่านหรือหลังจากท่าน ที่จะสอนได้ดีไปกว่าท่านอีกแล้ว ขอสา
บานต่ออัลลอฮ์ ท่านไม่ได้ดูดาฉัน (คือ ท่านไม่ได้ตำหนิและไ
มได้ตวาดใส่ฉัน) ไม่ได้ตีฉัน และไม่ได้ด่าทอฉัน ท่านกล่าวว่า
: “แท้จริงแล้ว การละหมาดนี้ไม่เหมาะสมที่จะมีคำพูดใดๆ ของ
มนุษย์ปะปนอยู่ แท้จริงแล้วมันเป็นเพียงการตัสบีหฺ การตักบิร
และการอ่านอัลกุรอาน”¹.

5- เป็นผู้ที่มีความอ่อนโยนและมีหัวใจเมตตา เพื่อที่จะรวบรวม
ผู้คนไว้รอบตัวเขาให้ได้รับประโยชน์จากความเอื้ออาทร
ความช่วยเหลือ และความรู้ของเขา และอยู่เคียงข้างพวกเขาใ
นยามทุกข์ยากและความต้องการของพวกเขา และควรปรึกษ
าหารือกับพวกเขาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของมัสนูต

และท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้อยู่ใน
ตำแหน่งอันสูงสุดเหนือสิ่งเหล่านั้นทั้งหมด ดังที่อัลลอฮ์ ตะ
อาลา ทรงตรัสถึงท่านว่า:

¹ บันทึกโดยมุสลิม: (537)

(فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾)

เนื่องด้วยความเมตตาจากอัลลอฮ์นั่นเอง เจ้าจึงได้สุภาพอ่อนโยนต่อพวกเขา และหากเจ้าเป็นผู้ประพฤติดุร้ายและมีใจที่แข็งกระด้าง แน่نونพวกเขาก็จะออกห่างจากวงล้อมของเจ้าไป ดังนั้นจงอภัยให้แก่พวกเขา และจงขอร้องให้แก่พวกเขาเถิด และจงปรึกษาหารือกับพวกเขาในกิจการทั้งหลาย ครั้นเมื่อเจ้าได้ตัดสินใจแล้ว ก็จงมอบหมายต่ออัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรักบรรดาผู้มอบหมายทั้งหลาย

[อาลิอิมรอน: 159]

6- ประดับตนด้วยความอดทนและความเชื่อมั่น เพื่อให้คู่ควรกับเกียรติแห่งการเป็นผู้นำในมัสยิดและในหมู่คณะของเขา แท้จริงแล้วความอดทนและความเชื่อมั่นนั้นจะนำพาไปสู่อสถานะของการเป็นผู้นำในศาสนา ดังที่อัลลอฮ์ ตะอาลา ตรัสว่า:

(وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَيْمَةً يَهْتَدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٤﴾)

และเราได้ทำให้มีผู้นำในหมู่พวกเขา เพื่อจะได้นำทางตามคำบัญชาของเรา เมื่อพวกเขามีความอดทน และพวกเขาเชื่อมั่นต่อโอองการทั้งหลายของเรา [อัล-ซัจดะฮ์: 24]

7- เป็นผู้มีควมสัจจริงในสิ่งที่เขาพูด ไม่ว่าจะเป็นในการศุภะฮ์วันศุกร์ หรือในการบรรยายให้ความรู้และตักเตือน หรือในการพูดคุยของเขากับผู้คน เพื่อที่เขาจะได้เป็นส่วนหนึ่งจา

กบรดาผู้สัจจริง ผู้ที่ได้รับทางนำ และผู้ได้รับชัยชนะ ดังที่มีรายงานในหะดีษจากท่านนบี ﷺ ว่าท่านได้กล่าวว่า:

«عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ؛ فَإِنَّ الصَّدَقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ وَيَتَحَرَّى الصَّدَقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صِدْقًا، وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ، فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَّابًا».

"จำเป็นแก่พวกเจ้าที่จะต้องมีความสัตย์จริง เพราะแท้จริงความสัตย์จริงจะนำไปสู่ความดี และความดีจะนำไปสู่สวรรค์ และคนๆ หนึ่งจะยังคงสัตย์จริงและเพียรพยายามที่จะสัตย์จริงอยู่เสมอ จนกระทั่งอัลลอฮ์ทรงบันทึกให้เขาเป็นผู้ที่สัตย์จริง และพวกเจ้าจงระวังการโกหก เพราะแท้จริงการโกหกจะนำไปสู่ความชั่ว และความชั่วนั้นจะนำไปสู่นรก และคนๆ หนึ่งจะยังคงโกหกและเพียรพยายามที่จะโกหกอยู่เสมอ จนกระทั่งอัลลอฮ์ทรงบันทึกให้เขาเป็นคนโกหก"¹.

การโกหกนั้นเป็นความชั่วและเป็นภัยพิบัติ และการโกหกที่ใหญ่หลวงที่สุดคือการโกหกต่ออัลลอฮ์ ตะอาลา และการกล่าวใส่พระองค์โดยไร้ซึ่งความรู้ อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ตรัสว่า:

﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾﴾

จงกล่าวเถิด (โอ้ มุหัมหมัด) ว่า “แท้จริงพระผู้อภิบาลของฉันทรงห้ามสิ่งที่ผิดศีลธรรม ทั้งแบบเปิดเผยและแบบซ่อนเร้น

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (6094) และมุสลิม (2607) จากหะดีษของ अबดุลลอฮ์ อิบน์ มัสอูด เราะฎียัลลอฮุอันฮุ

และการกระทำที่เป็นบาป และการละเมิดสิทธิของผู้อื่นโดยมิชอบ และ (ทรงห้าม) พวกเจ้าตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์กับสิ่งใด ๆ โดยที่พระองค์มิได้ทรงประทานหลักฐานใด ๆ ลงมา และ (ทรงห้าม) พวกเจ้ากล่าวอ้างถึงอัลลอฮ์ในสิ่งที่พวกเจ้าไม่รู้ (ด้วยการกล่าวเท็จและใส่ร้ายพระองค์)” [อัล-อะฮ์รอฟ: 33]

อายะฮ์อันทรงเกียรตินี้ได้รวบรวมบาปที่ใหญ่หลวงที่สุดไว้ โดยเริ่มจากลำดับที่ต่ำกว่าไปสู่ลำดับที่สูงกว่า ซึ่งก็คือการกล่าวใส่ร้ายอัลลอฮ์โดยปราศจากความรู้ในพระนามของพระองค์ คุณลักษณะของพระองค์ และบัพญญัตติของพระองค์

และการกล่าวเท็จต่อท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัทธิลัทธิอะลียฮะซัลลัม เป็นส่วนหนึ่งของการโกหกที่ยิ่งใหญ่ที่สุดและเป็นบาปที่น่ารังเกียจที่สุด และเป็นหนึ่งในบาปใหญ่ที่ผู้กระทำความผิดคาดโทษด้วยไฟนรก มีรายงานจากท่านอัลมุฮัมมัด บิน ซุัยบะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ท่านกล่าวว่า: ฉันได้ยินท่านนบี คือลัทธิลัทธิอะลียฮะซัลลัม กล่าวว่า:

«إِنَّ كَذِبًا عَلَىَّ لَيْسَ كَكَذِبٍ عَلَى أَحَدٍ، مَنْ كَذَبَ عَلَىَّ مُعَمَّدًا، فَلْيَتَّبِعُوا مَفْعَدَهُ مِنَ النَّارِ».

"แท้จริงการพูดเท็จเกี่ยวกับฉันนั้น ไม่เหมือนกับการพูดเท็จเกี่ยวกับผู้ใด ใครก็ตามที่พูดเท็จเกี่ยวกับฉันโดยเจตนา ดังนั้นเขาจงเตรียมที่นั่งของเขาในนรก"¹.

และจงหลีกเลี่ยงการโกหก ถึงแม้ว่ามันจะมาจากเจตนาที่ดีก็ตาม ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ทำความดีและห้ามปรา

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (1291) และมุสลิม (4)

มาจากความชั่ว ดังเช่นที่ผู้ตกเตือนบางคนได้กระทำ เพราะแท้จริงแล้วมันคือความน่ารังเกียจที่ไม่มีความดีและทางนำใดๆ อยู่ในนั้น ผู้ที่กล่าวออกมานั้นจะได้รับบาปและไม่ได้รับผลบุญ เป็นผู้ทำบาปและไม่ใช่ว่าผู้ที่จะได้รับผลประโยชน์ใดๆ

8- มีความซื่อสัตย์สุจริตในการถ่ายทอดถ้อยคำ และพิสูจนถึงความจริงของข่าว และไม่ด่วนเชื่อในข่าวลือ และไม่ยึดถือเว้นแต่คำพูดที่เชื่อถือได้ และแท้จริงอัลลอฮ์ได้ทรงบัญชาเราในเรื่องดังกล่าวไว้ในดำรัสของพระองค์ที่ว่า:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهْلَةٍ فَتُصْحَبُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ۝﴾

โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย หากคนชั่วนำข่าวใดๆ มาแจ้งแก่พวกเจ้า พวกเจ้าก็จงสอบสวนให้แน่ชัด หาไม่แล้วพวกเจ้าจะก่อเคราะห์กรรมแก่พวกหนึ่งโดยไม่รู้ตัว แล้วพวกเจ้าจะกลายเป็นผู้เสียใจในสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไป [อัล-หุจรอต: 6]

9- การพยายามอย่างยิ่งในการปกปิดข้อบกพร่องของผู้คน และเก็บจำความลับของพวกเขາ เพราะผู้ใดที่ปกปิดข้อบกพร่องของมุสลิม อัลลอฮ์จะทรงปกปิดข้อบกพร่องของเขาทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และผู้ใดที่ติดตามข้อบกพร่องของบรรดามุสลิม อัลลอฮ์ก็จะทรงติดตามข้อบกพร่องของเขา จนกระทั่งพระองค์จะทรงเปิดโปงเขาแม้จะอยู่ในบ้านของตนก็ตาม มีรายงานจากท่านอับดุลลอฮ์ บิน อุมร์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา ว่า ท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«مَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ».

“ผู้ใดปกปิดสิ่งไม่ดีให้แก่มุสลิม อัลลอฮ์จะทรงปกปิดสิ่งไม่ดีให้แก่เขาในวันกิยามะฮ์”¹. จากอนุบรชชะ อัลอัสละมียฺ เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ได้กล่าวว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัทธิลุลลอฮะลียะฮ์วะสัลลัม ได้กล่าวว่า:

«يَا مَعْشَرَ مَنْ آمَنَ بِلِسَانِهِ، وَلَمْ يَدْخُلِ الْإِيمَانُ قَلْبَهُ، لَا تَغَايِبُوا الْمُسْلِمِينَ، وَلَا تَتَّبِعُوا عَوْرَاتِهِمْ؛ فَإِنَّهُ مَنِ اتَّبَعَ عَوْرَاتِهِمْ يَتَّبِعْ اللَّهُ عَوْرَتَهُ، وَمَنْ اتَّبَعَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ يَفْضَحْهُ فِي بَيْتِهِ».

“โอท่านผู้ศรัทธาด้วยลิ้นของเขา โดยที่ความศรัทธายังไม่เข้าสู่หัวใจของเขา! จงอย่าค้นหาขามุสลิม และอย่าสอดแนมพวกเขาเพื่อเปิดโปงความลับของพวกเขา แท้จริงใครก็ตามที่พยายามเปิดโปงความลับของพวกเขา อัลลอฮ์ก็จะทรงติดตามความลับของเขา และผู้ใดที่อัลลอฮ์ทรงติดตามความลับของเขา พระองค์ก็จะทรงเปิดโปงเขาในบ้านของเขา”².

ประเด็นที่แปด: มารยาทของการคุฏบะฮ์และเคาะฎิบ:

1- จำเป็นที่คุฏบะฮ์วันศุกร์จะต้องบริสุทธิ์จากการถูกใช้เป็นเครื่องมือในการโฆษณาให้แก่บุคคล พรรค สถาบัน หรือสิ่งอื่นใด และจะต้องมีความบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮ์ตะอาลาและศาสนานของพระองค์ เพื่อเผยแผ่การเรียกร้องและเชิดชูพระดำรัสของพระองค์ ดังที่อัลลอฮ์ตะอาลาตรัสว่า:

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (2442) และมุสลิม (2580)

² รายงานโดย อนุตาวูด (4880)

(وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا)

และว่าแท้จริงบรรดามัสยิดนั้นเป็นของอัลลอฮ์ ดังนั้น พวกเจ้าอย่าวิงวอนขอผู้ใดเคียงคู่กับอัลลอฮ์ [อัลญิน: 18]

2- เคาะฎิบไม่ควรกล่าวคุตบะฮ์ยาวจนเป็นภาระแก่ผู้ฟังและทำให้พวกเขาเบื่อหน่ายที่จะฟัง และก็ไม่ควรกล่าวสั้นจนเนื้อหาขาดความสมบูรณ์และขาดตอน

3- จำเป็นสำหรับเคาะฎิบที่จะต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้ฟังขณะกล่าวคุตบะฮ์ โดยควรลดระดับการใช้ถ้อยคำกับคนทั่วไปตามสติปัญญาของพวกเขา หลีกเลี่ยงคำศัพท์ทางภาษาที่ยากเกินความเข้าใจ ใช้ระดับปานกลางกับคนระดับกลาง และใช้ภาษาที่สละสลวยกับผู้รู้ เพื่อที่จะเป็นผู้มีวิทยปัญญาสำหรับคนทุกระดับชั้น ที่วางทุกสิ่งไว้ในตำแหน่งที่เหมาะสมของมัน และในทุกกรณี ต้องละเว้นจากคำพูดที่มีการปรุงแต่งและป็นเท็จ

4- หลีกเลี่ยงประเด็นขัดแย้งที่ก่อให้เกิดความบาดหมางและความเกลียดชัง เพราะแท้จริงแล้วภารกิจหลักของเคาะฎิบคือการสอนผู้คน การรวมหัวใจของพวกเขาให้อยู่บนสัจธรรม และการขจัดสาเหตุของความแตกแยกในหมู่พวกเขา

5- ไม่เลยเถิดในการใช้คำคล้องจองและสำนวนที่ลึกลับ ซึ่งแต่เป้าหมายหลักคือการถ่ายทอดความหมายที่เป็นประโยชน์ ด้วยถ้อยคำที่ชัดเจนและสั้นที่สุด

6- ให้หลีกเลี่ยงการเล่นแบบที่นำรังเกียจและเสแสร้ง และการสวมบทบาทเป็นบรรดาเคาะ楯ที่มีชื่อเสียง เพราะสิ่งนั้นจะก่อให้เกิดความอึดอัดและไม่เป็นที่พอใจในจิตใจ¹

ประเด็นที่เก้า:

จุดประสงค์และเป้าหมายของคณะ

คุณบะฮ์วันศุกร์ควรมีเป้าหมายดังต่อไปนี้:

1- การชี้แจงถึงหลักการเอกภาพของอัลลอฮ์ ความสำคัญ และความประเสริฐของมัน และการตักเตือนให้ระวังจากการตั้งภาคีในทุกประเภท ทุกรูปแบบ และทุกช่องทาง

2- การตัดเตือนและกล่าวให้รำลึกถึงอัลลอฮ์ผู้ทรงสูงส่ง การสอบสวนและการตอบแทนของพระองค์ในโลกหน้า และความหมายอันสูงส่งจากพระผู้อภิบาลที่ทำให้จิตใจมีชีวิตชีวา และการเรียกร้องสู่ความดี การสั่งใช้ในเรื่องที่ดีและห้ามในเรื่องที่ชั่วร้าย

3- การสร้างความเข้าใจในศาสนาแก่ชาวมุสลิมและสอนพวกเขาถึงศีลธรรมต่างๆ จากคัมภีร์ของอัลลอฮ์ ตะอาลา และแบบฉบับของเราะซูลของพระองค์ คือลัทธิของอะลียะฮ์ซะลัฮ์ม พร้อมกับการใส่ใจในความถูกต้องดีงามของหลักจริยธรรมและมารยาท ให้ปลอดพ้นจากการสวดโองและการหย่อนยาน

4- การแก้ไขความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับอิสลาม และ
 ละครตอบโต้ข้อคลุมเครือและเรื่องเท็จที่ฝ่ายตรงข้ามสร้างขึ้น

¹ โปรดดู: รูปแบบการคูณบะฮัสน์ศักร์ ของอับดุลลอฮ์ บิน ดอยฟุลลอฮ์ อัล-เราะฮ์ยัลลีย์ (น. 1 2, 20, 22), และ คำแนะนำ 50 ประการเพื่อการเป็นเคาะฎิบที่ประสบความสำเร็จ ของอะมีร บิน มุหัมมัด อัล-มัจญี (น. 33, 73, 87)

นเพื่อทำให้เกิดความสับสน ด้วยรูปแบบที่น่าเชื่อถือและสุขุม โดยปราศจากการโต้เถียงและการด่าทอ

5- การเผชิญหน้ากับแนวความคิดที่ทำลายล้างและทำให้หลงผิด ด้วยการนำเสนออิสลามที่ถูกต้องในฐานะที่เป็นแนวทางอันเป็นรากฐานดั้งเดิมของประชาชาติ ซึ่งอัลลอฮ์ได้ทรงเล็งออกสรรสำหรับประชาชาตินั้น และประชาชาติเองก็ได้ยอมรับเป็นศาสนาของตน พร้อมกับการชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะพิเศษต่างๆ อันได้แก่ ความครอบคลุม ความเป็นดุลยภาพ ความลุ่มลึก และการสร้างสรรค์ในเชิงบวก

6- การเชื่อมโยงคุณบะฮ์เข้ากับชีวิตและสภาพความเป็นจริงที่ผู้คนดำเนินชีวิตอยู่ โดยมุ่งเน้นการเยียวยาโรคภัยของสังคมและนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ของสังคม ซึ่งมีที่มาจากบทบัญญัติอิสลามอันสูงส่ง พร้อมกับการให้ความสำคัญกับหลักความเชื่อ (อะกีดะฮ์) และการปรับปรุงแก้ไข หลักการอิสลามและหลักการอิหม่าน กิจการของสตรีและครอบครัวมุสลิม และหัวข้ออื่น ๆ ที่ตรงกับความต้องการของผู้คน

7- การคำนึงถึงโอกาสต่างๆ ที่เวียนมาบรรจบตลอดทั้งปี เช่น เราะมะฎอน หัจญ์ และอื่นๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้ฟังและทำให้พวกเขาปรารถนาที่จะได้รับความรู้ที่จะมาส่องสว่างนำทางแก่พวกเขาในเรื่องนั้นๆ

8- การยืนยันความหมายของความเป็นพี่น้องอิสลามระหว่างมุสลิม และต่อต้านอคติและการแบ่งแยกทางเชื้อชาติ นิกาย ภูมิภาค และอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่มุสลิม

ประเด็นที่สิบ: วิธีการเตรียมคุดบะธ

จำเป็นสำหรับเคาะฉีกที่ต้องใส่ใจกับการเตรียมคุดบะธของเขาย่างพิถีพิถัน และคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้:

โดยทั่วไปแล้วบทคุดบะธจะประกอบด้วยสามส่วนคือ: บทนำ เนื้อหา และบทสรุป ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ไม่ได้กล่าวถึงโดยตรงในระหว่างการเขียนหรือการบรรยาย อีกทั้งยังเป็นส่วนที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกัน โดยคุณภาพของความเชื่อมโยงนี้จะดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของเคาะฉีก ความรู้ที่กว้างขวาง และประสบการณ์ของเขา ซึ่งจะทำให้ส่วนต่างๆ ของบทคุดบะธมีความเป็นระเบียบและโครงสร้างที่รัดกุม

ความเป็นระเบียบและความรัดกุมนี้ทำให้ความหมายชัดเจนและเป่าประสงค์ปรากฏเด่นชัด และยังรับประกันว่าผู้พูดจะได้รับ การรับฟังเป็นอย่างดีจากผู้ฟัง และความสนใจอย่างเต็มที่จากผู้ร่วมวงสนทนา

บทนำ: เคาะฉีกควรให้ความสำคัญกับบทนำและการเปิดประเด็นของเขา โดยกล่าวด้วยถ้อยคำเริ่มต้นที่ชี้นำให้ผู้ฟังทราบถึงเป้าหมายของคุดบะธ อันเป็นการดึงดูดความสนใจและเตรียมความพร้อมทางจิตใจ ซึ่งอาจจะเป็นโอองการจากอัลกุรอานที่ตักเตือนหรือส่งเสริม หรือบางส่วนจากวิหยปัญญาอันคมคายของท่านนบี และการเปิดประเด็นนั้นคือสิ่งที่แรกที่เคาะฉีกจะนำเสนอต่อผู้ฟังของเขา ดังนั้น เมื่อเขาสามารถสร้างความประทับใจให้แก่พวกเขาด้วยการนำเสนอที่ดีแล้ว พวกเขาจะสามารถติดตามคุดบะธส่วนที่เหลือได้อย่างต่อเนื่องและกระตือรือร้น

และในช่วงต้นของคำพูดควรมีสิ่งที่บ่งชี้ถึงเป้าหมายของผู้พูด โดยเป็นที่ทราบกันดีว่าคฤตบะธีวันศุกร์นั้นจะเริ่มต้นด้วยการสรรเสริญต่ออัลลอฮ์ การสดุดีพระองค์ การกล่าวคำปฎิญาณทั้งสอง และการเสาะละวาทและสละมาแต่เราะซูลของอัลลอฮ์ คือลลลอฮอะลยฮิวะซัลลัม ดังนั้น ในถ้อยคำเหล่านี้ควรมีการคัดสรรอย่างสละสลวยซึ่งจะบ่งบอกถึงหัวข้อของคฤตบะธีและจุดประสงค์ของมัน

หัวข้อ: ซึ่งเป็นเป้าหมายอันยิ่งใหญ่ที่สุดของคฤตบะธี และอาจเป็นการเหมาะสมที่จะระบุหัวข้ออย่างชัดเจนในช่วงเริ่มต้นของคฤตบะธี เช่น การกล่าวว่า “ฉันต้องการจะกล่าวกับพวกท่านเกี่ยวกับเรื่อง...” หากเป็นประเด็นร่วมสมัยที่สังคมกำลังถกเถียงและต้องการคำชี้แจงที่ชัดเจนในเรื่องนั้น

และบางครั้งอาจไม่เป็นการเหมาะสมที่จะกล่าวถึงเรื่องนั้นโดยตรง อาจเพราะเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อน หรือเป็นสาเหตุให้เกิดความแตกแยกในหมู่ผู้คน ในกรณีเช่นนี้ เคาะฎิบควรระมัดระวัง นำเข้าสู่ประเด็นนั้น และกล่าวถึงมันในทางอ้อม เพื่อนำพาผู้ฟังไปตามลำดับของเหตุและผล จนกระทั่งบรรลุเป้าหมายที่ต้องการด้วยความพอเหมาะและความสมดุล โดยหลีกเลี่ยงการยั่วแหย่และความแตกแยก และด้วยเหตุนี้ เคาะฎิบจะสามารถบรรลุเป้าหมายของเขาในการเตรียมความพร้อมทางจิตใจของผู้คนได้ หากว่าพวกเขาปฏิเสธหรือเบือนหน้าหนีจากเรื่องนั้น หรือหากมันเป็นเรื่องที่จิตใจของพวกเขาไม่คุ้นเคย

และหัวข้อของคฤตบะธีนั้น โดยทั่วไปจะตั้งอยู่บนรากฐานที่สำคัญสองประการ คือ การอธิบายให้ชัดเจนและการอ้างอิงหลักฐาน

ส่วนการอธิบายให้กระจ่างนั้น คือการกล่าวถึงคำจำกัดความของประเด็นที่กำลังพูดถึง และการกล่าวถึงคุณลักษณะ คุณสมบัติเฉพาะ และข้อดีต่างๆ ของมัน

ส่วนเรื่องการอ้างเหตุผล: โดยส่วนใหญ่แล้ว ประเด็นที่จะนำเสนอจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนด้วยหลักฐาน ข้อโต้แย้ง ข้อพิสูจน์ และข้อชี้ชัดต่างๆ โดยหลักฐานเหล่านี้มักจะมาจากอัลกุรอาน ฮัซซุนนะฮ์ และคำกล่าวของบรรพชนสละฟ รวมถึงการหยิบยกเหตุการณ์และเรื่องราวบางอย่างขึ้นมาเพื่อการเปรียบเทียบและเป็นข้อคิดเตือนใจ นอกจากนี้ สิ่งที่เป็นประโยชน์ในเรื่องนี้คือการอ้างอิงจากบรรดาอิมามผู้มีชื่อเสียงและผู้ทรงปัญญาในหมู่พวกเขา ซึ่งเป็นผู้ที่รู้จักกันในด้านความดีงาม การเป็นผู้นำ คุณธรรม ความสมณะ ความกล้าหาญ และความยำเกรง ทั้งนี้ให้เป็นไปตามความเหมาะสมของสถานการณ์และเนื้อหา

การปิดท้ายคุฏบะฮ์: หลังจากที่เคาะฎิบนำเสนอหัวข้อของเขาเสร็จแล้ว เป็นการดีที่จะปิดท้ายคุฏบะฮ์ด้วยบทสรุปที่เหมาะสม ซึ่งเป็นการรวบรวมแนวคิดและสรุปใจความสำคัญของเรื่อง ด้วยสำนวนที่แตกต่างและวิธีการที่รวบรัด เพราะการยืดเยื้อในขั้นตอนนี้จะนำมาซึ่งความเบื่อหน่ายและทำให้ความคิดกระจัดกระจาย

และไม่ควรประกอบด้วยความคิดใหม่ๆ และหลักฐานใหม่ๆ เพราะเมื่อมันจะไม่ใช่อัจฉริยะ แต่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของคุฏบะฮ์และเป็นส่วนต่อขยายของมัน

และปัจเจกบุคคลจะต้องทรงพลังทั้งในด้านการใช้ถ้อยคำและอิทธิพลที่สร้างขึ้น เพราะเป็นสิ่งที่สุดท้ายที่กระหอบโสตประสาท

ของผู้ฟังและยังคงอยู่ในความคิดคำนึงของเขา หากมันอ่อนแอในเชิงการเรียบเรียงและไร้อรรถาธิบายในการนำเสนอ คุณประโยชน์ของคฤหัสถ์ก็ย่อมสูญสิ้นไป

และปัจจุณิมบทอาจเป็นโองการจากอัลกุรอานที่ยังไม่เคยถูกหยิบยกมาก่อน ซึ่งรวบรวมหัวข้อในด้านการส่งเสริมให้ทำความดี การตักเตือนให้เกรงกลัว หรือการอ้างหลักฐานเพื่อยืนยัน และอาจเป็นหะดีษของท่านนบีที่ให้ประโยชน์แก่เช่นเดียวกับโองการจากอัลกุรอาน และอาจเป็นการทบทวนองค์ประกอบของคฤหัสถ์ในรูปแบบที่แตกต่าง และด้วยวิธีการที่ครอบคลุม ชัดเจน และทรงพลัง

และยังมีอีกสองประการที่เคาะฆิบศรให้ความสำคัญ คือ เอกภาพของหัวข้อ และความแปลกใหม่กับการเปลี่ยนแปลง

ความเป็นเอกภาพของหัวข้อ: ควรจำกัดอยู่เพียงหัวข้อเดียว เพื่อให้องค์ประกอบครบถ้วน มีการขัดเกลาถ้อยคำ และนำเสนอได้อย่างลึกซึ้ง เนื่องจากหัวข้อที่แตกแขนงและประเด็นที่หลากหลายในคราวเดียวกันนั้น จะทำให้สมาธิไขว้เขว ทำให้เนื้อหาบางส่วนถูกสืมเลือน และนำไปสู่การนำเสนอที่ยืดเยื้อน่าเบื่อ ภาพรวมที่จืดชืด และความตื้นเขิน

ความแปลกใหม่และการเปลี่ยนแปลง: ซึ่งหมายความว่า การคฤหัสถ์ของเขาทั้งหมดไม่ควรจำกัดอยู่แค่ในหัวข้อที่ซ้ำไปซ้ำมา แต่เขาควรสร้างความหลากหลายในหัวข้อต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมทุกเรื่องของบทบัญญัติอิสลาม ตั้งแต่เรื่องเตาฮีด อิบาเดฮ์ มุอามะลาต อัคลาก และอื่นๆ

และไม่ควรยึดติดกับลีลาเดียวในรูปแบบและวิธีการนำเสนอของเขา แต่ควรมีทั้งรูปแบบที่เป็นเชิงคำถามบ้าง และเชิงบอ

กล่าวบ้าง มีการยกอุทาหรณ์ และการเสาะแสวงหาวิหยาปัญญาและความลับเบื้องหลัง ควบคู่ไปกับการสัมผัสความเป็นจริงของสังคม การพิจารณาความต้องการของผู้คน และการชี้แนะ และให้ความกระจ่างแก่พวกเขา ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อพวกเขา¹

บทที่ 4 บทบัญญัติว่าด้วยมัสยิด

ประการที่หนึ่ง: ความหมายของมัสยิด

มัสยิดตามหลักวิชาการ คือ สถานที่ซึ่งจัดให้มีการละหมาดฟريضห้าเวลา การละหมาดวันศุกร์ และอื่นๆ และมีการเปล่งเสียงอะซาน โดยได้ชื่อวามัสยิดเพราะเป็นสถานที่สำหรับการสวดต่ออัลลอฮ์ ตะอาลา

ความแตกต่างระหว่างมัสยิดและมัสยิด

มัสยิด คือสถานที่ที่ถูกกำหนดไว้สำหรับการละหมาดฟريض (ละหมาดบังคับ) อย่างถาวร ส่วนมัสยิดคือสถานที่ที่ถูกจัดไว้สำหรับการละหมาดชั่วคราว เช่น สถานที่ละหมาดในโรงเรียน สถาบัน บริษัท และตามเส้นทางการเดินทาง และอื่นๆ ซึ่งไม่ได้ถูกะกัฟไว้สำหรับการละหมาดทั้งห้าเวลา และไม่เป็นสุนัตให้ละหมาดตะฮียะตุลมัสยิดเมื่อเข้าไปในมัสยิด หากแต่เป็นสุนัตเมื่อเข้าไปในมัสยิด

¹ ดู: แนวทางในการเตรียมคุณบะฮ์วันศุกร์ ของ ดร. ซอลิห์ บิน อับดุลลอฮ์ บิน มุหมัด: (หน้า 22) และหน้าต่อไป

ประการที่สอง: การสร้างมัสยิดและความประเสริฐ ของมัน

บรรดามัสยิดคือสถานที่ดีเลิศและประเสริฐที่สุดบนหน้าแผ่นดิน ซึ่งมีการประกอบอิบาดะฮ์ที่ประเสริฐที่สุดในนั้น นั่นก็คือการละหมาด อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ตรัสว่า:

(فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ﴿٦١﴾ رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿٦٢﴾)

(แสงสว่างแห่งฮิदाเยฮ์ของอัลลอฮ์นั้นได้เจิดจรัสอย่างชัดแจ้งโดยเฉพาะอย่างยิ่ง)ในบรรดาบ้านที่อัลลอฮ์ทรงอนุญาตให้หัยยกย่อง และให้พระนามของพระองค์ถูกรำลึกอยู่เสมอ เพื่อให้จะแซ่ซ้องสดุดีแด่พระองค์ในนั้น ทั้งในยามเช้าและยามพลบค่ำ

บรรดาบุรุษผู้ทำการค้าและการขายไม่ได้ทำให้พวกเขาหันห่างออกจากการรำลึกถึงอัลลอฮ์ และการดำรงละหมาด และการจ่ายซะกาต โดยที่พวกเขากลัววันที่หัวใจจะปวดร้าวและสลายตาจะเหลือกลาน [อันนุร: 36-37]

และอัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ทรงอ้างอิงบรรดามัสยิดว่าเป็นของพระองค์ เพื่อเป็นการให้เกียรติและยกย่อง โดยมีดำรัสว่า:

(وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ ...)

และใครเล่าที่อธรรมยิ่งไปกว่าผู้ที่ปิดกั้นไม่ให้ใช้บรรดามัสยิดของอัลลอฮ์เพื่อการกล่าวถึงพระนามของพระองค์... [อัลบะเกาะเราะฮ์: 114] และพระองค์ผู้ทรงมหาบริสุทธิ์ได้ตรัสว่า

﴿وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾

และแท้จริงบรรดามัสยิดนั้นเป็นของอัลลอฮ์ ดังนั้น พวกเจ้
าอย่าวิงวอนขอผู้ใดเคียงคู่กับอัลลอฮ์ [อัลญิน: 18]

และด้วยเหตุนี้ ศาสนบัญญัติจึงได้ส่งเสริมการสร้างและทำ
นุบำรุงมันทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม และส่วนหนึ่งจากห
ลักรฐานในเรื่องนี้คือ อัลลอฮ์ ตะอาลา ทรงตรัสว่า:

﴿إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ
وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ﴾

แท้จริงผู้ที่จะพัฒนาบรรดามัสยิดของอัลลอฮ์นั้น คือผู้ที่ศ
รัทธาต่ออัลลอฮ์ และวันปรโลก และได้ดำรงไว้ซึ่งการละหมาด
และจ่ายซะกาต และเขาไม่กลัวผู้ใดเว้นแต่อัลลอฮ์เท่านั้น ดังนั้น
น แนนอน ชนเหล่านี้แหละจะเป็นผู้อยู่ในกลุ่มชนผู้ได้รับทาง
นำ [อัตเตาบะฮ์: 18]

จากท่านอุษมาน บิน อффาน เราะฎียัลลอฮุอันฮู ได้กล่าว
ว่า: ท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลลอฮ์อะลียะฮิซะสลัม กล่าวว่:

«مَنْ بَنَىٰ مَسْجِدًا يَبْتَغِي بِهِ وَجْهَ اللَّهِ بَنَىٰ اللَّهُ لَهُ مِثْلَهُ فِي الْجَنَّةِ».

"ผู้ใดที่สร้างมัสยิดโดยมุ่งหวังความพอพระทัยของอัลลอ
ฮ์ อัลลอฮ์จะทรงสร้างเยี่ยงนั้นให้แก่เขาในสวรรค์"¹.

และจากญาบิร บิน अबดุลลอฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮูมา ท่าน
เราะซูลุลลอฮ์ คือลัลลลอฮ์อะลียะฮิซะสลัม กล่าวว่:

«مَنْ بَنَىٰ مَسْجِدًا لِلَّهِ كَمْحَصَ قَطَاةٍ، أَوْ أَصْعَرَ، بَنَىٰ اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ».

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (450) และมุสลิม (533)

"ผู้ใดสร้างมัสยิดหลังหนึ่งเพื่ออัลลอฮ์ แม้จะมีขนาดเท่ารั้ง
นกกระทาทรายหรือเล็กกว่านั้น อัลลอฮ์จะสร้างบ้านหลังหนึ่ง
ให้แก่เขาในสวรรค์"¹.

และคำกล่าวของท่านนบี ﷺ ที่ว่า:

«وَلَوْ كَمْ فَحِصَ قَطَا».

""แม่เพียงเท่าที่ฟักไข่ของนกกระทา"" หมายถึง สถานที่
ที่นกตัวเมียใช้ทำรังบนพื้นดินเพื่อวางไข่ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบ
ยบเพื่อเน้นย้ำให้เห็นถึงขนาดที่เล็กมาก เพื่อที่จะไม่ให้ผู้ใดดู
ถูกการสร้างมัสยิดของเขา แม้ว่าจะมีขนาดเล็กมากก็ตาม

และอาจจะรวมถึงผู้ที่มีส่วนร่วมในการก่อสร้างแม้จะเป็นเพียง
อิฐหรือดินก้อนหนึ่ง หรือลงแรงด้วยมือของตน หรือจ่ายค่า
จ้างคนงาน และการกระทำอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ซึ่งถือได้ว่
าเป็นการช่วยเหลือในการสร้างมัสยิดด้วยตัวเองหรือด้วยหรั
พย์สินของเขา โดยมุ่งหวังผลตอบแทนที่จะได้รับจากสิ่งนั้น นั
นคือการที่อัลลอฮ์จะทรงสร้างบ้านให้แก่เขาเช่นเดียวกันหรือ
กว้างขวางกว่าในสวนสวรรค์ เนื่องจากบ้านในสวนสวรรค์นั้น
ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกับสิ่งที่มีอยู่ในโลกนี้ได้ และไม่
มีสิ่งใดเทียบเคียงกันได้เลย และสิ่งนี้เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้ที่อัล
ลอฮ์ทรงประทานความกว้างขวางแก่เขาได้รับแรงในการทำค
วามดีงาม และฉกฉวยโอกาสในชีวิตนี้ เพื่อที่เขาจะได้เตรียม
พร้อมสำหรับโลกหน้าของเขา ซึ่งเขาจะพบว่าผลตอบแทนนั้น

¹ รายงานโดย อิบน์มาญะฮ์ (738) และอัลบุศรียกกล่าวในหนังสือ «อัซซะวาอิด» (1/94) ว่า
เป็นสายรายงานที่สะอาด

นถูกเพิ่มพูนทวีคูณ ณ ที่พระผู้อภิบาลของเขอย่างมากมาย¹

ประการที่สาม: การอิมาระฮ์มัสยิดและความประเสริฐของมัน

การอิมาระฮ์มัสยิดในความหมายโดยรวมนั้นครอบคลุมทั้งด้านรูปธรรมและด้านนามธรรม ซึ่งประกอบด้วยการสร้างมัสยิดและบูรณะซ่อมแซม การจัดให้มีแสงสว่างและเครื่องปู การดูแลให้บริการและทำความสะอาด การทำอิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์ ในนั้น การแต่งตั้งอิหม่ามและมุอ์ซซิน การเปิดวงเรียนรู้ เช่น การสอนอัลกุรอาน ฟิกฮ์ ตัฟซีร หะดีษ และศาสตร์อื่นๆ ที่มีประโยชน์ การจัดสรรปัจจัยยังชีพแก่ผู้ปฏิบัติงาน และการทำอะกัฟในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่มัสยิด เช่น การระกัฟที่พักออาศัยสำหรับอิหม่าม มุอ์ซซิน ครู และนักศึกษา การสร้างสถานที่อาบน้ำละหมาด และสาธารณประโยชน์อื่นๆ ของมัสยิด

อัลลอฮ์ ตะอาลา ได้ตรัสว่า:

﴿إِنَّمَا يَعْزُمُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَن يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ۝﴾

แท้จริงผู้ที่จะพัฒนาบรรดามัสยิดของอัลลอฮ์นั้น คือผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และวันปรโลก และได้ดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และจ่ายซะกาต และเขาไม่กลัวผู้ใดเว้นแต่อัลลอฮ์เท่านั้น ดังนี้

¹ ดู: “บทต่างๆ และประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับมัสยิด” ของเชคอิบนุ ญิบรีน เราะหิมะฮุลลอฮ (หน้า 14)

น แนนอน คนเหล่านี้แหละจะเป็นผู้อยู่ในกลุ่มชนผู้ได้รับทาง
นำ [อัตเตาบะฮ์: 18]

แท้จริงอายะฮ์อันทรงเกียรติได้ยืนยันถึงการมีศรัทธาแก่ผู้
ที่ทำการอิมาเราะฮ์มัสยิดด้วยการละหมาดในนั้น การทำความสะอาด
สะอาด และการซ่อมแซมส่วนที่ชำรุดทรุดโทรม¹

ประการที่สี่: การทำให้มัสยิดสะอาดบริสุทธิ์และก ารดูแลรักษามัสยิดให้ปราศจากสิ่งสกปรก

เนื่องด้วยมัสยิดทั้งหลายเป็นสถานที่แห่งการเคารพภักดีแ
ละแสวงหาความใกล้ชิดต่ออัลลอฮ์ตะอาลาด้วยการเชื่อฟังภัก
ติ จึงมีคำสั่งให้ดูแลรักษาและปกป้องมัสยิดให้พ้นจากบรรด
าสิ่งสกปรกและสิ่งปฏิกูลทั้งหลาย เพื่อให้มัสยิดเหล่านั้นคงไว้
ซึ่งความสะอาด ความดีงาม และความสวยงาม

ชัยค์อิบนุสะอ์ดียฺ رحمهฮุลลอฮ์ กล่าวในการตีฟฮิรดาร์
สของพระองค์ตะอาลาว่า:

(فِي بُيُوتِ إِذْنِ اللَّهِ أَنْ تَرْفَعَ وَيُذَكَّرَ فِيهَا أَسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ
وَإِلَّا صَالَ ۝)

(แสงสว่างแห่งฮิdayะฮ์ของอัลลอฮ์นั้นได้เจิดจรัสอย่างชัด
แจ้งโดยเฉพาะอย่างยิ่ง)ในบรรดาบ้านที่อัลลอฮ์ทรงอนุญาตใ
ห้ยกย่อง และให้พระนามของพระองค์ถูกรำลึกอยู่เสมอ เพื่อที่
จะแซ่ซ้องสดุดีแด่พระองค์ในนั้น ทั้งในยามเช้าและยามพลบ
ค่ำ [อันนุร: 36] ท่านกล่าวว่า:

¹ ดู: «สิ่งที่ยอนุมัติและสิ่งต้องห้ามในมัสยิด» โดย มุหัมมัด อัลอ์ฟัลญฺ (น. 9)

(... أَنْ تَرْفَعَ وَيُذَكَّرَ فِيهَا أَسْمُهُ...)

ให้ยกย่อง และให้พระนามของพระองค์ถูกรำลึก นี่คือบทบัญญัติโดยรวมของมัสยิด ซึ่งการให้ความยิ่งใหญ่แก่มัสยิดนั้นรวมถึง: การสร้างมัสยิด การกวาดและทำความสะอาดให้ปราศจากนยะอิสและสิ่งโสโครก การปกป้องมัสยิดจากคนวิกลจริตและบรรดาเด็กที่ไม่ระวังจากนยะอิส และจากบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา และต้องได้รับการปกป้องจากการพุดจาไร้สาระ และการปลงเสียงดังในเรื่องอื่นนอกจากการรำลึกถึงอัลลอฮ์¹

จากท่านอบูฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ เล่าว่า มีสตรีผิวดำคนหนึ่งเคยทำความสะอาดมัสยิด (หมายถึง กวาดมัสยิด) แล้วท่านเราะซูลุลลอฮ์ คือนักลลอฮุอะลยฮิวะสัลลัม ไม่เห็นนาง ท่านจึงได้ถามถึงนาง พวกเขาตอบว่า "นางเสียชีวิตแล้ว" ท่านจึงกล่าวว่า

«أَفَلَا كُنْتُمْ آذَنْتُمُونِي» قَالَ: فَكَأَنَّهُمْ صَغُرُوا أَمْرَهَا، فَقَالَ: «ذُلُّنِي عَلَى قَبْرِهَا» فَذَلُّوهُ، فَصَلَّى عَلَيْهَا، ثُمَّ قَالَ: «إِنَّ هَذِهِ الْقُبُورَ مَمْلُوءَةٌ ظُلْمَةً عَلَى أَهْلِهَا، وَإِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ يُنَوِّرُهَا لَهُمْ بِصَلَاتِي عَلَيْهِمْ».

«เหตุใดพวกท่านจึงไม่แจ้งแก่ฉัน?» เสมือนว่าพวกเขาเห็นว่าเรื่องของนางเป็นเรื่องเล็กน้อย ท่านจึงกล่าวว่า: «จงนำทางฉันไปยังหลุมศพของนาง» แล้วพวกเขาก็นำทางท่านไป ท่านจึงละหมาดให้แก่นาง หลังจากนั้น ท่านได้กล่าวว่า: «แท้จริงบรรดาหลุมฝังศพเหล่านี้เต็มไปด้วยความมืดมิดสำหรับผู้อยู่ในนั้น และแท้จริงอัลลอฮ์ ผู้ทรงเกรียงไกรและทรงสูงส่ง จะทรงไ้

¹ ตัฟซีรอัชชะอ์ดี (หน้า 569).

ห่มนสวางไสวเพื่อพวกเขา ด้วยการละหมาดของฉันให้แก่พวกเขา»¹.

มีรายงานที่ได้รับการยืนยันจากท่านอนัส เราะฎียัลลอฮุอันฮู ว่าท่านกล่าวว่า: ขณะที่เราอยู่ในมัสยิดกับท่านนบี ศ็อลลัลลอฮ์ อลัยฮิ วะสัลลัม ก็มีชาวเบดูอินคนหนึ่งเข้ามาแล้วยืนปัสสาวะในมัสยิด บรรดาสหายของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮ์ อลัยฮิ วะสัลลัม จึงกล่าวว่า: "เฮ้ย เฮ้ย!" ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮ์ อลัยฮิ วะสัลลัม จึงกล่าวว่า:

«لَا تُزْمُوهُ - أَي: لَا تَقْطَعُوا عَلَيْهِ بَوْلَهُ - دَعُوهُ».

""อย่าหยุดเขา (คือ อย่าห้ามเขาปัสสาวะ) จงปล่อยเขาไปเถิด"" พวกเขาจึงปล่อยเขาไว้จนกระทั่งเขาปัสสาวะเสร็จ จากนั้นท่านเราะซูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮ์ อลัยฮิ วะสัลลัม ได้เรียกเข้ามา และกล่าวแก่เขาว่า:

«إِنَّ هَذِهِ الْمَسَاجِدَ لَا تَصْلُحُ لِنَعْنِيٍّ مِنْ هَذَا الْبَوْلِ وَلَا الْقَدْرِ، إِنَّمَا هِيَ لِذِكْرِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَالصَّلَاةِ وَقِرَاءَةِ الْقُرْآنِ».

ในมัสยิดเหล่านี้เป็นสถานที่ที่ไม่เหมาะแก่การรดน้ำปัสสาวะและสิ่งสกปรกอื่นๆ หากแต่ว่ามันเป็นสถานที่สำหรับการรำลึกถึงอัลลอฮ์ผู้ทรงอำนาจ การละหมาด และการอ่านอัลกุรอาน แล้วท่านก็ได้ส่งชายคนหนึ่งจากกลุ่มชนให้นำถ้ำน้ำมาเทลง²

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (460) และมุสลิม (956)

² รายงานโดย อัล-บุคอรี: (219) โดยสรุป, และมุสลิม: (285)

และไม่มีข้อขัดแย้งว่าปัสสาวะและสิ่งที่คล้ายกันนั้นเป็นนะ
ญิสซึ่งจะต้องดูแลรักษามัสยิดให้พ้นจากมัน เนื่องจากมัสยิด
เป็นสถานที่ที่มีเงื่อนไขต้องมีความสะอาด ดังนั้น บรรดามัสยิด
พรม และส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ลาน ดาดฟ้า และอื่นๆ จะต้องได้
รับการดูแลให้พ้นจากนะญิสทั้งปวง และจะต้องถูกชำระล้างให้
สะอาดเมื่อมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากสิ่งเหล่านั้นเกิดขึ้น

และเช่นเดียวกันนี้ ได้มีรายงานเกี่ยวกับการชำระล้างให้สะ
อาดจากสิ่งสกปรกต่าง ๆ เช่น เสมหะ น้ำมูก น้ำลาย เลือด หน
อง และอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน โดยมีรายงานจากท่านอนัส บิ
น มาลิก เราะฎียัลลอฮุอันฮุ ว่า แท้จริงท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะ
ลัยฮิอะสลาม ได้เห็นเสมหะที่ทิศกิบละฮ์ เรื่องดังกล่าวสร้างความ
ไม่พอใจแก่ท่านเป็นอย่างมาก จนปรากฏให้เห็นบนใบหน้า
ของท่าน ท่านจึงลุกขึ้นไปขูดมันออกด้วยมือของท่าน และก
ล่าวว่า:

«إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا قَامَ فِي صَلَاتِهِ فَإِنَّهُ يُتَاجَى رَبَّهُ - أَوْ إِنَّ رَبَّهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْقِبْلَةِ -
فَلَا يَنْزُقَنَّ أَحَدَكُمْ قِبَلَ قِبْلَتِهِ، وَلَكِنْ عَنْ يَسَارِهِ أَوْ تَحْتَ قَدَمَيْهِ» ثُمَّ أَخَذَ طَرَفَ
رِدَائِهِ، فَبَصَقَ فِيهِ ثُمَّ رَدَّ بَعْضَهُ عَلَى بَعْضٍ، فَقَالَ: «أَوْ يَفْعَلْ هَكَذَا».

«แท้จริง เมื่อคนหนึ่งคนใดในหมู่พวกเจ้ายืนละหมาด เขา
กำลังสนทนาอย่างเป็นส่วนตัวกับพระเจ้าของเขา - หรือแท้จ
ริงพระเจ้าของเขาอยู่ระหว่างเขาและทิศกิบลัต - ดังนั้น จงอย่าไ
ห้คนใดในหมู่พวกเจ้าหันหน้าไปยังเบื้องหน้าทิศกิบลัตข
องเขา แต่ให้หันไปทางซ้ายหรือใต้เท้าของเขา» หลังจากนั้น
ท่านได้จับชายผ้าคลุมของท่าน แล้วหันหน้าลงบนพื้นนั้น

จากนั้นก็นำชายผ้ามาทบกัน แล้วท่านก็กล่าวว่า «หรือให้ทำ
เช่นนี้»¹.

และมีหะดีษจำนวนมากที่บ่งชี้ถึงการห้ามถ่มน้ำลายและเส
มหะในมัสยิด และในบางหะดีษได้ห้ามมิให้ถ่มน้ำลายไปยังทิศ
กิบลัตหรือทางด้านขวาของเขา และได้อนุญาตให้ถ่มน้ำลาย
ไปทางด้านซ้ายหรือใต้เท้าซ้ายของเขา จากนั้นให้ใช้เท้าถูมัน
และเป็นที่แน่นอนว่าการถ่มน้ำลายและเสมหะนั้นเป็นสิ่งที่น
่ารังเกียจโดยธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิ
วะสัลลัม จึงโกรธเมื่อท่านเห็นรอยน้ำลายที่บริเวณกิบลัตของ
มัสยิด จนกระทั่งใบหน้าของท่านแดงกำ และท่านได้รับไปชุด
มันออก จากนั้นได้หาแทนที่ด้วยน้ำหอมชนิดหนึ่งหรือหญ้าฝ
ร่น

และเป็นที่ทราบกันว่ามัสยิดที่สร้างจากดินนั้น การขูดออก
เป็นเรื่องง่าย และด้วยพื้นที่เป็นดิน จึงสามารถฝังสิ่งที่ตกลงไป
หรือนำดินที่เประะเปื้อนนั้นออกไปได้

และเนื่องด้วยมัสยิดในยุคสมัยนี้โดยส่วนใหญ่แล้วมีการปู
พื้นและพรมที่สะอาด ซึ่งง่ายต่อการเประะเปื้อนด้วยสิ่งสกปรก
และโสโครก และจะปรากฏร่องรอยของเสมหะ เลือด หนอง แล
ะสิ่งที่คล้ายคลึงกัน จึงถูกกำหนดให้มีการห้ามถ่มน้ำลายลงบน
พื้นโดยเด็ดขาด ไม่ว่าจะบนพรม หรือบนกำแพง หรือบนพื้น
ก็ตาม ดังนั้นผู้ใดที่เผลอหรือจำเป็นต้องถ่มน้ำลายหรือเสมหะ
ก็ให้เขาออกไปด้านนอกเพื่อกระทำการดังกล่าว หรือถ่มลงใน
ผ้าเช็ดหน้าแล้วนำออกไป หรือถ่มลงบนชายเสื้อของตนแล้ว

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (405) และมุสลิม (551)

วพบทบกัณดั่งที่ถูกระบุไว้ในหะดีษ เพื่อให้มัสยิดยังคงไว้ซึ่งความสะอาดและน่าอภิรมย์

และรายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา กล่าววว่า:

«أَمَرَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِنَاءَ الْمَسَاجِدِ فِي الدُّورِ، وَأَنْ تُنْظَفَ وَتُطَيَّبَ».

""ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม สั่งให้สร้างมัสยิด และให้ทำความสะอาดและฉีดยน้ำหอม"" สุฟยานกล่าวว่า การสร้างมัสยิดในถิ่นฐานต่างๆ หมายถึง ในหมู่ชนเผ่าต่างๆ¹.

ประการที่ห้า: บทบัญญัติเรื่องการสร้างมัสยิดบนสุสาน หรือการนำสุสานเข้ามาในมัสยิด

ไม่อนุญาตให้สร้างมัสยิดบนหลุมศพของผู้ใดก็ตาม เพราะมันเป็นสิ่งต้องห้าม ชัยคุลอิสลาม อิบน์ ตัยมียะฮ์ เราะหิมะฮุลลอฮ์ ได้กล่าวว่า: บรรดาอิหม่ามมีมติเห็นพ้องต้องกันว่า ห้ามไม่ให้มีการสร้างมัสยิดบนหลุมฝังศพ เพราะท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

«إِنْ مَن كَانَ قَبْلَكُمْ كَانُوا يَتَّخِذُونَ الْقُبُورَ مَسَاجِدَ، أَلَا فَلَا تَتَّخِذُوا الْقُبُورَ مَسَاجِدَ؛ فَإِنِّي نَهَيْتُكُمْ عَنْ ذَلِكَ».

"แท้จริงบรรดาผู้ที่มาก่อนพวกเขาก็ได้ยึดเอาสุสานเป็นมัสยิด ดังนั้นพวกเขาก็อย่าได้เอาสุสานเป็นมัสยิด เพราะแท้จริงฉันได้ห้ามพวกเขาคจากสิ่งนั้น"

¹ บันทึกโดย อัตติรมิซีย: (594), และโปรดดู: «บทต่างๆ และประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับมัสยิด» (หน้า: 27)

และไม่อนุญาตให้ฝังศพในมัสยิด หากมัสยิดมีมาก่อนก็ให้
แก้ไข โดยการปรับพื้นที่โบรให้เรียบ หรือขุดขึ้นมาหากยังให้
มี

และหากว่ามัสยิดถูกสร้างขึ้นหลังจากมีกุโบร ก็ให้รื้อมัสยิด
นั้น หรือไม่ก็ให้รื้อทำลายสภาพของกุโบรนั้นเสีย ทั้งนี้ มัสยิด
ที่อยู่บนกุโบรนั้นไม่อนุญาตให้ละหมาดฟัรฎุและสุนัต เพราะ
เป็นสิ่งที่ถูกห้าม¹

และส่วนหนึ่งจากบรรดาหลักฐานในเรื่องนี้นอกเหนือจาก
ที่ชัยคุลอิสลาม เราะหิมะฮุลลอฮ์ ได้กล่าวไว้คือ: จากท่านหญิง
อาอิชะฮ์ และท่าน अबดุลลอฮ์ บิน अबباس เราะฎียัลลอฮุอันฮุม
า ได้กล่าวว่า: ในยามที่ท่านเราะฮูลุลลอฮ์ ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิ
วะสัลลัม กำลังป่วยใกล้ถึงแก่กรรม (หมายถึง ความตายได้มา
เยือนท่าน) ท่านได้เอาผ้าคลุมของท่านมาคลุมไว้บนใบหน้า
และเมื่อท่านรู้สึกอึดอัด ท่านก็ได้เปิดมันออกจากใบหน้าของ
ท่าน แล้วท่านก็ได้กล่าวในขณะที่อยู่ในสภาพเช่นนั้นว่า:

«لَعَنَهُ اللَّهُ عَلَى الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى، اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ».

“อัลลอฮ์ทรงสาปแช่งชาวยิวและคริสเตียนที่ยึดเอาหลุมศพ
ของบรรดาศาสนทูตของพวกเขาเป็นสถานที่สักการะ” ท่าน
นตักเตือนมีให้กระทำเช่นเดียวกับพวกเขา²

แท้จริงท่านเราะฮูล   ได้ชี้แจงขณะที่ท่านอยู่ในช่วงสภาวะ
แห่งความตายว่า อัลลอฮ์ ผู้ทรงเกียรติ ผู้ทรงยิ่งใหญ่ ได้สาป
แช่งชาวยิวและชาวคริสเตียน เนื่องจากการที่พวกเขายึดเอา

¹ «มััจญ์มูลพะตาวา» (22/194)

² รายงานโดย อัลบุคอรี (435) และมุสลิม (531)

หลุมฝังศพของบรรดานบีของพวกเขาเป็นมัสยิด และท่านได้ชี้แจงว่าการกระทำดังกล่าวนี้เป็นธรรมเนียมปฏิบัติของผู้ปฏิบัติศรัทธาในยุคก่อนหน้า ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตือนประชาชาติของท่านจากการเลียนแบบพวกเขา และเพื่อปิดประตูสู่การตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์และการเคารพภักดีต่อสิ่งอื่นนอกเหนือจากพระองค์

และจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ มารดาแห่งศรัทธาชน เราะฎียัลลอฮุอันฮา ว่า ท่านหญิงอุมมุฮะบีบะฮ์และท่านหญิงอุมมุสะละมะฮ์ ได้เล่าแก่ท่านนบี ﷺ เกี่ยวกับโบสถ์แห่งหนึ่งที่ทั้งสองได้เห็นในแผ่นดินหะบะชะฮ์ซึ่งมีรูปภาพต่าง ๆ อยู่ภายใน แล้วท่านจึงกล่าวว่า:

«إِنَّ أَوْلَٰئِكَ إِذَا كَانَ فِيهِمُ الرَّجُلُ الصَّالِحُ فَمَاتَ، بَنَوْا عَلَى قَبْرِهِ مَسْجِدًا، وَصَوَّرُوا فِيهِ تِلْكَ الصُّوَرَ، فَأُولَٰئِكَ شِرَارُ الْخَلْقِ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ».

"«แท้จริงพวกเขาเหล่านั้น เมื่อมีชายที่ซอลิฮ์ในหมู่พวกเขาเสียชีวิตลง พวกเขาจะสร้างมัสยิดบนหลุมฝังศพของเขา และวาดรูปดังกล่าวไว้ในนั้น พวกเขาเหล่านั้นคือสิ่งถูกสร้างที่ชั่วช้าที่สุด ณ ที่อัลลอฮ์ ในวันกิยามะฮ์»"¹.

และรายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮา กล่าวว่า: ท่านนบี ﷺ คือลัลลลอฮุอะลียฮิวะสลัลัม กล่าวในระหว่างที่ท่านป่วยซึ่งท่านลุกขึ้นไปไหนไม่ได้ ว่า:

«لَعَنَ اللَّهُ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ».

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (427) และมุสลิม (528)

“พระผู้เป็นเจ้าของท่านทรงสาปแช่งชาวฮิวและคริสเตียนที่ยึดเอา
หลุมศพของบรรดาศาสนทูตของพวกเขาเป็นสถานที่สักการ
ะ” และหากมิใช่เพราะเหตุนี้แล้ว หลุมศพของท่านคงจะถูกแ
สดงให้เห็นเด่นชัด แต่เกรงว่ามันจะถูกยึดเป็นมัสยิด¹

ประการที่หก: บัญญัติเกี่ยวกับการตกแต่งมัสยิด

ไม่ควรตกแต่งมัสยิดและโอ้อวดมัน ดังที่ท่านอัลบุคอรีได้
บันทึกไว้จากท่านอับดุลลอฮ์ อิบน์ อับบาส เราะฎียัลลอฮุอันฮู
มา เล่าว่า: “”พวกท่านจะประดับประดามัน เนกเช่นที่ชาวฮิวแ
ละชาวคริสต์ได้ประดับประดา””

จากท่านอนัส บิน มาลิก เราะฎียัลลอฮุอันฮู ได้กล่าวว่า : “
”พวกเขาจะแข่งขันกันโอ้อวดมัน แล้วจะไม่เข้าไปปฏิบัติศาสน
กิจในนั้นเว้นแต่เพียงเล็กน้อย””

และมีรายงานจากท่านอุมร่า ท่านได้สั่งให้สร้างมัสยิด แล
ะกล่าวว่า: “”จงให้ผู้คนได้หลบฝน และท่านจงระวังอย่าได้ย้อ
มสิ่งใดให้เป็นสีแดงหรือสีเหลือง เพราะมันจะทำให้ผู้คนไขว้เข
ว””²

ในยุคสมัยนี้การโอ้อวดในเรื่องมัสยิดได้แพร่หลายไปอย่า
งมาก และผู้คนได้พุ่มเพื่อยในการตกแต่งและใช้จ่ายไปกับมัน
อย่างมากมาย และบรรดาอะละมาอ์ได้วินิจฉัยว่าอนุญาตให้สร
างมัสยิดอย่างดีได้ หากบ้านเรือนและที่อยู่อาศัยถูกสร้างขึ้น
อย่างดีเช่นกัน เพื่อที่มัสยิดจะได้ไม่ดูน่าเกลียดและต่ำต้อยเมื่อ

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (1390) และมุสลิม (529)

² บันทึกโดยอัลบุคอรีในเศาะฮิห์ของท่าน เป็นรายงานมุวัลลัฏด้วยสำนวนชี้ขาด (1/ 96-97)

เทียบบ้านเรือนเหล่านั้น แต่ต้องปราศจากการฟุ่มเฟือยและการตกแต่งที่เกินความจำเป็นในเรื่องการตกแต่ง สี และการทาสี รวมถึงความหลากหลายของวัสดุที่ใช้ เช่น เครื่องเคลือบ กระเบื้อง และพรม ซึ่งไม่มีความจำเป็น ทั้งนี้ เป็นที่ทราบกันดีว่ายังมีมัสยิดอีกหลายแห่งที่ต้องการแม้กระทั่งการบูรณะชั้นพื้นฐาน ดังนั้นจึงสมควรที่จะนำเงินไปใช้ในการบูรณะมัสยิดเหล่านั้น

จากอับลลอฮ์ บิน อุมัร เราะฎียัลลอฮูอันฮูมา

«أَنَّ الْمَسْجِدَ كَانَ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مَبْنِيًّا بِاللِّينِ، وَسَقْفُهُ الْحَرِيدُ، وَعُمْدُهُ خَشَبُ التَّخْلِ، فَلَمْ يَزِدْ فِيهِ أَبُو بَكْرٍ شَيْئًا، وَزَادَ فِيهِ عُمَرُ وَبَنَاهُ عَلَى بُنْيَانِهِ فِي عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ بِاللِّينِ وَالْحَرِيدِ وَأَعَادَ عُمْدَهُ خَشَبًا، ثُمَّ غَيَّرَهُ عُثْمَانُ فَرَادَ فِيهِ زِيَادَةٌ كَثِيرَةٌ، وَبَنَى جِدَارَهُ بِالْحِجَارَةِ الْمَنْقُوشَةِ وَالْقَصَّةِ، وَجَعَلَ عُمْدَهُ مِنْ حِجَارَةٍ مَنْقُوشَةٍ وَسَقْفَهُ بِالسَّاجِ».

«มัสยิดในสมัยของท่านเราะซูลุลลอฮ์ คืออลัลลลอฮะลัยฮิ วะสลัลมุนั้นถูกสร้างด้วยอิฐ หลังคาทำด้วยใบอินทผาลัม และเสาทำจากไม้ต้นอินทผาลัม ท่านอะบูบักรไม่ได้เพิ่มเติมสิ่งใดเข้าไป และท่านอุมัรได้ขยายเพิ่มเติมและสร้างขึ้นตามโครงสร้างเดิมในสมัยของท่านเราะซูลุลลอฮ์ คืออลัลลลอฮะลัยฮิ วะสลัลมุนั้น ด้วยอิฐและใบอินทผาลัม และได้ทำเสาขึ้นมาใหม่ด้วยไม้ หลังจากนั้นท่านอูษมานได้เปลี่ยนแปลงมัน โดยได้เพิ่มเติมเข้าไปอย่างมาก และได้สร้างกำแพงด้วยหินสลักและปูนปลาสเตอร์ และทำเสาจากหินสลักและหลังคาทำด้วยไม้สัก»¹.

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี (446)

อัลลามะฮ์ อับดุลอะซีซ บิน บาซ เราะหิเหมฮุลลอฮ์ กล่าวว่า: การกระทำของท่านอะฮฺมาน เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ ชี้ให้เห็นถึงการปรับปรุงมัสยิดให้สวยงามด้วยหินที่แกะสลัก ไม้เนื้อดี และอัลก็อศเศาะฮ์ ซึ่งหมายถึงการทาสีผนังนั้น ก็ไม่เป็นไร ถึงแม้ว่าวิถีสีชีวิตของชาวสะลัฟจะเหมาะสมและประเสริฐกว่าก็ตาม แต่เมื่อผู้คนต่างตกแต่งที่อยู่อาศัยของตนให้สวยงาม และไม่ชอบอาคารแบบเก่า จนการปล่อยมัสยิดให้อยู่ในสภาพเดิมอาจทำให้พวกเขาไม่ยอมมาละหมาดและมารวมตัวกันในมัสยิด ก็ไม่เป็นไรที่จะกระทำเหมือนที่ท่านอะฮฺมาน เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ ได้ทำไว้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มามัสยิด แต่หากเพื่อการโอ้อวดแล้วก็ไม่ได้ และไม่สมควรที่จะมีการเขียนข้อความใดๆ ในมัสยิด ดังนั้นที่ดีกว่าคือปล่อยให้มันเรียบ ๆ"¹.

ประการที่เจ็ด: บทบัญญัติเรื่องการเข้ามัสยิดของผู้ปฏิเสธศรัทธา

เป็นที่ต้องห้ามสำหรับชาวมุสลิมที่จะอนุญาตให้ผู้ปฏิเสธศรัทธาคนใดเข้าสู่มัสยิดอัลหะรออมและเขตหะรออมทั้งหมดที่อยู่โดยรอบ และหลักการพื้นฐานในเรื่องนี้คือคำดำรัสของอัลลอฮ์ ตะอาลา:

{يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا...}

บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย แท้จริงบรรดาผู้ตั้งภาคินั้น โสมม ดังนั้นพวกเขาจงอย่าเข้าใกล้มัสยิดอัลหะรออม หลังจากปีของ

¹ อ้างจาก “อัล-มะชาญิด” ของอัล-เกาะหฺญอนีย์ (หน้า: 71).

พวกเขา... [อัลเตาบะฮ์: 28] ส่วนมัสยิดอื่น ๆ นั้น หากการเข้าไปของพวกเขามีวัตถุประสงค์ที่ศาสนาอนุญาตก็ไม่มีข้อห้ามในเรื่องนั้น เช่น การสอบถามเกี่ยวกับอิสลาม หรืองานที่เกี่ยวข้องกับมัสยิด หรือเพื่อผลประโยชน์ของชาวมุสลิม หรือเพื่อป้องกันการตักเตือนบรรยายธรรม หรือเข้าไปเพื่อเรื่องที่ศาสนาอนุญาต เช่น การตีม้น้ำที่มีอยู่ภายในมัสยิด ในสภาพการณ์เช่นนี้ถือว่าอนุญาตให้กระทำได้ เนื่องจากท่านนบี คือลลลอฮะลัยฮะสลลัม ได้เคยผูกขุมามะฮ์ บิน อุซาล ไว้กับเสาของมัสยิด ดังมีรายงานจากท่านอบู ฮุร็อยเราะฮ์ เราะฎียัลลอฮุอันฮู ได้กล่าวว่า:

«بَعَثَ النَّبِيُّ ﷺ خَبِلًا قَبِلَ نَجْدٍ، فَجَاءَتْ بِرَجُلٍ مِنْ بَنِي حَنِيفَةَ يُقَالُ لَهُ ثُمَامَةُ بْنُ أُثَالٍ، فَرَبَطُوهُ بِسَارِيَةٍ مِنْ سَوَارِي الْمَسْجِدِ فَخَرَجَ إِلَيْهِ النَّبِيُّ ﷺ فَقَالَ: «مَا عِنْدَكَ يَا ثُمَامَةُ؟» فَقَالَ: عِنْدِي خَبْرٌ يَا مُحَمَّدُ، إِنْ تَقْتُلْنِي تَقْتُلْ ذَا دَمٍ، وَإِنْ تُنْعِمَ تُنْعِمَ عَلَيَّ شَاكِرٍ، وَإِنْ كُنْتَ تُرِيدُ الْمَالَ فَسَلْ مِنْهُ مَا شِئْتَ، فَتَرَكَهُ حَتَّى كَانَ الْغَدُ...» الحديث.

ท่านนบี คือลลลอฮะลัยฮะสลลัม ได้ส่งกองทหารมาไปยังทิศทางของนัจด์ และพวกเขากลับมาพร้อมกับชายคนหนึ่งจากเผ่าบะนีหะนีฟะฮ์ ชื่อว่า ขุมามะฮ์ บิน อุซาล พวกเขาจึงผูกเขาไว้กับเสาต้นหนึ่งของมัสยิด ท่านนบี คือลลลอฮะลัยฮะสลลัม จึงได้ออกมาหาเขา แล้วกล่าวว่า “เจ้ามีอะไรบ้าง โอ้ ขุมามะฮ์?” เขาตอบว่า “ฉันมีแต่สิ่งดีๆ โอ้ มุหัมมัด หากท่านฆ่าฉัน ท่านก็ได้ฆ่าผู้ที่มีคนหวงเลือด และหากท่านจะให้ความเมตตา ท่านก็ได้ให้ความเมตตาแก่ผู้ที่รู้คุณ และหากท่านต้อง

จะถามอย่างเข้มงวด ดังนั้นอย่าได้ถือโทษโกรธเคืองฉันเลย" ท่านกล่าวว่า: «จงถามมาในสิ่งที่ท่านต้องการเถิด»... จนกระทั่งเขากล่าวว่า: ชายผู้นั้นกล่าวว่า: "ฉันศรัทธาในสิ่งที่ท่านนำมา และฉันเป็นตัวแทนจากหมู่ชนของฉันที่อยู่เบื้องหลัง และฉันคืออิมาม บิน ษะละบะฮ์ พี่น้องจากเผ่าเบนุสะอัด บิน บักร¹»¹.

นี่คือสิ่งที่เราสามารถนำเสนอได้เกี่ยวกับสิ่งที่มุฮซิน อิหม่าม และผู้ที่อ่านคุฎบะฮ์จำเป็นต้องรู้ และหุกุมต่าง ๆ ของมัสยิด และเราขอส่งเสียมุฮซิน อิหม่าม และผู้ที่อ่านคุฎบะฮ์ให้ยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ผู้ทรงเกรียงไกรและสูงส่ง ให้พากเพียรในการแสวงหาความรู้และเผยแผ่มัน และให้เอาใจใส่ในสิ่งนั้น

และอัลลอฮ์คือผู้ประทานความสำเร็จ ขออัลลอฮ์ทรงโปรดประทานพรและประทานความสันติแด่ท่านนบีผู้ห่มมัสญิดของเรา แด่วงศ์วานของท่าน และบรรดาเศาะฮาบะฮ์ของท่านทั้งหลาย และบทสุดท้ายแห่งการวิงวอนของเราคือ มวลการสรรเสริญเป็นเอกสิทธิของอัลลอฮ์ พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์สำหรับมุฮซิน ชิน อิมาม และเคาะฎิบ

การอะซานและการอิกอมะฮ์, โดย ดร. สะอีด บิน อะลี บิน วะฮฟิ อัล-เคาะฎอนีย, ผู้จัดพิมพ์: โรงพิมพ์สะฟิร, กรุงริยาด

บทบัญญัติต่างๆ เกี่ยวกับการเป็นอิหม่ามและการเป็นมะมูมในการละหมาด, ดร. अबดุลมุหซิน อัล-มุณีฟ

¹ รายงานโดย อัลบุคอรี. และดู: มัจญ์มูอ์ ฟะตาวา วะมะกอลาต อิบนิ บาซ, เล่มที่แปด, หุกุมการเข้ามัสยิดของผู้ปฏิเสธศาสนา, และฟะตาวา อัล-ลัจญ์นะฮ์ อัต-ตอลิมะฮ์ 6/276.

การเป็นอิหม่ามในการละหมาด ตามแนวทางของอัลกิตาบและอัซซุนนะฮ์, สะอีด บิน อะลี บิน วะฮัฟ อัล-เกาะหฺฎอนี

รูปแบบการศุภะฮ์วันศุกร์, โดย अबดุลลอฮ์ บิน ฆุอยฟูลลอฮ์ อีร-เราะฮ์ยัลลี, ผู้จัดพิมพ์: กระทรวงกิจการศาสนาอิสลาม การเผยแพร่ และการชี้แนะ, ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

การเป็นอิหม่ามในการละหมาด: ความเข้าใจ คุณค่าความประเสริฐ ประเภท มารยาท และบัญญัติต่างๆ ตามแนวทางของอัลกิตาบและอัซซุนนะฮ์, โดย ดร. สะอีด บิน อะลี บิน วะฮัฟ อัล-เกาะหฺฎอนี, ผู้จัดพิมพ์: โรงพิมพ์สะฟิร, กรุงริยาด

ศุภะฮ์วันศุกร์และความรับผิดชอบของบรรดาเคาะฎีบ, จัดทำโดย: สภาการตะอวะฮ์และการชี้แนะ, กระทรวงกิจการอิสลาม การตะอวะฮ์ และการชี้แนะ, ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

ศุภะฮ์วันศุกร์ตามอัลกิตาบและอัซซุนนะฮ์, โดย अबดุลเราะหฺมาน บิน มุหัมมัด อัล-หะมัด, ผู้จัดพิมพ์: กระทรวงกิจการอิสลาม การเผยแพร่ และการชี้แนะ, ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

ศุภะฮ์วันศุกร์และบทบัญญัติต่างๆ ในด้านฟิกฮ์, โดย अबดุลอะซีซ บิน มุหัมมัด บิน अबดุลลอฮ์ อัล-หุญญาลาน, ผู้จัดพิมพ์: กระทรวงกิจการอิสลาม การเผยแพร่ และการชี้แนะ, ศูนย์วิจัยและอิสลามศึกษา

ศุภะฮ์วันศุกร์และบทบาทของมัมใน การตรึงประชาชาติ, अबดุลอะนี อะหฺมัด ญับร์ มุซฮิร, ผู้จัดพิมพ์: กระทรวงกิจการศาสนาอิสลาม การเผยแพร่ และการชี้แนะ, ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

ห้ามสืบเอ็ดคำสั่งเสียเพื่อการเป็นเคาะฎิบที่ประสบความสำเ
เร็จ, ของ อะมีร์ บิน มุหัมมัด อัล-มัดรียฺ, บทความเผยแพร่บนเว็
บไซต์กระทรวงกิจการศาสนาอิสลาม การเผยแพร่ และการชี้
นำ, ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

การละหมาดวันศุกร์ - ความหมาย เงื่อนไข ความประเสริฐ
ลักษณะเฉพาะ มารยาท และบทบัญญัติต่างๆ ตามแนวทางขอ
งอัลกิตาบและอัชซุนนะฮ์, โดย ดร. สะอีด บิน อะลี บิน วะฮฟิ์ อัล-เกาะหฺฎอนิ, ผู้จัดพิมพ์: โรงพิมพ์สะฟิร, กรุงริยาด

มินบรวันศุกร์: อะมานะฮ์และความรับผิดชอบ, โดย अबดุล
ลอฮ์ บิน มุหัมมัด บิน หุหมัด, ผู้จัดพิมพ์: กระทรวงกิจการอิส
ลาม การเผยแพร่ และการชี้แนะ, ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

แนวทางในการเตรียมคุณบะฮ์วันศุกร์, โดย ดร. ศอลิห์ บิน
 अबดุลลอฮ์ บิน หุหมัด, ผู้จัดพิมพ์: กระทรวงกิจการศาสนาอิส
ลาม การเผยแพร่ และการชี้แนะ, ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

สารสำหรับบรรดาอิมามและมุอ์ซซิน ของเชค अबดุลลอฮ์
บิน ศอลิห์ อัล-เฟาซาน, ดาร อิบнулญะฮีย

สารถึงบรรดาอิมามประจำมัสยิด มุอ์ซซิน และมะอ์มูม, ของ
ชัยค अबดุลลอฮ์ บิน ญารูลลอฮ์ อัล-ญารูลลอฮ์

สารานุกรมอัลฟิถ์ของคูเวต และบทว่าด้วยคุณบะฮ์ อิมาม
ะฮ์ อะซาน และมัสยิด

สารบัญ

สารนาฐานับยอสำหรับมุขชิน	อิหม่าม	เคาะฎิบ
และบทบัญญัติเกี่ยวกับมัสยิด.....		2
บทที่หนึ่ง: บทบัญญัติต่างๆ เกี่ยวกับการอาซานและการอิกอมะฮ์		3
ประการที่หนึ่ง: นิยามของการอาซานและการอิกอมะฮ์.....		3
ประการที่สอง: บทบัญญัติของการอาซานและการอิกอมะฮ์		4
ประการที่สาม: ความประเสริฐของการอะซานและการอิกอมะฮ์.....		6
ประการที่สี่: เงื่อนไขความถูกต้องของการอาซานและการอิกอมะฮ์		10
ประการที่ห้า: คุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับผู้ทำการอะซาน ...		13
ประการที่หก: ลักษณะการอาซานและการอิกอมะฮ์		18
ประการที่เจ็ด: คำกล่าวสำหรับผู้ไดยินอะซาน		
และบทดุอาอ์หลังจากจบอะซาน.....		21
ประการที่แปด: บทบัญญัติว่าด้วยการออกจากมัสยิดหลังจากอะซาน		
.....		27
ประการที่เก้า: ระยะเวลาเท่าใดระหว่างอะซานกับอิกอมะฮ์?		27
ประการที่สิบ: ความรับผิดชอบและมารยาทของผู้อะซาน		28
บทที่สอง: บทบัญญัติต่างๆ เกี่ยวกับการเป็นอิหม่าม.....		31
ประการที่หนึ่ง: นิยามของการเป็นอิหม่าม		31
ประการที่สอง: บทบัญญัติและความประเสริฐเกี่ยวกับการเป็นอิหม่าม		
.....		32
ส่วนหนึ่งจากความสำเร็จของการเป็นอิหม่าม:.....		32
ประการที่สาม: ผู้ที่สมควรที่สุดในการเป็นอิหม่าม.....		34
ประการที่สี่: บุคคลที่ห้ามเป็นอิหม่าม:		38
ประการที่ห้า: ผู้ที่ถูกรังเกียจในการเป็นอิหม่าม		41
ประการที่หก: ตำแหน่งของอิหม่ามและมะมูม		44
ประการที่เจ็ด: การทำก่อนอิหม่าม		45

ประการที่แปด:	บทบัญญัติต่างๆ
เกี่ยวกับการเป็นอิหม่ามและการละหมาดญะมาอะฮ์.....	48
หัวข้อที่เก้า ว่าด้วยขุนนะฮ์ต่างๆ ที่ผู้นำพึงปฏิบัติ	50
ประการที่สิบ: คุณสมบัติต่างๆ ของการเป็นอิหม่าม.....	54
คุณสมบัติสำคัญด้านความรู้ที่อิหม่ามพึงมี:.....	56
คุณสมบัติสำคัญด้านคุณลักษณะนิสัย:	59
บทที่สาม: การละหมาดวันศุกร์และคุฎบะฮ์ของมัน	67
ประการที่หนึ่ง: การละหมาดวันศุกร์	67
ประเด็นแรก: ความหมายและเวลาของการละหมาดวันศุกร์.....	67
ประเด็นที่สอง:	บทบัญญัติของการละหมาดวันศุกร์
และใครบ้างที่ต้องละหมาด?	69
ประเด็นที่สาม: วิธีการละหมาดวันศุกร์:.....	72
ประเด็นที่สี่ : จะถือว่าทันละหมาดวันศุกร์ด้วยสิ่งใด?	74
ประเด็นที่ห้า: สิ่งที่ห้ามกระทำหรือเป็นที่น่ารังเกียจในวันศุกร์.....	75
ประเด็นที่หก: สุนนะฮ์ต่างๆ ในวันศุกร์:.....	79
ประเด็นที่เจ็ด : ละหมาดสุนัตสำหรับละหมาดวันศุกร์:	85
ประการที่สอง: คุฎบะฮ์วันศุกร์	87
ประเด็นที่หนึ่ง: คุฎบะฮ์วันศุกร์.....	87
ประเด็นที่สอง ข้อชี้ขาดทางบทบัญญัติ.....	87
ประเด็นที่สาม: เนื้อหาของการคุฎบะฮ์.....	88
ประเด็นที่สี่: องค์ประกอบของคุฎบะฮ์	90
ประเด็นที่ห้า: ขุนนะฮ์ในการคุฎบะฮ์	91
ประเด็นที่หก: การแปลคุฎบะฮ์วันศุกร์.....	97
ประเด็นที่เจ็ด:คุณสมบัติของเคาะฎิบ	98
คุณสมบัติด้านความรู้ที่สำคัญที่สุดที่เคาะฎิบพึงมี:.....	100
คุณสมบัติหลักทางจริยธรรม	102
ประเด็นที่แปด: มารยาทของการคุฎบะฮ์และเคาะฎิบ:	110

ประเด็นที่เก้า: จุดประสงค์และเป้าหมายของคฤบะฮ์.....	112
ประเด็นที่สิบ: วิธีการเตรียมคฤบะฮ์.....	114
บทที่ 4 บทบัญญัติว่าด้วยมัสยิด	118
ประการที่หนึ่ง: ความหมายของมัสยิด.....	118
ความแตกต่างระหว่างมัสยิดและมัสยิด.....	118
ประการที่สอง: การสร้างมัสยิดและความประเสริฐของมัน	119
ประการที่สาม: การอิมาระฮ์มัสยิดและความประเสริฐของมัน.....	122
ประการที่สี่:	
การทำให้มัสยิดสะอาดบริสุทธิ์และการดูแลรักษามัสยิดให้ปราศจากสิ่งสกปรก	123
ประการที่ห้า: บทบัญญัติเรื่องการสร้างมัสยิดบนสุสานหรือการนำสุสานเข้ามาในมัสยิด.....	128
ประการที่หก: บัญญัติเกี่ยวกับการตกแต่งมัสยิด.....	131
ประการที่เจ็ด: บทบัญญัติเรื่องการเข้ามัสยิดของผู้ปฏิเสธศรัทธา.....	133
แหล่งข้อมูลเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์สำหรับมุอ์ซซิน อิมามและเคาะฎิบ.....	136

th ๓ ๙๖๒, ๑ - ๑๐/๐/๒๐๒๖

